

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ: « ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΥΘΙΟΥ ΑΡΚΑΔΙΑΣ »

Σπουδαστής: Μπαμπάς Αθανάσιος, Αρ. μητρώου 2000069
Επιβλέπων καθηγητής: Λυγγίτσος Αλέξανδρος

Καλαμάτα 2006

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ Α.....	5
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΥΘΙΟΥ	5
Ο ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ Η ΘΕΣΗ ΤΟΥ Δ.ΚΟΡΥΘΙΟΥ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΤΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	6
1. ΦΥΣΙΚΟ – ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΥΘΙΟΥ	8
2. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ	9
3. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ – ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	10
3.1 ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ-ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	10
3.1.1 ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ (ΠΙΝΑΚΑΣ 1)	10
3.1.2 ΑΣΤΙΚΟΤΗΤΑ – ΟΡΕΙΝΟΤΗΤΑ.....	12
3.1.3 ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ.....	12
3.2 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ - ΑΝΕΡΓΙΑ.....	13
3.2.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ-ΑΝΕΡΓΙΑ	14
4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ	15
4.1 ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ (ΠΙΝΑΚΑΣ 2)	15
4.1.1 ΓΕΩΡΓΙΑ	15
4.1.1.1 Εξέλιξη – Διάρθρωση της κατανομής των καλλιεργούμενων εκτάσεων και αγροαναπαύσεων.....	15
4.1.1.2 Οι σημαντικότερες καλλιέργειες.....	16
4.1.1.3 Εκμεταλλεύσεις.....	16
4.1.1.4 Άρδευση	18
4.1.1.5 Μεταποίηση Αγροτικών Προϊόντων	19
4.1.1.6 Βιολογικές καλλιέργειες-Προϊόντα Ποιότητας και Ονομασίας Προέλευσης.....	19
4.1.2 ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ	20
4.1.3 ΔΑΣΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ.....	21
4.2 ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ (ΠΙΝΑΚΑΣ 3).....	21
4.3 ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ (ΠΙΝΑΚΑΣ 4)	22
5. ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ.....	25
6. ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ (ΠΙΝΑΚΑΣ 5)	27
7. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	28
7.1 ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΕΣ -ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	28
7.2 ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	29
7.3 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΥΘΙΟΥ	30
8. ΥΠΟΔΟΜΕΣ	32
8.1 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ (ΠΙΝΑΚΑΣ 6).....	32
8.1.1 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (ΠΙΝΑΚΑΣ 7).....	32
8.1.2 ΥΓΕΙΑ	32
8.1.3 ΠΡΟΝΟΙΑ.....	33
8.1.4 ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	33
8.1.5 ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ.....	34
8.2 ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ.....	36
8.2.1 ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ (ΠΙΝΑΚΑΣ 8, 9).....	36
8.2.2 ΥΔΡΕΥΣΗ (ΠΙΝΑΚΑΣ 10).....	38
8.2.3 ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ (ΠΙΝΑΚΑΣ 11)	38
8.2.4 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ.....	38
8.2.5 ΑΡΔΕΥΣΗ	39
9. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΥΘΙΟΥ	40
9.1 ΓΕΩΡΓΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ	40

9.2	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ / ΑΘΛΗΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ.....	41
9.3	ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΥΘΙΟΥ.....	41
10.	ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ / ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΥΘΙΟΥ.....	46
10.1	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ.....	46
10.2	ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ.....	47
10.3	ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ.....	48
10.4	ΥΠΟΔΟΜΕΣ.....	49
10.5	ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ.....	51
11.	ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΥΘΙΟΥ.....	54
11.1	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ.....	54
11.2	ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΥΘΙΟΥ... ..	56
11.3	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ – ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ.....	59
11.4	ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ/ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΥΘΙΟΥ.....	61
11.4.1	Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.....	61
11.4.2	Η ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.....	63
11.4.2.1	ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 1: ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΕΡΓΩΝ ΥΠΟΔΟΜΗΣ.....	63
11.4.2.2	ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.....	67
12.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	71
12.1	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΣΕ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ.....	71
12.2	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΩΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ.....	71
12.3	ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ / ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΥΘΙΟΥ.....	73
12.4	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	75
	ΜΕΡΟΣ Β.....	78
	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΥΘΙΟΥ.....	78
1	Προετοιμασία και οργάνωση.....	79
1.1	Σκοπός.....	79
1.2	Διαδικασία προετοιμασίας.....	79
1.2.1	Συγκρότηση επιτροπής και ομάδας εργασίας / Ορισμός υπευθύνου.....	79
1.2.2	Σύνταξη προδιαγραφών προσαρμοσμένων στις ιδιαιτερότητες του ΟΤΑ.....	79
1.2.3	Καθορισμός των συμμετεχόντων και του τρόπου εμπλοκής τους.....	80
1.2.4	Καθορισμός των σταδίων και του χρονοδιαγράμματος.....	81
1.2.5	Προδιαγραφή της αναγκαίας υποστήριξης.....	82
1.2.6	Προϋπολογισμός / Απόφαση δημοτικού συμβουλίου / Εξεύρεση της αναγκαίας συμβουλευτικής υποστήριξης.....	82
2.	Διάγνωση.....	83
2.1	Σκοπός.....	83
2.2	Μεθοδολογία.....	84
2.3	Διαδικασία διάγνωσης.....	86
2.3.1	Αξιολόγηση της υλοποίησης επιχειρησιακού προγράμματος της προηγούμενης τετραετίας.....	86
2.3.2	Διάγνωση του τοπικού περιβάλλοντος.....	86
2.3.3	Διάγνωση του εσωτερικού περιβάλλοντος.....	88
2.3.4	Κρίσιμα ζητήματα.....	90
2.4	Πληροφοριακές εισροές για τη διάγνωση.....	91

3. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ.....	92
3.1 ΣΚΟΠΟΣ.....	92
3.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	92
3.3 Διαδικασία καθορισμού των στρατηγικών επιλογών.....	95
3.3.1 Συνολικές στρατηγικές επιλογές.....	95
3.3.2 Στρατηγικές επιλογές για τα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης.....	96
3.3.3 Στρατηγικές επιλογές για τα ζητήματα οργανωτικής ανάπτυξης.....	97
3.4 Αποτέλεσμα των στρατηγικών επιλογών.....	100
3.5 Προϋποθέσεις επιτυχούς καθορισμού των στρατηγικών επιλογών.....	101
3.6 Παράδειγμα στρατηγικών επιλογών σε τομεακά ζητήματα.....	103
3.6.1 Στρατηγικές επιλογές στα κοινωνικά ζητήματα	103
4. Τετραετές πρόγραμμα δράσης	104
4.1 Σκοπός.....	104
4.2 Επιλογή των πράξεων και αναλυτικός προγραμματισμός τους.....	105
4.2.1 Επιλογή των πράξεων / Επιχειρησιακοί στόχοι.....	105
4.2.2 Καθορισμός του υπεύθυνου υλοποίησης των πράξεων.....	106
4.2.3 Αναλυτικός προγραμματισμός των πράξεων.....	106
4.3 Συνολικός προγραμματισμός ανά διοικητική ενότητα.....	108
4.3.1 Προγραμματισμός στελέχωσης και οικονομικών πόρων.....	108
4.3.2 Δείκτες.....	109
4.3.3 Ιεράρχηση των πράξεων.....	109
5 Τετραετής οικονομικός προγραμματισμός.....	110
5.1 Σκοπός.....	110
5.2 Διαδικασία οικονομικού προγραμματισμού	111
5.2.1 Τετραετής προγραμματισμός λειτουργικών δαπανών και τακτικών εσόδων του ΟΤΑ.....	111
5.2.2 Τετραετής προγραμματισμός επενδυτικών δαπανών / Πιθανές πηγές χρηματοδότησης	111
5.2.3 Πρόβλεψη των οικονομικών αποτελεσμάτων του ΟΤΑ – Οικονομικοί δείκτες	111
6 Υλοποίηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση του προγράμματος.....	113
6.1 Σκοπός.....	113
6.2 Διαδικασία υλοποίησης.....	113
6.2.1 Οργανωτικές παρεμβάσεις.....	113
6.2.2 Παρεμβάσεις στο πληροφοριακό σύστημα.....	114
6.2.3 Παρεμβάσεις στη διαδικασία και τα έντυπα ετήσιου προγραμματισμού και προϋπολογισμού.....	114
6.2.4 Παρεμβάσεις στη διαδικασία και τα έντυπα απολογισμού.....	114
6.2.5 Παρεμβάσεις στο λογιστικό σύστημα και τη παρακολούθηση οικονομικών μεγεθών.....	115
6.2.6 Εισαγωγή διαδικασιών μέτρησης της επίδοσης των υπηρεσιών	115
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	116
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	117

ΜΕΡΟΣ Α

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΥΘΙΟΥ

Ο ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ Η ΘΕΣΗ ΤΟΥ Δ.ΚΟΡΥΘΙΟΥ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΤΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Ο Δήμος Κορυθίου αποτελεί ένα πολύ μικρό πληθυσμιακό και εκτατικό μέρος του Νομού Αρκαδίας, ενός από τους πέντε Νομούς της διοικητικής Περιφέρειας Πελοποννήσου. Συγκεκριμένα, καταλαμβάνει το 2,6% της συνολικής έκτασης του Νομού Αρκαδίας, ενώ ο πληθυσμός του Δήμου αντιπροσωπεύει επίσης το 2,6% του συνολικού πληθυσμού του Νομού.

Είναι όμορος Δήμος του Δήμου Τρίπολης και είναι γειτονικός ιδιαίτερα με τη πόλη Τρίπολης, πρωτεύουσας του Νομού Αρκαδίας και διοικητικό κέντρο της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Διατηρεί παράλληλα, για σειρά ετών μέχρι και σήμερα, τον έντονα γεωργικό του χαρακτήρα, με ένα ισχύον μεταποιητικό τομέα, απόλυτα εξαρτημένο από τον αγροτικό τομέα και με τον τομέα των υπηρεσιών σχεδόν ανύπαρκτο, εξυπηρετώντας μόνο τις απόλυτα βασικές ανάγκες κοινωνικής, παραγωγικής και διοικητικής λειτουργίας του Δήμου, ενώ η κυρίαρχη δραστηριότητα είναι παντελώς ανύπαρκτη.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, εκείνο το οποίο χαρακτηρίζει ιδιαίτερα το Δήμο Κορυθίου είναι η σημασία του για το Νομό Αρκαδίας, αλλά και για την Περιφέρεια Πελοποννήσου, να είναι η ιδιαίτερη βαρύτητα που έχουν ορισμένες γεωργικές καλλιέργειες του Δήμου, στο γεωργικό τομέα του Νομού Αρκαδίας, αλλά και της Περιφέρειας. Οι καλλιέργειες αυτές αφενός καθορίζουν το χαρακτήρα του Δήμου, αφετέρου συμβάλλουν τα μέγιστα στην παραγωγική και οικονομική ζωή της περιοχής.

Με δεδομένο αφενός τον εν γένει παραδοσιακό γεωργικό χαρακτήρα της Περιφέρειας Πελοποννήσου και αφετέρου την αποδυνάμωση του πρωτογενή τομέα στο Νομό Αρκαδίας, ο Δήμος Κορυθίου διαδραματίζει ένα αξιόλογο ρόλο τόσο για το Νομό Αρκαδίας, όσο και για την Περιφέρεια Πελοποννήσου αναφορικά με τη διάρθρωση των παραγωγικών δραστηριοτήτων στα δύο διοικητικά και χωρικά επίπεδα, ενώ όσον αφορά στη γενικότερη αναπτυξιακή προοπτική, τόσο του Νομού, όσο και της Περιφέρειας, η συμμετοχή του μπορεί να θεωρηθεί αμελητέα. Αντίθετα όμως, η όλη αναπτυξιακή διαδικασία της Περιφέρειας και ιδιαίτερα του Νομού Αρκαδίας και ιδίως η έντονη αστικοποίηση της Τρίπολης από πλευράς λειτουργιών, ως ανερχόμενο αστικό κέντρο του Νομού αλλά και της Περιφέρειας, λειτουργεί πρόσκαιρα, έστω (βραχυπρόθεσμα) ως ανασταλτικός παράγοντας στην αναπτυξιακή διαδικασία του Δήμου.

Στο πλαίσιο λοιπόν της γενικότερης αναπτυξιακής διαδικασίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου και ως εκ τούτου του κάθε Νομού, ο Δήμος Κορυθίου μπορεί να διαδραματίσει έναν πρωταρχικό ρόλο (τηρουμένων των αναλογιών) στην ανάπτυξη του Νομού Αρκαδίας και της Περιφέρειας Πελοποννήσου με βάση τη σημερινή παραγωγική δομή, τη γεωγραφική / διοικητική του θέση και τους πόρους τους οποίους διαθέτει.

1. ΦΥΣΙΚΟ – ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΥΘΙΟΥ

Ο Δήμος Κορυθίου καταλαμβάνει έκταση 115.182 τετρ. χλμ. και αντιπροσωπεύει το 2,6% της έκτασης του Ν. Αρκαδίας. Βόρεια συνορεύει με το Δήμο Μαντινείας, δυτικά με το Δήμο Τρίπολης, νότια με τους Δήμους Τεγέας και Βόρειας Κυνουρίας και ανατολικά με το Δήμο Λέρνας και την Κοινότητα Αχλαδόκαμπου του Ν. Αργολίδας.

Τα διοικητικά όρια του Δήμου Κορυθίου εκτείνονται στο οροπέδιο της Τρίπολης που περιβάλλεται από τα Αργολιδοαρκαδικά όρη, Ολίγυρτο (Σκίπιζα 1935 μ.), Τραχύ (1808 μ.), Λύρκειο (κορυφή Γούπατα, 1755 μ.), Κτενιάς (1634 μ.), Παρθένιο (1215 μ.), από το Μαίναλο (1980 μ.), το κυρίως αρκαδικό βουνό, με πολλά δάση και ύδατα και από τις βόρειες προεκτάσεις του Πάρνωνα (κορυφή Κούκουρα 1449 μ.). Το οροπέδιο της Τρίπολης χωρίζεται με χαμηλά εγκάρσια υψώματα στις μικρές λεκάνες της Τρίπολης, της Τεγέας, της Μαντινείας και του Ορχομενού. Είναι καρστικής προέλευσης και οι λεκάνες του έχουν γεμίσει με νέες προσχώσεις. Τα νερά των λεκανών αυτών αποχετεύονται υπογείως με καταβόθρες (τα ζέρεθρα των αρχαίων Αρκάδων) που σχηματίζουν λίμνες και έλη έξω από τα σύνορα του νομού, ή χύνονται στον Αλφειό ποταμό και στον Αργολικό κόλπο. Στο πλαίσιο αυτού του γεωφυσικού χαρακτήρα της περιοχής, ο Δήμος Κορυθίου ανήκοντας στην περιοχή της Επαρχίας Μαντινείας, εμφανίζει την εικόνα που έχει περιγραφεί στα παραπάνω.

Με δεδομένο ότι το κλίμα του Ν. Αρκαδίας, εκτός από τις παραλιακές περιοχές, είναι ψυχρό και ηπειρωτικό, κατ' ακολουθία αντίστοιχο κλίμα επικρατεί στο μεγαλύτερο μέρος του Δήμου Κορυθίου. Το χειμώνα το ψύχος είναι δριμύ, ανάλογα με το γεωγραφικό πλάτος, λόγω του ημιορεινού χαρακτήρα της περιοχής.

Οι μέσοι σταθμικοί υψομέτρου όλων των Δημοτικών Διαμερισμάτων του Δήμου Κορυθίου, εκτός αυτού του Ελαιοχωρίου (που είναι 530 μ.), κυμαίνονται μεταξύ των 650-680 μ., ως εκ τούτου ο Δήμος Κορυθίου κατά βάση είναι ημιορεινός, με ένα Δημοτικό Διαμέρισμα ορεινό και ένα πεδινό.

2. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Ο Δήμος Κορυθίου είναι ένας από τους 22 Δήμους, οι οποίοι, μαζί με μια Κοινότητα απαρτίζουν το Ν. Αρκαδίας, ο οποίος είναι ένας από τους πέντε Νομούς της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Ο Δήμος Κορυθίου προέκυψε από τη συνένωση έξι (6) Κοινοτήτων με βάση το Ν. 2539/97 περί «συγκρότησης της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης», το γνωστό και ως Πρόγραμμα Καποδίστριας. Οι έξι (6) πρώην Κοινότητες αναφέρονται πλέον ως Δημοτικά Διαμερίσματα (Δ.Δ.) και είναι τα εξής :

- Δ.Δ. Αγιωργίτικων,
- Δ.Δ. Ελαιοχωρίου,
- Δ.Δ. Ζευγολατειού,
- Δ.Δ. Νεοχωρίου,
- Δ.Δ. Παρθενίου,
- Δ.Δ. Στενού, το οποίο είναι έδρα του Δ. Κορυθίου

Στο σύνολο των Δημοτικών Διαμερισμάτων του Δήμου υπάρχουν 7 οικισμοί και μια Μονή, η Μονή Βαρσών. Μόνο το Δημοτικό Διαμέρισμα Ζευγολατειού έχει δύο οικισμούς (το Ζευγολατειό και το Παρόριο). Το Παρόριο κατά τις απογραφές του 1951 και του 1961 ανήκε στην Κοινότητα Νεοχωρίου.

Πριν την εφαρμογή του Ν. 2539/97, με τον οποίο καταργήθηκε η Διοικητική Διαίρεση σε επαρχίες, το Δ.Δ. Ελαιοχωρίου ανήκε στην Επαρχία Κυνουρίας, ενώ τα υπόλοιπα Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου ανήκαν στην Επαρχία Μαντινείας.

3. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ – ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

3.1 ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ-ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται αναλυτική παρουσίαση των πληθυσμιακών εξελίξεων που έλαβαν χώρα στο Δήμο Κορυθίου.

Η χρονολογική σειρά της πληθυσμιακής θεώρησης με βάση τα επίσημα στοιχεία απογραφών της ΕΣΥΕ, έχει ως αρχή το έτος 1961 και φθάνει μέχρι και το 2001.

3.1.1 ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ (ΠΙΝΑΚΑΣ 1)

Κατά την απογραφή του 2001, στο Δήμο Κορυθίου καταμετρήθηκαν 2.613 άτομα, τα οποία αποτελούν το 2,6% του πληθυσμού του Νομού Αρκαδίας ή το 0,4% του πληθυσμού της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Σύμφωνα με τα στοιχεία της επιτόπιας έρευνας, βάσει ερωτηματολογίου, ο πραγματικός πληθυσμός φαίνεται να είναι κατά 23% μικρότερος από τον απογραφέντα, δηλαδή να ανέρχεται στους 2000 κατοίκους.

Τα πληθυσμιακά μεγέθη των Δημοτικών Διαμερισμάτων δεν παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές μεταξύ τους, τόσο με βάση τα στοιχεία της απογραφής, όσο και με βάση τα στοιχεία της επιτόπιας έρευνας. Σύμφωνα με τα πρώτα, το Δημοτικό Διαμέρισμα του Στενού με 497 κατοίκους συγκεντρώνει το 19% του συνολικού πληθυσμού του Δήμου Κορυθίου. Με ελάχιστη διαφορά ακολουθούν τα δύο από τα υπόλοιπα Δημοτικά Διαμερίσματα, το Νεοχώριο με το 18,9% του συνολικού πληθυσμού του Δήμου και το Ελαιοχώριο με το 18,6% του Δήμου. Έπονται τα Αγιωργίτικα με το 14,8%, το Παρθένι με το 14,7% και τελευταίο το Ζευγολατειό, το οποίο συγκεντρώνει το 14% του συνολικού πληθυσμού του Δήμου.

Από τον Πίνακα 1 όπου αποτυπώνονται οι πληθυσμιακές εξελίξεις κατά την πεντηκονταετία 1961-2001, ο Δήμος Κορυθίου φαίνεται να ακολουθεί, με κάπως εντονότερο ρυθμό, τη γενικότερη τάση πληθυσμιακής μείωσης που επικρατεί στο Νομό Αρκαδίας. Κατά την περίοδο 1961-2001 ο πληθυσμός του Δήμου μειώθηκε κατά 29% περίπου, υπερβαίνοντας κατά τέσσερις (4) ποσοστιαίες μονάδες την αντίστοιχη μείωση που σημειώθηκε στο Νομό Αρκαδίας.

Συνοψίζοντας στο σημείο αυτό τις πληθυσμιακές εξελίξεις στο Δήμο Κορυθίου, παρατηρούνται τα εξής:

Ο Δήμος Κορυθίου παρουσιάζει μείωση του πληθυσμού του κατά 1.089 άτομα ή κατά 17% στην περίοδο 1961-2001. Ποσοστιαία, η μείωση που σημειώθηκε στο Δήμο είναι μεγαλύτερη από τη μείωση που παρατηρείται την ίδια περίοδο στο σύνολο του Νομού Αρκαδίας. Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία της επιτόπιας έρευνας, ο πραγματικός πληθυσμός εμφανίζει ακόμα μεγαλύτερη μείωση συγκριτικά με τα στοιχεία της απογραφής.

Ο Δήμος Κορυθίου, όπως ο Νομός Αρκαδίας, αλλά και όλοι οι Νομοί της Περιφέρειας Πελοποννήσου επλήγη σοβαρά κατά τη διάρκεια της δεκαετίας 1961-1971, η οποία χαρακτηρίζεται από έντονες μετακινήσεις του πληθυσμού προς τα μεγάλα αστικά κέντρα, αλλά και το εξωτερικό.

Η μείωση του πληθυσμού που παρατηρείται στο Δήμο, τόσο σύμφωνα με στοιχεία των επίσημων απογραφών της ΕΣΥΕ, όσο και σύμφωνα με εκείνα που προέκυψαν από την επιτόπια έρευνα, οφείλεται κυρίως στη φυσική κίνηση αλλά και στη μετανάστευση του πληθυσμού, είτε προς το εξωτερικό, είτε προς τα μεγάλα ή / και μικρότερα αστικά κέντρα και κυρίως προς την Αθήνα και την Τρίπολη.

Πιο αναλυτικά και κυρίως με βάση τα στοιχεία που προέκυψαν από τα ερωτηματολόγια της επιτόπιας έρευνας, η πληθυσμιακή μείωση που παρατηρείται στην περιοχή κατά την τελευταία δεκαετία, οφείλεται κατά κύριο λόγο στη μείωση της φυσικής κίνησης, στη μείωση δηλαδή των γεννήσεων και στην αύξηση των θανάτων, γεγονός που οφείλεται αλλά και συμβάλει στην ένταση του φαινομένου της γήρανσης που χαρακτηρίζει το Δήμο στο σύνολό του.

Οι τάσεις μετεγκατάστασης που παρατηρούνται στο Δήμο έχουν κατά κύριο λόγο δύο τόπους προορισμού, την Τρίπολη και την Αθήνα. Η μετεγκατάσταση προς την πόλη της Τρίπολης έχει ως βασικό κίνητρο την εργασία και δευτερευόντως τις εκπαιδευτικές ανάγκες των παιδιών. Οι κάτοικοι, ιδίως οι νέοι, παρά τη μικρή χρονοαπόσταση του Δήμου Κορυθίου από την Τρίπολη, επηρεαζόμενοι κυρίως από κοινωνικούς λόγους, εγκαταλείπουν το Δήμο και εγκαθίστανται στην Τρίπολη. Το φαινόμενο αυτό παρατηρείται σχεδόν πανελλαδικά, στην περίπτωση όπου υφίσταται ένα έντονα αναδεικνυόμενο αστικό κέντρο σε σχέση με τον περι-αστικό ιστό του.

Η Αθήνα αποτελεί το δεύτερο τόπο προορισμού αναφορικά με την μετεγκατάσταση κατοίκων από το Δήμο Κορυθίου. Η πλειονότητα των κατοίκων που εγκαθίστανται στην Αθήνα έχει ως αιτία ή / και αφορμή τις σπουδές, γεγονός όμως το οποίο δεν προσιωνίζει πιθανή επιστροφή στο Δήμο. Και στις δύο περιπτώσεις, το αποτέλεσμα είναι η πληθυσμιακή αποδυ-

νάμωση της περιοχής, με όλες τις συνέπειες που μπορεί να έχει αυτό για την αναπτυξιακή διαδικασία της περιοχής, σε μεσομακροπρόθεσμο διάστημα.

3.1.2 ΑΣΤΙΚΟΤΗΤΑ – ΟΡΕΙΝΟΤΗΤΑ

Είναι γεγονός ότι το κυρίαρχο φαινόμενο της εσωτερικής κινητικότητας του πληθυσμού ανά την Ελλάδα χαρακτηρίζεται από τις μετακινήσεις του πληθυσμού από τις ορεινές προς τις ημιορεινές και πεδινές περιοχές και από τις αγροτικές προς τις αστικές / ημιαστικές περιοχές.

Το χαρακτηριστικό του Δήμου Κορυθίου είναι ότι πρόκειται για έναν αμιγώς αγροτικό Δήμο, χωρίς καν ημιαστικό κέντρο, ο οποίος διατηρεί τον αγροτικό χαρακτήρα του, τόσο κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '80, όσο και κατά τη δεκαετία του '90. Η γειτνίαση όλων των Δημοτικών Διαμερισμάτων με την πόλη της Τρίπολης εξάλλου, έντονα αναπτυσσόμενο αστικό και διοικητικό κέντρο του Νομού αλλά και της Περιφέρειας με τις ανάλογες λειτουργίες, συνεπάγεται την άμεση εξάρτηση σε επίπεδο κοινωνικο-οικονομικών λειτουργιών του Δήμου Κορυθίου από την Τρίπολη.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό των εσωτερικών μετακινήσεων στο Δήμο Κορυθίου, μέχρι το έτος 2001, φαίνεται να είναι η μετακίνηση από τα ορεινά προς τα ημιορεινά και το πεδινό Δημοτικό Διαμέρισμα του Δήμου, χωρίς όμως να είναι ιδιαίτερα έντονη η τάση αυτή με την πάροδο του χρόνου.

Η ίδια τάση ισχύει και μέχρι σήμερα, σύμφωνα με τα αντίστοιχα στοιχεία της επιτόπιας έρευνας. Η πλειονότητα του πληθυσμού κατοικεί στις ημιορεινές περιοχές του Δήμου, οι οποίες συγκεντρώνουν το 62% του συνολικού πληθυσμού του, ποσοστό υψηλότερο από το αντίστοιχο μέγεθος σε επίπεδο Νομού, όπου φθάνει μόλις το 25%, αφού ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού του Νομού κατοικεί στα ορεινά, όντας η Αρκαδία ένας κατεξοχήν ορεινός Νομός.

3.1.3 ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Στο μέρος αυτό της μελέτης περιγράφεται το εκπαιδευτικό επίπεδο του πληθυσμού του Δήμου Κορυθίου, σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της απογραφής του 2001.

Παράλληλα, για λόγους επικαιροποίησης, λαμβάνονται υπόψη τα στοιχεία που προέκυψαν από την επιτόπια έρευνα, μέσω ερωτηματολογίων, στα Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου.

Όσον αφορά στη σημερινή κατάσταση των κατοίκων του Δήμου Κορυθίου ως προς το επίπεδο εκπαίδευσης με βάση τα στοιχεία που προέκυψαν από τα ερωτηματολόγια της επιτόπιας έρευνας, δε φαίνεται να παρουσιάζονται σημαντικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με το επίπεδο εκπαίδευσης κατά την προηγούμενη δεκαετία. Το σημαντικότερο στοιχείο είναι ότι εξακολουθεί να υπάρχει ένα υψηλό ποσοστό ατόμων που δεν τελείωσαν τη στοιχειώδη εκπαίδευση ή / και δεν γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση, κυμαινόμενο σχεδόν στα ίδια επίπεδα με την προηγούμενη δεκαετία, ενώ το ποσοστό αποφοίτων σχολών της Γ΄θμιας εκπαίδευσης δε φαίνεται να έχει βελτιωθεί.

Ο γυναικείος πληθυσμός του Δήμου συγκεντρώνεται στα πολύ χαμηλά επίπεδα εκπαίδευσης και στους αγράμματους, ενώ οι γυναίκες είναι μειονότητα στις υψηλές βαθμίδες εκπαίδευσης, φαινόμενο που παρατηρείται σε ολόκληρη την Ελλάδα και ιδιαίτερα στις αγροτικές περιοχές.

Οι διαφοροποιήσεις μεταξύ των Δημοτικών Διαμερισμάτων, τόσο ως προς το συνολικό πληθυσμό ανά επίπεδο εκπαίδευσης, όσο και ως προς την κατανομή των φύλων ανά επίπεδο εκπαίδευσης, σε σχέση με το σύνολο του Δήμου, είναι μικρές, ενώ εξαίρεση σημειώνεται σε ελάχιστα Δημοτικά Διαμερίσματα.

Η σημαντικότερη μεταβολή παρατηρείται στους αποφοίτους της Μέσης Εκπαίδευσης, οι οποίοι βελτιώνουν αισθητά την παρουσία τους, σε βάρος των αποφοίτων της στοιχειώδους εκπαίδευσης.

Αυτό που παρατηρείται συνολικά στην παρούσα περίοδο ως προς το επίπεδο εκπαίδευσης στο Δήμο Κορυθίου, είναι μια σχετική βελτίωση, έναντι της προηγούμενης δεκαετίας, η οποία έγκειται κατά κύριο λόγο στην αύξηση των αποφοίτων της μέσης εκπαίδευσης, ενώ τόσο οι απόφοιτοι της Γ΄θμιας εκπαίδευσης, όσο και αυτοί που δεν τελείωσαν τη στοιχειώδη εκπαίδευση, δεν έχουν μεταβάλει σημαντικά την αναλογία τους στο συνολικό πληθυσμό, σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία.

3.2 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ - ΑΝΕΡΓΙΑ

Στην παρούσα ενότητα αναλύεται η κατάσταση που αφορά στη διαρθρωτική δομή των βασικών μεταβλητών / χαρακτηριστικών του εργατικού δυναμικού, τόσο κατά το έτος 2001, σε αναλυτική μορφή, όσο και με βάση πρόσφατα συνοπτικά στοιχεία από επιτόπου έρευνα. Να σημειωθεί ότι το χωρικό / διοικητικό επίπεδο της περιοχής μελέτης καθιστά ιδιαίτερη δύσκολη την ανάλυση, καθώς είναι δύσκολη η συλλογή στοιχείων που αφορούν στο ερ-

γατικό δυναμικό σε τοπικό επίπεδο (Νέοι Δήμοι και Δημοτικά Διαμερίσματα). Έτσι, ενσωματώθηκαν και αναφέρονται συγκριτικά τα στοιχεία που συλλέχθηκαν από την επιτόπια έρευνα, τόσο για λόγους επικαιροποίησης, όσο και για λόγους καλύτερης προσέγγισης της διάρθρωσης της απασχόλησης στο τοπικό επίπεδο, με βάση τις εκτιμήσεις-πληροφορίες των τοπικών παραγόντων.

3.2.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ-ΑΝΕΡΓΙΑ

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός του Δήμου Κορυθίου ανέρχεται σε 1.527 άτομα, αποτελώντας το 60% περίπου του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας που καταγράφεται στο Δήμο. Η πλειονότητα των οικονομικά ενεργών στο Δήμο Κορυθίου, σε ποσοστό που ανέρχεται στο 61%, είναι άνδρες και το υπόλοιπο 39% είναι γυναίκες.

Φαίνεται ότι η πλειονότητα του οικονομικά ενεργού πληθυσμού είναι γεωργοί και κτηνοτρόφοι, όπως θα φανεί και από την ανάλυση κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας. Με σημαντική διαφορά ακολουθεί η κατηγορία των τεχνιτών / εργατών, στη συνέχεια ακολουθούν οι ασκούντες επιστημονικά & ελευθέρια επαγγέλματα και οι υπάλληλοι γραφείου, ενώ όλες οι υπόλοιπες κατηγορίες κατέχουν πολύ μικρό ποσοστό στο σύνολο του οικονομικά ενεργού πληθυσμού. Η κυριαρχία των κατηγοριών που σχετίζεται με αγροτικά και γενικότερα με χειρωνακτικά επαγγέλματα, αντανακλάται στο χαμηλό σχετικά επίπεδο εκπαίδευσης, όπως διαπιστώθηκε σε προηγούμενη παράγραφο.

Ο Δήμος Κορυθίου χαρακτηρίζεται από σχετικά χαμηλό ποσοστό ανεργίας (ποσοστό μη ενεργού δυναμικού), συγκριτικά με τα αντίστοιχα ποσοστά σε επίπεδο Νομού και Περιφέρειας. Η πλειονότητα των οικονομικά μη ενεργών, σε ποσοστό που ανέρχεται περίπου στο 70%, είναι γυναίκες, γεγονός που σχετίζεται άμεσα με τη θέση της γυναίκας στις τοπικές κοινωνίες.

Χαρακτηριστικό των ανέργων, τόσο στο Δήμο συνολικά όσο και ανά Δημοτικό Διαμέρισμα είναι ότι στην πλειοψηφία τους πρόκειται για νέους άνεργους.

Η μείωση των θέσεων απασχόλησης στο Δήμο συνολικά, καθιστά το πρόβλημα της ανεργίας διαχρονικά οξύτερο, καθώς ο αριθμός των ανέργων και παράλληλα το ποσοστό ανεργίας, έχει σημειώσει σημαντική αύξηση κατά τη δεκαετία 1991-2001. Αυτό οφείλεται σε κάποιο βαθμό και στην εισροή αλλοδαπού εργατικού δυναμικού, το οποίο, άτυπα, αυξάνει τον αριθμό των οικονομικά ενεργών (εργατικού δυναμικού), συντείνοντας στην αύξηση του ποσοστού ανεργίας.

4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ

Όπως έχει ήδη αναφερθεί σε προηγούμενο κεφάλαιο, στην παραγωγική διάρθρωση της οικονομίας του Δήμου, κυριαρχεί ο πρωτογενής τομέας, καθιστώντας την οικονομία του Δήμου σχεδόν αμιγώς αγροτική και συγκεκριμένα γεωργική, αφού η φυτική παραγωγή είναι η βασική δραστηριότητα των κατοίκων του Δήμου, με σχετικά μικρή συμμετοχή της κτηνοτροφίας και ανύπαρκτες τις άλλες παραγωγικές δραστηριότητες (δασοκομία, αλιεία).

Όσον αφορά στους άλλους δύο βασικούς παραγωγικούς τομείς, τόσο ο δευτερογενής όσο και ο τριτογενής έχουν μια πολύ ισχνή παρουσία στο Δήμο, με ελάχιστες διαφοροποιήσεις ανά Δημοτικό Διαμέρισμα.

Αμέσως πιο κάτω, γίνεται αναλυτική παρουσίαση της παραγωγικής / οικονομικής φυσιογνωμίας του Δήμου, με ιδιαίτερη έμφαση στον πρωτογενή τομέα για τους λόγους που προαναφέρθηκαν.

4.1 ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ (ΠΙΝΑΚΑΣ 2)

4.1.1 ΓΕΩΡΓΙΑ

4.1.1.1 Εξέλιξη – Διάρθρωση της κατανομής των καλλιεργούμενων εκτάσεων και αγραναπαύσεων.

Στο σύνολο του Δήμου Κορυθίου παρατηρείται, κατά τη διάρκεια της οκταετίας 1994-2001, μικρή μείωση των καλλιεργούμενων εκτάσεων και αγραναπαύσεων, κατά 2,6%.

Όσον αφορά στα Δημοτικά Διαμερίσματα, ως προς την εξέλιξη των καλλιεργούμενων εκτάσεων και των αγραναπαύσεων εμφανίζουν διαχρονική σταθερότητα.

Συμπερασματικά, φαίνεται ότι η διαχρονική εξέλιξη των καλλιεργούμενων εκτάσεων στο Δήμο Κορυθίου ακολουθεί αυξητικές τάσεις, ενώ οι αγραναπαύσεις ακολουθούν τάσεις μείωσης, γεγονός που καταδεικνύει κάποια αύξηση της ενασχόλησης με τη γεωργία.

4.1.1.2 Οι σημαντικότερες καλλιέργειες.

Σύμφωνα με τα στοιχεία των Ετήσιων Δελτίων Γεωργικής Στατιστικής της περιόδου 1994-2001, στο σύνολο του Δήμου Κορυθίου, το μεγαλύτερο ποσοστό καλλιεργούμενων εκτάσεων, κατά το έτος 2001, κατέχουν οι αροτραίες καλλιέργειες (55%), το οποίο αντιστοιχεί σε 19.430 στρέμματα. Το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό καλλιεργούμενων εκτάσεων, καταλαμβάνουν οι δενδρώδεις καλλιέργειες, των οποίων η συνολική έκταση έφθασε τα 9.490 στρ.(27%) το 2001. Οι καλλιεργούμενες εκτάσεις με αμπέλια αντιπροσωπεύουν το τρίτο σε σειρά ποσοστό, ήτοι 11,4%, το οποίο αντιστοιχεί σε 4.004 στρ. Τέλος, οι εκτάσεις με λαχανοκομικά είδη ανέρχονται σε 2.197 στρ. που αντιστοιχούν στο 6% των συνολικών καλλιεργούμενων εκτάσεων.

4.1.1.3 Εκμεταλλεύσεις

Στο σημείο αυτό γίνεται αναφορά στον αριθμό και στο είδος των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, με στοιχεία της Απογραφής Γεωργίας για το έτος 1999-2000, με στόχο να αποτυπωθεί το καλλιεργητικό πρότυπο της περιοχής, όσον αφορά στο πλήθος και στο μέγεθος των γεωργικών εκμεταλλεύσεων του Δήμου ανά είδος καλλιέργειας, στοιχεία τα οποία προσδιορίζουν κατά κάποιο τρόπο τη δυναμική της γεωργικής δραστηριότητας. Στον Πίνακα που ακολουθεί, στο τέλος αυτής της αναφοράς, παρουσιάζονται τα προαναφερόμενα στοιχεία για το σύνολο του Δήμου, λαμβάνοντας υπόψη ότι σε πολλές εκμεταλλεύσεις, αν όχι στο σύνολό τους, παρατηρείται το φαινόμενο των συγκαλλιεργειών.

Αριθμός εκμεταλλεύσεων και μέση έκταση εκμετάλλευσης κατά είδος καλλιέργειας στο Δήμο Κορυθίου, 1999-2000

ΕΙΔΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΥΘΙΟΥ	
	<i>Αρ. Εκμ/σεων</i>	<i>Μέση έκταση εκμ/σης</i>
Βρώσιμα όσπρια	10	1
Κτηνοτροφικά όσπρια	51	12
Αμπέλια που παράγουν οίνους ποιότητας	74	86
Σιτάρι σκληρό	77	260
Αχλαδιές	84	10
Νωπά λαχανικά	88	42
Λοιπά πυρηνόκαρπα	112	2
Οικογενειακοί λαχανόκηποι	117	
Κτηνοτροφικά φυτά	120	83
Πατάτες	121	210
Κερασιές	152	4
Μηλιές	153	3
Κριθάρι	156	65
Αραβόσιτος - καρπός	170	10
Σιτάρι μαλακό, ημίσκληρο	181	11
Αμπέλια που παράγουν λουτούς οίνους	216	2
Δέντρα για καρπούς με κέλυφος	259	5
Βρώμη	260	23
Ελαιόδεντρα	263	9
Σύνολο εκμεταλλεύσεων *	567	61

Πηγή: Απογραφή Γεωργίας 1999-2000, Δ/ση Γεωργίας Νομαρχίας Αρκαδίας, Unisoft

* Το σύνολο των εκμεταλλεύσεων του Δήμου δεν προκύπτει αθροιστικά από τις εκμεταλλεύσεις των επιμέρους ειδών καλλιέργειας, καθώς πρόκειται για εκμεταλλεύσεις με συγκαλλιέργειες.

4.1.1.4 Άρδευση

Με βάση τα στοιχεία από τα Ετήσια Δελτία Γεωργικής Στατιστικής, παρατηρείται ότι ο Δείκτης Άρδευσης¹ για το σύνολο των καλλιεργειών, κατά το έτος 2001, ανέρχεται στο 24% περίπου, έχοντας σημειώσει αύξηση, τόσο ποσοστιαία, (κατά 5 μονάδες) σε σχέση με το 1994, όσο και απόλυτη, κατά περίπου 2.000 στρέμματα. Η αύξηση δε των αρδευόμενων εκτάσεων μεταξύ των ετών 1994-2001 είναι της τάξης του 32%.

Καθ' όλη τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου, αφού οι αρδευόμενες εκτάσεις εμφανίζονται ίσες περίπου με εκείνες του έτους 2001, μπορεί να υποστηριχθεί ότι κατά την προηγούμενη οκταετία – επταετία, τόσο οι αρδευόμενες εκτάσεις, όσο και ο δείκτης άρδευσης παραμένουν σταθερά μεγέθη στο Δήμο Κορυθίου, λαμβανομένου υπόψη και του γεγονότος ότι το σύνολο των καλλιεργούμενων εκτάσεων αυξομειώνονται ετησίως.

Ο δείκτης άρδευσης ανά βασική κατηγορία καλλιέργειας παραμένει σταθερός στα λαχανοκομικά είδη και στα αμπέλια, φθάνοντας στο 100% για τα λαχανοκομικά και γύρω στο 3% για τα αμπέλια, ενώ αυξάνεται στις αροτραίες συνεχώς. Αντίθετα στις δενδρώδεις καλλιέργειες εμφανίζεται διαχρονική μείωση του δείκτη άρδευσης.

Αντίστοιχα αυξάνονται οι αρδευόμενες εκτάσεις στις αροτραίες καλλιέργειες και στα λαχανοκομικά είδη, ενώ ανέρχονται ψηλά οι καλλιέργειες που αρδεύονται στα αμπέλια, ύστερα από κάποια σταδιακή αύξηση κατά τα έτη 1996-2000 και μειώνονται οι αρδευόμενες εκτάσεις δενδρώδων καλλιεργειών.

Όσον αφορά στο δείκτη άρδευσης ανά Δημοτικό Διαμέρισμα, τα Δημοτικά Διαμερίσματα Στενού, Νεοχωρίου και Ζευγολατειού εμφανίζονται με σημαντικά μεγαλύτερο το συγκεκριμένο δείκτη από τον αντίστοιχο μέσο του Δήμου, το Δ.Δ. Αγιωργίτικων κατά λίγες ποσοστιαίες μονάδες μικρότερο του μέσου του Δήμου και τα Δ.Δ. Παρθενίου και Ελαιοχωρίου με πολύ χαμηλό δείκτη άρδευσης, ιδιαίτερα δε του Ελαιοχωρίου, του οποίου οι αρδευόμενες εκτάσεις είναι ελάχιστα μειωμένες διαχρονικά φθάνοντας το έτος 2001 στα 15 στρέμματα από τα 6.550 στρέμματα καλλιεργούμενων εκτάσεων.

Όλα τα Δημοτικά Διαμερίσματα παρουσιάζουν αύξηση των αρδευόμενων εκτάσεων, με υψηλότερη την αύξηση που σημειώθηκε στο Ζευγολατειό, κατά 80% περίπου και χαμηλότερη αυτή στο Στενό. Μείωση των αρδευόμενων εκτάσεων παρατηρήθηκε μόνο στην περίπτωση του Ελαιοχωρίου, η οποία οφείλεται σχεδόν εξολοκλήρου σε μείωση των αρδευόμενων εκτάσεων με αροτραίες καλλιέργειες.

¹ Ο Δείκτης Άρδευσης εκφράζει το ποσοστό των αρδευόμενων εκτάσεων, τόσο στο σύνολο των καλλιεργούμενων εκτάσεων, όσο και ανά είδος καλλιέργειας.

4.1.1.5 Μεταποίηση Αγροτικών Προϊόντων

Η δραστηριότητα μεταποίησης αγροτικών προϊόντων στην περιοχή του Δήμου Κορυθίου είναι υποτονική, ακολουθώντας την γενικότερη υποτονικότητα του συνολικού μεταποιητικού τομέα στο Δήμο.

Οι μεταποιητικές μονάδες αγροτικών προϊόντων στο Δήμο αναφέρονται μόνο στην επεξεργασία ή/και συσκευασία, τόσο προϊόντων φυσικής παραγωγής, όσο και ζωικής και επικεντρώνονται στα εξής:

- Τυροκομεία
- Συσκευαστήρια αγροτικών προϊόντων
- Ελαιοτριβεία
- Οινοποιεία

Ο συνολικός αριθμός μονάδων μεταποίησης ή/και συσκευασίας αγροτικών προϊόντων στο σύνολο του Δήμου ανέρχεται σε δέκα (10) και απασχολεί μόνιμα 26 άτομα, ενώ παράλληλα απασχολείται εποχικά και ένας σημαντικός αριθμός ατόμων.

Ως εκ τούτου, φαίνεται ότι παρά του ότι η παραγωγική δραστηριότητα των κατοίκων του Δήμου είναι κυρίως αγροτική, η πρωτογενής παραγωγή δεν καθετοποιείται, τουλάχιστον στην περιοχή και δεν συμβάλλει στη δημιουργία προστιθέμενης αξίας, έστω μέσω πρόσθετης απασχόλησης.

Οι προαναφερόμενες ολιγάριθμες, μικρές μονάδες μεταποίησης αγροτικών προϊόντων, χωροθετούνται κατά κύριο λόγο στο Δημοτικό Διαμέρισμα του Νεοχωρίου.

Η ισχνή δραστηριότητα του παραγωγικού δυναμικού της περιοχής στη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων φαίνεται και από την αποχή επενδυτικών πρωτοβουλιών στο συγκεκριμένο τομέα κατά τη διάρκεια της παρελθούσας δεκαετίας, αφού καταγράφεται μόνο μία επένδυση εκσυγχρονισμού τυροκομείου στο Δ.Δ. Ζευγολατειού, στο πλαίσιο του Καν. 951 / 97, όταν κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο υπήρχαν σημαντικές ευκαιρίες χρηματοδότησης / ενίσχυσης μονάδων μεταποίησης αγροτικών προϊόντων.

4.1.1.6 Βιολογικές καλλιέργειες-Προϊόντα Ποιότητας και Ονομασίας Προέλευσης

Στην περιοχή του Δήμου Κορυθίου εμφανίζονται, σε μικρή έκταση, βιολογικές καλλιέργειες. Τα είδη που καλλιεργούνται με βιολογικές / οικολογικές μεθόδους είναι τα αμπέλια

και η ελιά. Στην περιοχή φαίνεται να υπάρχουν δυνατότητες επέκτασης των βιολογικών καλλιεργειών, καθώς και επέκτασής τους σε άλλα είδη, γεγονός που ευνοείται από το μεσαίο – μικρό μέγεθος των εκμεταλλεύσεων, από τη μέτρια διασπορά του κλήρου, καθώς και από τις εδαφοκλιματικές συνθήκες που επικρατούν στην περιοχή.

Όσον αφορά στα προϊόντα Ονομασίας Προέλευσης, η περιοχή είναι γνωστή για τα κρασιά Μαντινείας, τα οποία αναγνωρίζονται ως ανώτερης ποιότητας (Ο.Π.Α.Π.). Πρόκειται για λευκούς, ξηρούς οίνους, οι οποίοι παρασκευάζονται από σταφύλια των ποικιλιών Μοσχοφύλερο και Ασπρούδες, που προέρχονται από αμπέλια διαφόρων περιοχών, ανάμεσα στις οποίες βρίσκονται και τα Δημοτικά Διαμερίσματα Αγιωργίτικων, Ζευγολατειού, Νεοχωρίου, Παρθενίου και Στενού.

Ένα δεύτερο προϊόν Ονομασίας Προέλευσης που παράγεται στο Δήμο, είναι η ποικιλία των Μήλων «Ντελίσσιους Πυλαφά» Τριπόλεως, κοινώς «Ντελίσια», ενώ υπάρχουν δυνατότητες να αποκτήσουν πιστοποιητικά ποιότητας και άλλα προϊόντα, στα οποία ο Δήμος έχει μεγάλη αγροτική παραγωγή, όπως οι πατάτες και τα βύσσινα.

4.1.2 ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

Η κτηνοτροφική δραστηριότητα στο Δήμο Κορυθίου είναι ο δεύτερος σε σημασία κλάδος του πρωτογενή τομέα για την περιοχή, μετά την φυτική παραγωγή, διατηρώντας όμως διαχρονικά σημαντική διαφορά σπουδαιότητας για την οικονομία της περιοχής, από την γεωργική δραστηριότητα στη φυτική παραγωγή (βλέπε ΠΙΝΑΚΑ 2).

Η δραστηριότητα στο Δήμο όσο αφορά στη ζωική παραγωγή εστιάζεται στην εκτροφή βοοειδών, αιγοπροβάτων, ορνίθων, μικρού αριθμού μελισσοσμηνών και ολιγάριθμων κουνελιών, ενώ όσον αφορά στα προϊόντα ζωικής παραγωγής κυριαρχούν το γάλα και κρέας αιγοπροβάτων, το βόειο κρέας, το κρέας ορνίθων, το μαλακό και σκληρό τυρί και η μυζήθρα.

Η εξελικτική πορεία της κτηνοτροφικής δραστηριότητας στο Δήμο Κορυθίου είναι φθίνουσα διαχρονικά σε όλες σχεδόν τις κατηγορίες ζωικού κεφαλαίου, εκτός από τα βοοειδή και τα μελισσοσμήνη, ενώ η πτηνοτροφία παραμένει σταθερή. Από πλευράς προϊόντων ζωικής παραγωγής παρατηρείται επίσης φθίνουσα πορεία στα περισσότερα απ' αυτά, εκτός από το γάλα αιγών, το κρέας αγελάδων και το κρέας ορνίθων, των οποίων η παραγωγή παραμένει σχεδόν σταθερή, ενώ αύξηση παρατηρείται ακόμα στα προϊόντα μελισσοκομίας, τα οποία όμως κατά το 2001 ήταν σχεδόν ανύπαρκτα και παραμένουν ακόμα σε χαμηλά επίπεδα παραγωγής.

4.1.3 ΔΑΣΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Η δασική παραγωγή στο Δήμο Κορυθίου είναι σχεδόν μηδενική, τουλάχιστον όσον αφορά στη παραγωγή ξυλείας και η μόνη παραγωγική δασική δραστηριότητα είναι η παραγωγή καυσόξυλων. Το γεγονός αυτό οφείλεται κυρίως στην ελάχιστη δασική κάλυψη της περιοχής του Δήμου.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, σύμφωνα με τα Ετήσια Δελτία Γεωργικής Απογραφής των ετών 1994-2001, διαπιστώνεται σημαντική αύξηση της παραγωγής καυσόξυλων στο Δήμο Κορυθίου. Τη μεγαλύτερη παραγωγή συγκεντρώνουν τα Δ.Δ. Ελαιοχωρίου και Στενού. Τα δύο αυτά Δημοτικά Διαμερίσματα παρουσιάζουν μάλιστα διαχρονικά αύξηση της παραγωγής μεταξύ των ετών 1994-2001 (ιδιαίτερα το Δημοτικό Διαμέρισμα Ελαιοχωρίου), ενώ τα υπόλοιπα Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου Κορυθίου παρουσιάζουν μείωση κατά την ίδια περίοδο.

4.2 ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ (ΠΙΝΑΚΑΣ 3)

Όπως προκύπτει από τα διαθέσιμα στοιχεία, ο δευτερογενής τομέας του Δήμου Κορυθίου, ο οποίος εστιάζεται στη μεταποιητική δραστηριότητα, παρουσιάζει σχετικά μικρή συμμετοχή στην οικονομία του Δήμου, τόσο από άποψη απασχόλησης (όπως παρουσιάστηκε σε προηγούμενη ενότητα), όσο και από άποψη αριθμού επιχειρήσεων. Πρέπει να επισημανθεί, ότι η ύπαρξη της Βιομηχανικής Περιοχής Τρίπολης σε πολύ μικρή απόσταση από τα όρια του Δήμου, καθιστά το Δήμο Κορυθίου μη ελκυστική περιοχή για τη χωροθέτηση μεταποιητικών και βιομηχανικών μονάδων.

Οι βασικές δραστηριότητες, όσον αφορά στην διάρθρωση του δευτερογενή τομέα, είναι η μεταποίηση, όπου κυριαρχεί ο κλάδος των τροφίμων, ενώ μικρή συμμετοχή παρουσιάζει η επεξεργασία μαρμάρων, οι μεταλλικές κατασκευές και τα έπιπλα.

Η σημαντική αγροτική και κτηνοτροφική παραγωγή του Δήμου, όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενο κεφάλαιο, αποτελεί σημαντική εισροή για τις μεταποιητικές μονάδες της περιο-

χής, οι οποίες είναι κυρίως μονάδες επεξεργασίας και τυποποίησης γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων. Συγκεκριμένα, σε σύνολο είκοσι μίας (21) μεταποιητικών μονάδων, οι έξι (6) είναι μονάδες συσκευασίας αγροτικών προϊόντων και μονάδες τυποποίησης τροφίμων, ενώ υπάρχουν δύο (2) τυροκομεία και δύο (2) ελαιοτριβεία. Συνολικά δηλαδή, οι μονάδες που ανήκουν στον κλάδο Τροφίμων – Ποτών (κλάδος 15) αποτελούν το 47,6% των μονάδων του δευτερογενή τομέα του Δήμου, ενώ απασχολούν την πλειονότητα των εργαζομένων.

Οι υπόλοιπες μονάδες σχετίζονται, όπως προαναφέρθηκε, με τον κλάδο των μεταλλικών κατασκευών, τον κλάδο του μαρμάρου και τον κλάδο του επίπλου (δύο επιχειρήσεις σε κάθε κλάδο), ενώ υπάρχει μια επιχείρηση κατεργασίας ξύλου και τέσσερις επιχειρήσεις λοιπών τομέων. Η συμβολή των μονάδων αυτών στην απασχόληση του δευτερογενή τομέα στο Δήμο είναι πολύ μικρή, αλλά δεν παύουν να είναι αξιοσημείωτη παρουσία στην παραγωγική δραστηριότητα της τοπικής οικονομίας.

Ως προς την χωρική κατανομή των μεταποιητικών μονάδων του δευτερογενή τομέα, διαπιστώνεται, ότι η κύρια συγκέντρωση παρουσιάζεται στο Δημοτικό Διαμέρισμα Νεοχωρίου, όπου και λειτουργούν συνολικά έντεκα (11) επιχειρήσεις, όπως επίσης και στο Δημοτικό Διαμέρισμα Στενού, όπου λειτουργούν έξι (6) επιχειρήσεις. Είναι επίσης δυνατόν να διαπιστωθεί κάποιο είδος συγκέντρωσης ομοειδών επιχειρήσεων, συγκέντρωση η οποία προφανώς δημιουργείται λόγω της ύπαρξης των αναγκαίων εισροών, κυρίως από τον πρωτογενή τομέα. Διαπιστώνεται λοιπόν, ότι οι επιχειρήσεις συσκευασίας αγροτικών προϊόντων (συνολικά τρεις μονάδες) είναι εγκατεστημένες στο Δημοτικό Διαμέρισμα Νεοχωρίου, ενώ τα ελαιοτριβεία (συνολικά δύο μονάδες) είναι εγκατεστημένα στο Δημοτικό Διαμέρισμα Ελαιοχωρίου.

Εκτός από τη μεταποιητική δραστηριότητα, εξίσου σημαντική για την οικονομία του Δήμου είναι η κατασκευαστική δραστηριότητα, η οποία δημιουργεί ένα σημαντικό αριθμό θέσεων απασχόλησης στο Δήμο. Η κατασκευαστική δραστηριότητα αναφέρεται σε έργα, τόσο του ιδιωτικού, όσο και του Δημόσιου τομέα, σε περιοχές του Δήμου Κορυθίου αλλά και όμορων Δήμων.

Τέλος, οι άλλες δύο δραστηριότητες του δευτερογενή τομέα, δηλαδή τα ορυχεία / μεταλλεία και η ενέργεια, έχουν ελάχιστη ως μηδενική παρουσία στο Δήμο.

4.3 ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ (ΠΙΝΑΚΑΣ 4)

Η κυριαρχία του πρωτογενή τομέα στο Δήμο Κορυθίου, καθώς και η άμεση γειτνίαση του Δήμου με το αστικό Διοικητικό κέντρο του Νομού και της Περιφέρειας (Τρίπολη), έχει

καταστήσει τον τριτογενή τομέα του Δήμου, ελάχιστα υποστηρικτικό στην βασική παραγωγική και λειτουργική διαδικασία της τοπικής κοινωνικο-οικονομικής δομής. Η εγγύτητα του Δήμου με την Τρίπολη, δίνει την δυνατότητα στους κατοίκους του Δήμου να χρησιμοποιούν σε μεγάλη έκταση / εύρος και βαθμό τις υπηρεσίες του τριτογενή τομέα που διαθέτει το ανερχόμενο αστικό και διοικητικό κέντρο του Νομού. Το γεγονός αυτό δρα ανασταλτικά ως προς τη δημιουργία καταστημάτων και επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών στο Δήμο. Ως εκ τούτου, διαπιστώνεται ότι οι κύριες δραστηριότητες του τριτογενή τομέα στο Δήμο Κορυθίου αναφέρονται στην κάλυψη των απόλυτα βασικών / άμεσων λειτουργικών αναγκών, όπως επίσης και στις άμεσες ανάγκες εξυπηρέτησης του αγροτικού τομέα (συνεργεία κτλ.).

Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από την κατάταξη των επιχειρήσεων ως προς τον κωδικό οικονομικής δραστηριότητας, η πλειονότητα των επιχειρήσεων του τριτογενή τομέα (είκοσι δύο επιχειρήσεις, ήτοι το 52,4% των επιχειρήσεων του τριτογενή τομέα) αναφέρονται στον κλάδο 55 και ειδικότερα σε επιχειρήσεις εστίασης (καφενεία και ταβέρνες). Οι επιχειρήσεις αυτές απασχολούν και την πλειονότητα των εργαζόμενων του τριτογενή τομέα στο Δήμο Κορυθίου.

Μεγάλο μέρος των επιχειρήσεων του τριτογενή τομέα (26,2%) είναι επιχειρήσεις του κλάδου 50 (Εμπόριο, συντήρηση και επισκευή αυτοκινήτων και μοτοσικλετών, λιανική πώληση καυσίμων), ενώ οι υπόλοιπες είναι επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου (κλάδος 52) και ειδικότερα παντοπωλεία και κρεοπωλεία.

Από τις προαναφερθείσες δραστηριότητες του τριτογενή τομέα του Δήμου, χαρακτηριστική είναι η απουσία άλλων δραστηριοτήτων και επιχειρήσεων και δη τουριστικών, καθώς είναι παντελής η έλλειψη τουριστικής δραστηριότητας. Οι υπάρχοντες φυσικοί και πολιτιστικοί πόροι του Δήμου, παρά το ενδιαφέρον που παρουσιάζουν, κυρίως οι τελευταίοι, έχουν παραμείνει αναξιοποίητοι, όπως αναξιοποίητη παραμένει η αγροτική παράδοση της περιοχής, η οποία θα μπορούσε να αποτελέσει το έναυσμα για την έναρξη αγροτουριστικής δραστηριότητας.

Χαρακτηριστικό της περιοχής, ως προς την λειτουργία του τριτογενή τομέα, είναι ότι κάποια Δημοτικά Διαμερίσματα δεν διαθέτουν καν την υποδομή για την εξυπηρέτηση των βασικών αναγκών. Η εξυπηρέτηση των άμεσων καθημερινών αναγκών τους γίνεται από τα γειτονικά Δημοτικά Διαμερίσματα, που λειτουργούν ως πόλοι εξυπηρέτησης τοπικής εμβέλειας, ενώ για τις λιγότερο άμεσες ανάγκες τους, οι κάτοικοι απευθύνονται, όπως προαναφέρθηκε, στην αγορά της Τρίπολης. Ειδικότερα, ως προς την χωρική κατανομή των μονάδων του τριτογενή τομέα, διαπιστώνεται ότι η κύρια συγκέντρωση παρουσιάζεται στο Δημοτικό Διαμέρισμα Στενού, όπου και λειτουργούν συνολικά έντεκα (11) επιχειρήσεις, όπως επίσης

και στο Δημοτικό Διαμέρισμα Νεοχωρίου, όπου λειτουργούν δέκα (10) επιχειρήσεις. Ως προς το είδος των επιχειρήσεων, ανά Δημοτικό Διαμέρισμα, διαπιστώνεται ότι στο Δημοτικό Διαμέρισμα Νεοχωρίου παρουσιάζεται μεγάλη συγκέντρωση των υπηρεσιών τεχνικής υποστήριξης οχημάτων (συνεργεία κτλ.), ενώ στις επιχειρήσεις εστίασης παρουσιάζεται μεγαλύτερη ισοκατανομή των επιχειρήσεων μεταξύ όλων των Δημοτικών Διαμερισμάτων του Δήμου.

Με βάση τα παραπάνω φαίνεται ότι ο τριτογενής τομέας στο Δήμο είναι πολύ ισχνός, κυρίως λόγω της άμεσης γειτνίασης σχεδόν όλων των Δημοτικών Διαμερισμάτων, με την Τρίπολη και εκτός από τη δυνατότητα ανάπτυξης υπηρεσιών διασκέδασης και περιηγητικού τουρισμού, δεν φαίνεται να υπάρχει σημαντική προοπτική ανάπτυξης σχετικών υπηρεσιών.

5. ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

Η διαμόρφωση ενός οποιουδήποτε οικιστικού δικτύου στηρίζεται σε σχέσεις που έχουν αναπτυχθεί ιστορικά και λειτουργούν σε τοπικό επίπεδο με το βέλτιστο τρόπο και προσαρμοσμένα στις τοπικές συνθήκες. Η υπερσυγκέντρωση ρόλων και θεσμών του συστήματος διοίκησης οδήγησε στην ελλιπή ανάπτυξη διοικητικών και κοινωνικών υπηρεσιών στα χαμηλότερα διοικητικά χωρικά επίπεδα. Μια πρώτη προσπάθεια για την αναστροφή αυτής της κατάστασης και τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών έγινε με τις «Προτάσεις Χωροταξικής Οργάνωσης» των νομών του Υ.Χ.Ο.Π. το 1984 με την εισαγωγή της έννοιας της «ανοικτής πόλης», προάγγελο των Συμβουλίων Περιοχής του 1994 και της συνένωσης των Δήμων και Κοινοτήτων με το Ν. 2539/97. Η ιεράρχηση των οικισμών σε επίπεδα, έχει να κάνει τόσο με το είδος και τον αριθμό των λειτουργιών και εξυπηρετήσεων που παρέχει ο οικισμός, όσο και με το σύνολο του πληθυσμού που εξυπηρετείται από την ευρύτερη περιοχή.

Από τον Πίνακα που ακολουθεί, στο τέλος του παρόντος κεφαλαίου, παρατηρείται ότι εκτός της πόλης της Τρίπολης και πρωτεύουσας τόσο του Ν. Αρκαδίας όσο και της Περιφέρειας Πελοποννήσου, η οποία έχει ορισθεί ως 1ου επιπέδου², δεν υφίσταται άλλο αστικό κέντρο στο Νομό που να ανήκει στο πρώτο ή ακόμα και στο δεύτερο επίπεδο. Παράλληλα, στο Νομό υπάρχουν τέσσερις οικισμοί 3ου επιπέδου. Κάποιοι οικισμοί 4ου και 5ου επιπέδου, λόγω γειτνίασης με την Τρίπολη, εξαρτώνται κατ' ευθείαν από αυτήν.

Στην κατηγορία 5ου επιπέδου περιλαμβάνονται όλοι οι οικισμοί (ταυτιζόμενοι με Δημοτικά Διαμερίσματα), ακόμα και η έδρα του. Αυτό σημαίνει ότι έχουν μικρό πληθυσμιακό μέγεθος με εξυπηρετήσεις επιπέδου γειτονιάς. Κατά τον ορισμό των «ανοικτών πόλεων» είχαν και έχουν άμεση εξάρτηση από την πόλη της Τρίπολης, εκτός από τον οικισμό του Ελαιωχωρίου, ο οποίος είχε εξάρτηση από τον 4ου επιπέδου οικισμό των Κάτω Δολιανών και αυτός με τη σειρά του από τον οικισμό του Άστρους (3ου επιπέδου).

² Οικιστικό κέντρο 5ου επιπέδου: Μικρός πληθυσμός με εξυπηρετήσεις επιπέδου γειτονιάς.

Οικιστικό κέντρο 4ου

Επιπέδου: Εξυπηρετούμενος πληθυσμός 2.000 - 8.000 με εξυπηρετήσεις όπως Γυμνάσιο, Λύκειο, Περιφερειακό Ιατρείο, Βιβλιοθήκη, Κέντρο Νεότητας, Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, Ταχυδρομείο, Τηλεφωνείο και τις αντίστοιχες διοικητικές υπηρεσίες εάν είναι έδρα ΟΤΑ.

Οικιστικό κέντρο 3ου επιπέδου: Μέσος εξυπηρετούμενος πληθυσμός 20.000 κάτοικοι περίπου. Οι εξυπηρετήσεις που παρέχονται πέραν των προβλεπόμενων στο 4ο οικιστικό επίπεδο είναι: Κέντρα Υγείας, Ιδρύματα Πρόνοιας, Αθλητικές εγκαταστάσεις, Πνευματικά Κέντρα, Κινηματογράφος, Δ.Ο.Υ., Ειρηνοδίκαιο, Πταισματοδίκαιο, Υποθηκοφυλακείο, Αγρονομείο, Δασονομείο.

Οικιστικό κέντρο 2ου επιπέδου: Μέσος εξυπηρετούμενος πληθυσμός 80.000 κάτοικοι περίπου, με εξυπηρετήσεις ανωτέρου βαθμού των αντίστοιχων οικιστικών κέντρων 3ου επιπέδου στην Εκπαίδευση, Υγεία - Πρόνοια, Δικαιοσύνη, Πολιτισμό, Αστυνομία, Αθλητισμό, Νομαρχιακές Υπηρεσίες και Δημοτικούς Οργανισμούς.

Οικιστικό κέντρο 1ου επιπέδου: Μέσος εξυπηρετούμενος πληθυσμός 450.000 κάτοικοι. Οι εξυπηρετήσεις που χωροθετούνται είναι ανωτέρου επιπέδου αυτών του 2ου επιπέδου και περιλαμβάνουν Α.Ε.Ι., Περιφερειακό Νοσοκομείο, Περιφερειακές υπηρεσίες Υπουργείων, Δημ. Οργανισμούς και Δημ. Επιχειρήσεις, Τράπεζες, Ασφάλειες, Δ/νσεις Αστυνομίας, Εφετείο.

Όλα τα παραπάνω χαρακτηριστικά του οικιστικού δικτύου του Δήμου Κορυθίου προσδιορίζουν και τις παραγωγικές και κοινωνικο-οικονομικές λειτουργίες κάθε Δημοτικού Διαμερίσματος και του Δήμου συνολικά, όπως αναλύθηκαν στα προηγούμενα κεφάλαια.

Στον παρακάτω πίνακα κατατάσσονται τα οικιστικά συμπλέγματα / κέντρα του Νομού Αρκαδίας ανά επίπεδο, όσον αφορά στο 1ο, 2ο, 3ο και 4ο επίπεδο, ενώ στο 5ο επίπεδο αναφέρονται μόνο τα οικιστικά κέντρα του Δήμου Κορυθίου.

Οικιστικό δίκτυο Ν. Αρκαδίας και συσχέτιση του με το Δ. Κορυθίου

1ο Ε- ΠΙΠΕΔΟ	2ο Ε- ΠΙΠΕΔΟ	3ο Ε- ΠΙΠΕΔΟ	4ο ΕΠΙ- ΠΕΔΟ	5ο ΕΠΙΠΕΔΟ ³
Τρίπο- λη		Άστρος	Κάτω Δολι- ανά	<u>Ελαιοχώριον</u>
			Άγιος Αν- δρέας	
			Λεωνίδιο	
		Μεγα- λόπολη	Καρίταινα	
			Λεοντάριο	
		Λεβίδι	Βυτίνα	
			Δάρας	
		Τρό- παια	Κοντοβά- ζαινα	
			Λουτρά Ηραίας	
			Λαγκάδια	
			Δημητσάνα	
			Στάδιο*	
			Βλαχοκε- ρασέα	
			Καστρί	
			Ασέα	
			Νεστάνη	
				<u>Στενό, Ανωγονίτικα, Παρθέ- νιο, Ζευγολατειό, Παρόριο, Νεοχώριο, Μονή Βαρσών</u>

Ενισχυμένο επίπεδο

³ Αναφέρονται μόνο οι οικισμοί του Δ. Κορυθίου

6. ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ (ΠΙΝΑΚΑΣ 5)

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της απογραφής του 2001, το μεγαλύτερο τμήμα του Δήμου Κορυθίου καλύπτεται από βοσκότοπους σε ποσοστό που υπερβαίνει το 55%, η πλειονότητα των οποίων είναι ιδιωτικοί. Τη δεύτερη μεγαλύτερη έκταση καταλαμβάνουν οι καλλιεργούμενες εκτάσεις, οι οποίες αποτελούν το 37% της συνολικής έκτασης του Δήμου. Τα δάση στο Δήμο Κορυθίου καταλαμβάνουν μόλις το 4% της συνολικής του έκτασης. Επιφανειακά ύδατα υπάρχουν ελάχιστα, έως μηδενικά, ενώ οι οικισμοί καταλαμβάνουν μόλις ένα 3% της συνολικής έκτασης του Δήμου. Όσον αφορά στην κατανομή των χρήσεων γης ανά Δημοτικό Διαμέρισμα παρατηρείται ότι:

Στα Δημοτικά Διαμερίσματα των Αγιωργίτικων, του Ελαιοχωρίου, του Νεοχωρίου και του Παρθενίου κυριαρχούν οι βοσκότοποι

Στα Δημοτικά Διαμερίσματα του Ζευγολατειού και του Στενού, κυριαρχούν οι καλλιεργούμενες εκτάσεις

Τα δάση δεν παρατηρούνται σε ιδιαίτερα μεγάλη έκταση, σε κάποιο από τα Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου, με μικρή εξαίρεση τα Δημοτικά Διαμερίσματα Αγιωργίτικων και Παρθενίου.

Ως προς το σύνολο των εκτάσεων του Δήμου Κορυθίου, παρατηρείται ότι οι περισσότερες καλλιεργούμενες εκτάσεις συγκεντρώνονται στο Ζευγολατειό και στο Ελαιοχώρι, με το Νεοχώρι να ακολουθεί με μικρή διαφορά, ενώ με μεγαλύτερη διαφορά ακολουθούν το Στενό, το Παρθένι και τα Αγιωργίτικα. Οι βοσκότοποι του Δήμου συγκεντρώνονται στο Νεοχώρι, στο Ελαιοχώρι και στο Παρθένι, ακολουθούν τα Αγιωργίτικα με σχετικά μικρή διαφορά, ενώ με σημαντική διαφορά, βοσκότοποι καταγράφονται στο Ζευγολατειό και το Στενό.

Γενικά, όσον αφορά στις χρήσεις γης στο Δήμο Κορυθίου, όπως προαναφέρθηκε, παρατηρείται ένα πολύ σημαντικό ποσοστό βοσκοτόπων, δημόσιων / κοινοτικών και ιδιωτικών, το οποίο έρχεται, εν μέρει, σε αντίθεση με την έκταση και τη σημασία που έχει η κτηνοτροφική δραστηριότητα για το Δήμο, καθώς, σε σχέση με τη γεωργία, η κτηνοτροφία αποτελεί δραστηριότητα δευτερεύουσας σημασίας και βαρύτητας. Από τα παραπάνω, συμπεραίνεται ότι η κτηνοτροφία είναι μια εν δυνάμει δραστηριότητα, με σημαντικές προοπτικές, οι οποίες στηρίζονται σε μεγάλο βαθμό και στην ύπαρξη σημαντικών εκτάσεων με βοσκότοπους. Αντίθετα, η σημαντική παρουσία, αν και δεύτερη σε σημασία, των καλλιεργούμενων εκτάσεων, συμβαδίζει με το ότι η γεωργία είναι η κυρίαρχη δραστηριότητα του πρωτογενή τομέα στο Δήμο. Τέλος, η μικρή σχετικά παρουσία δασών στο Δήμο Κορυθίου σχετίζεται απόλυτα με την ελάχιστη ως μηδενική ενασχόληση με τη δασική δραστηριότητα.

7. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

7.1 ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΕΣ -ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ο Δήμος Κορυθίου είναι ένας από τους Δήμους του Νομού Αρκαδίας, με πλούσια και μεγάλη ιστορία. Οφείλει το όνομά του στην αρχαία ομώνυμη πόλη. Η ετυμολογία της ονομασίας του Δήμου προέρχεται από τις λέξεις κόρυς-θος (μεταλλική κεφαλή, κράνος). Η ονομασία του Δήμου αποδίδεται στο ρόλο που διαδραμάτιζε η περιοχή ως μεταλλουργικό κέντρο κατά την αρχαιότητα.

Η περιοχή του Δήμου Κορυθίου εμφανίζεται ιδιαίτερα πλούσια όσον αφορά στο ανθρωπογενές περιβάλλον, το οποίο παρουσιάζει στοιχεία ενδιαφέροντος σε όλα σχεδόν τα Δημοτικά Διαμερίσματα. Όλα τα Δημοτικά Διαμερίσματα είναι γραφικά, συνδυάζοντας το φυσικό περιβάλλον με τον παραδοσιακό οικιστικό ιστό. Πιο αναλυτικά:

- Το Στενό, έδρα του Δήμου Κορυθίου, εκτός από το χαρακτήρα του ως παραδοσιακού Αρκαδικού χωριού, είναι γνωστό για τους αρχαίους μεταλλουργικούς κλιβάνους που βρίσκονται μέσα στα όρια του Δημοτικού Διαμερίσματος, σε χώρο απαλλοτριωμένο από την Αρχαιολογική Υπηρεσία.

- Τα σημερινά διοικητικά όρια του Δημοτικού Διαμερίσματος των Αγιωργίτικων, μαζί με το Στενό, συμπίπτουν με τον αρχαίο Τεγεάτικο Δήμο των Κορυθίων. Στην ευρύτερη περιοχή των Αγιωργίτικων έχει εντοπιστεί ένας μεταλλουργικός κλίβανος, ο οποίος θεωρείται ο μεγαλύτερος κλίβανος της Προϊστορικής Αρχαιότητας. Πολύ κοντά στα Αγιωργίτικα βρίσκεται το ύψωμα Μουχλί. Το Μουχλί ήταν φρούριο, χτισμένο το 13ο αιώνα, αποτελώντας ένα από τα μεγαλύτερα φρούρια της Πελοποννήσου, ενώ σήμερα σώζονται απομεινάρια από τη Μητρόπολη του Μουχλίου.

- Το Παρθένι είναι ένα μεγάλο ορεινό χωριό, κτισμένο στις πλαγιές του Αρκαδικού Όρους «Παρθένι», με ιδιαίτερη φυσιογνωμία που του προσδίδουν τα πετρόκτιστα σπίτια, ενώ ξεχωριστό σημείο αναφοράς αποτελεί ο σιδηροδρομικός σταθμός. Το χωριό έχει πολλά αξιοθέατα, όπως είναι η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, το Λαογραφικό Μουσείο και το εξωκλήσι των Αγίων Θεοδώρων.

- Το Ελαιοχώρι είναι ακόμα ένα γραφικό χωριό, με χαρακτηριστικό σημείο τον διατηρητέο παραδοσιακό σιδηροδρομικό σταθμό. Γενικότερο χαρακτηριστικό της περιοχής

είναι οι τοξωτές γέφυρες των σιδηροδρομικών γραμμών, ενώ αξιοθέατο αποτελούν όλοι οι σιδηροδρομικοί σταθμοί της ευρύτερης περιοχής.

- Το Δημοτικό Διαμέρισμα του Νεοχωρίου είναι γνωστό για τη Μονή Βαρσών, ένα ιστορικό μοναστήρι που χρονολογείται από το 17αι., κτισμένο πάνω σε πλαγιά του Παρθενίου Όρους. Εκτός από αυτή τη Μονή, το Νεοχώριο έχει ακόμα πλήθος από ιστορικές εκκλησίες.

- Το Ζευγολατειό, τέλος, είναι μια οινοπαραγωγός περιοχή, όπου παράγεται το κρασί της ποικιλίας «Μοσχοφίλερο» από την Οινοποιία Μαντινείας. Κάθε χρόνο στην περιοχή διοργανώνεται το Φεστιβάλ Κρασιού Μαντινείας.

7.2 ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Στο Δήμο Κορυθίου απαντάται η χαρακτηριστική βλάστηση της Βορειοανατολικής Αρκαδίας, δηλαδή βλάστηση πλούσια σε φυλλοβόλα, πλατύφυλλα δένδρα στις περισσότερες υγρές περιοχές, ενώ στις ξηρότερες περιοχές κυριαρχούν τα πουρνάρια. Προς την πλευρά του Άστρους (περιοχή Δημοτικού Διαμερίσματος Ελαιοχωρίου) παρατηρούνται μεγάλες εκτάσεις με ελαιοκαλλιέργειες, ενώ ταυτόχρονα σημειώνονται εκτεταμένες εκχερσώσεις για την καλλιέργεια της ελιάς. Κυρίαρχο χαρακτηριστικό του φυσικού περιβάλλοντος αποτελούν οι αμπελώνες ΟΠΑΠ Μαντινείας, οι οποίοι απαντώνται σε όλα σχεδόν τα Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου.

Όσον αφορά στην πανίδα, όπως και στο υπόλοιπο του Νομού Αρκαδίας, δεν παρουσιάζεται ιδιαίτερο ενδιαφέρον, τουλάχιστον όσον αφορά στη συγκέντρωση και τον πληθυσμό ειδών που χρήζουν ιδιαίτερης προστασίας.

Τέλος, στην περιοχή του Δήμου Κορυθίου δεν απαντώνται περιοχές ειδικού ενδιαφέροντος ή καθεστώτος προστασίας, όπως οικότοποι ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, θεσμοθετημένες περιοχές προστασίας της φύσης ή τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, το φυσικό περιβάλλον του Δήμου Κορυθίου χαρακτηρίζεται από τη γεωργική δραστηριότητα της περιοχής, με ελάχιστες δασικές εκτάσεις, συνυφασμένο απόλυτα με τη μορφολογία του διαχρονικού αγροτικού χώρου.

7.3 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΥΘΙΟΥ

Από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης που προηγήθηκε, τα βασικά συμπεράσματα ως προς το αναπτυξιακό προφίλ του δήμου συνοψίζονται στα εξής:

- i. Ο Δήμος Κορυθίου διαθέτει ενδιαφέρον φυσικό περιβάλλον, λόγω του συνδυασμού ορεινού και πεδινού χαρακτήρα.
- ii. Η περιοχή του Δήμου χαρακτηρίζεται από πλούσια ιστορικά ευρήματα τα οποία ανάγονται στην εποχή της αρχαιότητας.
- iii. Όσον αφορά στα δημογραφικά και στα λοιπά χαρακτηριστικά του ανθρώπινου δυναμικού διαπιστώνονται τα ακόλουθα:
 - a) Στην πεντηκονταετία 1961-2001 ο πληθυσμός του δήμου μειώθηκε περίπου κατά το 1/3.
 - b) Έντονο είναι το φαινόμενο της πληθυσμιακής γήρανσης.
 - c) Η διάρθρωση του πληθυσμού κατά βαθμίδα εκπαίδευσης ακολουθεί την αντίστοιχη διάρθρωση του Ν.Αρκαδίας και της Περιφέρειας Πελονήσου, δηλαδή συγκέντρωση σε χαμηλά εκπαιδευτικά επίπεδα.
 - d) Οι θέσεις απασχόλησης στο Δήμο Κορυθίου μειώνονται κατά την τελευταία δεκαετία, ως άμεση συνέπεια της πληθυσμιακής μείωσης που παρατηρήθηκε το ίδιο διάστημα στην περιοχή.
 - e) Όσον αφορά στους δείκτες της αγοράς εργασίας, η ανεργία στην περιοχή έχει σημειώσει σημαντική αύξηση.
- iv. Σχετικά με την διάρθρωση της παραγωγικής δραστηριότητας της περιοχής παρατηρούνται τα εξής:
 - a. Ο πρωτογενής τομέας του δήμου κυριαρχείται από την παρουσία του κλάδου της φυτικής παραγωγής και δευτερευόντως της κτηνοτροφίας, ενώ η δασική παραγωγή έχει πολύ μικρή συμμετοχή στην πρωτογενή παραγωγική δραστηριότητα του Δήμου. Η φυτική παραγωγή προσανατολίζεται κυρίως στις αροτραίες καλλιέργειες και ειδικότερα στα σιτηρά για καρπό και στις πατάτες, ενώ όσον αφορά στις δενδρώδεις καλλιέργειες, κυρίαρχη είναι η παρουσία των ελαιοκαλλιεργειών, των καλλιεργειών με μηλιές, αχλαδιές, βυσσινιές και κερασιές. Πρωταρχικής σημασίας για το Δήμο είναι επίσης οι αμπελοκαλλιέργειες, ενώ ο κλά-

δος της κτηνοτροφίας διαδραματίζει δευτερεύοντα ρόλο στον οικονομικό και παραγωγικό ιστό του Δήμου.

b. Ο δευτερογενής τομέας του Δήμου κυριαρχείται από την παρουσία της μεταποιητικής και κατασκευαστικής δραστηριότητας και είναι ο τρίτος σε μέγεθος τομέας στην οικονομία του Δήμου, με κριτήριο τις θέσεις απασχόλησης που δημιουργεί, καθώς και τον αριθμό των επιχειρήσεων.

c. Ο τριτογενής τομέας είναι ο δεύτερος σε μέγεθος τομέας στην οικονομία του Δήμου Κορυθίου, με κριτήριο τις θέσεις απασχόλησης που δημιουργεί, καθώς και τον αριθμό των επιχειρήσεων και των υπηρεσιών οι οποίες υπάρχουν στο Δήμο.

8. ΥΠΟΔΟΜΕΣ

8.1 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ (ΠΙΝΑΚΑΣ 6)

8.1.1 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (ΠΙΝΑΚΑΣ 7)

Στο Δήμο Κορυθίου υφίστανται μόνο υποδομές και λειτουργίες πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, δηλαδή Νηπιαγωγεία και Δημοτικά σχολεία. Οι μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του Δήμου εξυπηρετούνται από τις υποδομές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης των όμορων Δήμων, κατά κύριο λόγο της Τρίπολης, αλλά και τη Τεγέας.

Κατόπιν τούτου και όσον αφορά στα νηπιαγωγεία, κατά το τρέχον σχολικό έτος στο Δήμο Κορυθίου λειτουργούν 3 νηπιαγωγεία με 23 νήπια, στο Ελαιοχώριο, το Ζευγολατειό και το Στενό, τα οποία στεγάζονται σε 5 συνολικά αίθουσες, οι περισσότερες εκ των οποίων βρίσκονται σε καλή τεχνική κατάσταση.

Από τα παραπάνω στοιχεία, σε συνδυασμό με τα αντίστοιχα στοιχεία του Νομού Αρκαδίας, φαίνεται ότι ο Δήμος Κορυθίου δεν διαφοροποιείται από τις λοιπές αγροτικές περιοχές του Νομού Αρκαδίας ως προς τον αριθμό των σχολικών μονάδων, καθώς οι αγροτικοί Νέοι Δήμοι του Νομού έχουν από κανένα ως 3 νηπιαγωγεία.

Όσον αφορά στα Δημοτικά Σχολεία, κατά το τρέχον σχολικό έτος στο Δήμο Κορυθίου, λειτουργούν 2 μονάδες με 43 μαθητές. Τα δύο (2) αυτά σχολεία βρίσκονται αντίστοιχα στα Αγιοργίτικα και στο Ελαιοχώρι, και υποδέχονται μαθητές από όλα τα Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου, με εξαίρεση το Στενό, το οποίο, λόγω της μικρής χρονοαπόστασης από την Τρίπολη, εξυπηρετείται από τα σχολεία της Τρίπολης. Τα Δημοτικά Σχολεία στεγάζονται σε 6 αίθουσες, οι οποίες βρίσκονται σε καλή τεχνική κατάσταση.

8.1.2 ΥΓΕΙΑ

Η υγεία και γενικότερα όλες οι παρεχόμενες υπηρεσίες αποτελούν βασικό δείκτη αξιολόγησης του βιοτικού επιπέδου μιας χωρικής / γεωγραφικής ενότητας. Λαμβάνοντας αυτά υπόψη, στο Δήμο Κορυθίου υπάρχουν δύο Ιατρεία που λειτουργούν στα Δημοτικά Διαμερίσματα του Ελαιοχωρίου (Περιφερειακό Ιατρείο) και του Παρθενίου (Αγροτικό Ιατρείο). Οι παρεχόμενες υπηρεσίες των αγροτικών ιατρείων δεν καλύπτουν και δεν επαρκούν για τις ανάγκες των κατοίκων, κυρίως των ορεινών περιοχών. Σε αυτά τα Ιατρεία παρατηρείται έλλειψη προσωπικού και υλικοτεχνικής υποδομής, ενώ πολλά από αυτά λειτουργούν μια φορά

την εβδομάδα, εξυπηρετώντας περιστατικά ρουτίνας και χαμηλού επιπέδου πρωτοβάθμιας περίθαλψης. Για τους λόγους αυτούς, σε συνδυασμό με την άμεση γειτνίαση του Δήμου με την Τρίπολη, ο πληθυσμός του Δήμου εξυπηρετείται στον τομέα της Υγείας από το Νοσοκομείο της Τρίπολης, για όλα τα επίπεδα περίθαλψης.

8.1.3 ΠΡΟΝΟΙΑ

Οι υποδομές πρόνοιας αναφέρονται κυρίως στην εξυπηρέτηση ατόμων που έχουν ανάγκη από ιδιαίτερη φροντίδα, δηλαδή παιδιά και ηλικιωμένους και ταυτόχρονα σε άτομα με ειδικές ανάγκες.

Στο Δήμο Κορυθίου λειτουργεί εδώ και τρία περίπου χρόνια το πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι εξυπηρετώντας αυτή τη στιγμή πάνω από εξήντα περίπου ηλικιωμένους. Υπάρχει η δυνατότητα αναβάθμισης του προγράμματος στο κοντινό μέλλον. Κατά τ' άλλα δεν υπάρχουν ανάλογες υποδομές πρόνοιας, είτε για παιδιά, είτε για ειδικές κατηγορίες ατόμων.

Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με άλλες παραμέτρους της κοινωνικοοικονομικής λειτουργίας της περιοχής, ως περιφερειακού του μητροπολιτικού κέντρου της Τρίπολης, συμβάλλει τα μέγιστα στη σχετική απερίμωση του Δήμου από πλευράς κοινωνικοοικονομικών λειτουργιών.

8.1.4 ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Σε αντίθεση με τα όσο έχουν αναφερθεί για τις κοινωνικές υποδομές, σημαντική είναι η παρουσία αθλητικών υποδομών στο Δήμο Κορυθίου, καθώς αθλητικές εγκαταστάσεις, κατά κύριο λόγο γήπεδα ποδοσφαίρου, υπάρχουν σε όλα σχεδόν τα Δημοτικά Διαμερίσματα. Σημαντική επίσης είναι και η παρουσία των Συλλόγων που συμμετέχουν στις τοπικές αθλητικές εκδηλώσεις στην περιοχή, χρησιμοποιώντας τις ανάλογες υποδομές του Δήμου. Συγκεκριμένα, υπάρχουν τρεις αθλητικοί σύλλογοι στα Δημοτικά Διαμερίσματα των Αγιωργίτικων, του Ελαιοχωρίου και του Νεοχωρίου. Αναλυτικότερα, οι αθλητικοί σύλλογοι είναι:

- Δ.Δ. Αγιωργίτικων
- Αθλητικός Όμιλος Κορυθίου (Α.Ο. ΚΟΡΥΘΙΟΥ)
- Δ.Δ. Ελαιοχωρίου
- Αθλητικός Γυμναστικός Σύλλογος Ελαιοχωρίου «Ο ΠΑΝ»
- Δ.Δ. Νεοχωρίου
- Αθλητικός Όμιλος Νεοχωρίου

Λόγω της δραστηριότητας των παραπάνω αθλητικών συλλόγων του Δήμου, κατά τα τελευταία έτη φαίνεται να δραστηριοποιείται ο Δήμος με τη βελτίωση των αθλητικών υποδομών της περιοχής, αφού στην τριετία 2003-2006 υλοποιήθηκαν συνολικά επτά (7) έργα αθλητικής υποδομής, συνολικού κόστους 16,5 εκατ. δρχ., παρουσιάζοντας συμμετοχή στις συνολικές επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν στο Δήμο κατά 2% περίπου (Πίνακας 8.10). Τα έργα αφορούν σε αποπερατώσεις αθλητικών εγκαταστάσεων και βελτιώσεις των υπάρχοντων εγκαταστάσεων καθώς επίσης και τη δημιουργία ενός 5Χ5 γηπέδου ποδοσφαίρου και κύριες πηγές χρηματοδότησης ήταν ο ΟΠΑΠ, η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού και ίδιοι πόροι του Δήμου (Πίνακες 8.13-8.15). Η δραστηριότητα του Δήμου προς την κατεύθυνση βελτίωσης ή/και δημιουργίας αθλητικών υποδομών φαίνεται να έχει συνέχεια, αφού σε προγραμματικό επίπεδο σχεδιάζονται αντίστοιχα έργα για την τρέχουσα προγραμματική περίοδο.

8.1.5 ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Η καταγραφή των ιστορικών, πολιτιστικών και πνευματικών στοιχείων μιας περιοχής, σε συνδυασμό με την κοινωνική και οικονομική ζωή, αποτελούν βασικό παράγοντα για τον προσδιορισμό της φυσιογνωμίας της περιοχής. Ως εκ τούτου, στο σημείο αυτό της μελέτης γίνεται αναφορά στα πολιτιστικά μνημεία της περιοχής του Δήμου Κορυθίου, ενώ παράλληλα καταγράφονται οι πολιτιστικές υποδομές και η πολιτιστική δραστηριότητα της περιοχής.

Η βασική και πλέον αρμόδια υπηρεσία για τα πολιτιστικά μνημεία του Δήμου Κορυθίου είναι η 5η Εφορεία Προϊστορικών και Κλασσικών Αρχαιοτήτων, καθώς και η 5η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, οι οποίες εδρεύουν στη Σπάρτη.

Α) Αρχαιολογικοί Χώροι-Βυζαντινά Μνημεία

Στο Δήμο Κορυθίου έχουν εντοπιστεί από τις αρχές της δεκαετίας του '80 αρχαίοι μεταλλουργικοί κλίβανοι στα Δημοτικά Διαμερίσματα του Στενού και των Αγιωργίτικων. Οι κλίβανοι αυτοί ανάγονται στην εποχή των Πρωτοελαδικών και Πρωίμων Μεσοελλαδικών χρόνων (2500-1700 π.Χ), κατά τους οποίους ο Δήμος αποτελούσε σημαντικό κέντρο Μεταλλουργίας. Στο Στενό έχουν εντοπιστεί 6 κλίβανοι, ενώ στα Αγιωργίτικα εντοπίστηκε ένας μεταλλουργικός κλίβανος με συμπληρωματικές εγκαταστάσεις για τον εμπλουτισμό και την τήξη του μεταλλεύματος. Το εύρημα αυτό θεωρείται ο μεγαλύτερος κλίβανος της Προϊστορικής Αρχαιότητας.

Επιπρόσθετα, στην περιοχή του Δήμου Κορυθίου εντοπίζονται και Βυζαντινά Μνημεία, 4 χλμ. Β.Δ. από τα Αγιωργίτικα, όπου βρίσκεται το Βυζαντινό Μουχλί. Πρόκειται για τα ερείπια του Κάστρου και της Μεσαιωνικής πόλης με το όνομα Μουχλί, η οποία χτίστηκε το 1296 μ.Χ. και αποτελούσε για πολλά χρόνια προπύργιο του Μυστρά έναντι των Φράγκων.

Όλα τα παραπάνω αναφερόμενα μνημεία είναι απόλυτα αναξιοποίητα και σχεδόν άγνωστα στην ευρεία τουριστική και πολιτιστική «αγορά» και μόνο ορισμένοι μεμονωμένοι γνώστες των μνημείων αυτών έχουν επιδείξει τουριστικό, πολιτιστικό και επιστημονικό ενδιαφέρον.

Β) Πολιτιστική Υποδομή και Δραστηριότητες

Στο Δήμο Κορυθίου είναι σχετικά έντονη η παρουσία των πολιτιστικών υποδομών. Οι σημαντικότερες από αυτές είναι τα πνευματικά κέντρα στο Ζευγολατειό, στο Νεοχώρι και στο Παρθένι και οι βιβλιοθήκες στα Αγιωργίτικα, στο Ζευγολατειό και στο Παρθένι.

Ο Δήμος την τελευταία εξαετία έχει δημιουργήσει κάποιες πολιτιστικές εκδηλώσεις με την ονομασία «ΚΟΡΥΘΙΑ» που λαμβάνουν χώρα την καλοκαιρινή περίοδο. Αυτές οι εκδηλώσεις έχουν να κάνουν με τη «ΓΙΟΡΤΗ ΠΑΤΑΤΑΣ» στο Νεοχώρι, «ΓΙΟΡΤΗ ΚΡΑΣΙΟΥ» στο Ζευγολατειό και τέλος την τελευταία διετία στο Ελαιοχώρι τη «ΓΙΟΡΤΗ της ΕΛΙΑΣ».

Στην αξιοποίηση των παραπάνω πολιτιστικών υποδομών, χωρίς αυτές να θεωρούνται απόλυτα επαρκείς, συμβάλλουν ανάλογοι φορείς αφού στο Δήμο Κορυθίου δραστηριοποιείται ένας σημαντικός αριθμός πολιτιστικών συλλόγων, σε όλα τα Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου. Οι σύλλογοι αυτοί εδρεύουν, είτε στα επιμέρους Δημοτικά Διαμερίσματα, είτε στην Αθήνα. Αναλυτικότερα, οι πολιτιστικοί σύλλογοι που δραστηριοποιούνται, χάριν της περιοχής του Δήμου, είναι οι εξής ανά Δημοτικό Διαμέρισμα:

- Δ.Δ. Στενού
 - Πολιτιστικός και Εξωραϊστικός Σύλλογος Στενού
 - Σύλλογος των εν Αθήναις Στενιωτών Αρκαδίας «ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ»
- Δ.Δ. Αγιωργίτικων
 - Πολιτιστικός Σύλλογος Φιλοδένδρων και Φιλοπροόδων «Ο ΑΡΤΕΜΗΣΙΑΚΟΣ»
 - Σύλλογος Αγιωργιτικών στην Αθήνα
- Δ.Δ. Ελαιοχωρίου
 - Πολιτιστικός Σύλλογος «Φιλοπρόοδος Όμιλος Ελαιοχωρίου «Ο ΠΑΝ»

- Σύλλογος των εν Αθήναις Ελαιοχωριτών
- Δ.Δ. Ζευγολαττειού
- Πολιτιστικός Σύλλογος Φιλοδένδρων
- Δ.Δ. Νεοχωρίου
- Πολιτιστικός Σύλλογος «Απανταχού Νεοχωριτών»
- Δ.Δ. Παρθενίου
- Σύλλογος Γυναικών «Γυναικών Πρόοδος»
- Σύλλογος Αθηναίων Παρθενιωτών
- Πολιτιστικός Σύλλογος «Ο Τήλεφως»

Οι σύλλογοι αυτοί διοργανώνουν πληθώρα εκδηλώσεων, μεταξύ των οποίων χορευτικές εκδηλώσεις, θεατρικές παραστάσεις, πανηγύρια στο πλαίσιο θρησκευτικών εορτών, εκδρομές κλπ, συμβάλλοντας σημαντικά στην πολιτιστική ζωή του Δήμου και δημιουργώντας τις προϋποθέσεις, με λανθάνουσες μέχρι σήμερα θετικές προοπτικές, για το χαρακτήρα του Δήμου ως ένα σημαντικό πολιτιστικό-κοινωνικό μέρος του Νομού Αρκαδίας.

8.2 ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

8.2.1 ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ (ΠΙΝΑΚΑΣ 8, 9)

Η γεωγραφική / γεωφυσική και οικιστική θέση του Δήμου Κορυθίου προσδιορίζει απόλυτα και τις υποδομές μεταφορών με τις οποίες εξυπηρετείται.

Με δεδομένο τον ηπειρωτικό του χαρακτήρα και την απόστασή του από τα κοντινότερα λιμάνια (Άστρος και Ναύπλιο), δε φαίνεται να επηρεάζονται οι λειτουργίες του από την κατάσταση των λιμενικών υποδομών της Περιφέρειας.

Παράλληλα, η άμεση γειτνίασή του με την Τρίπολη και η σύνδεσή του με τον αυτοκινητόδρομο Τρίπολη-Κόρινθο-Αθήνα, δεν δημιουργεί ανάγκες ύπαρξης αεροπορικών υποδομών.

Με βάση τα παραπάνω, οι λειτουργίες των κατοίκων του Δήμου φαίνεται ότι εξυπηρετούνται από τις οδικές και σιδηροδρομικές μεταφορές. Ως εκ τούτου, οι μεταφορικές υποδομές οι οποίες επηρεάζουν την κοινωνικό-οικονομική παραγωγική δραστηριότητα και κατ'ακολουθία την ανάπτυξη του Δήμου, είναι αποκλειστικά το οδικό δίκτυο και κατά ένα μικρό βαθμό το σιδηροδρομικό δίκτυο.

Όπως συνάγεται από τα προηγούμενα, οι οδικές μεταφορές αποτελούν το κυρίαρχο μέσο εξυπηρέτησης της κοινωνικό-οικονομικής δραστηριότητας του Δήμου, σε ενδοπεριφερειακό και διαπεριφερειακό επίπεδο. Με δεδομένη την περιορισμένη συμβολή των σιδηροδρομικών μεταφορών στην διακίνηση και εξυπηρέτηση του επιβατικού κοινού, οι οδικές μεταφορές αποτελούν την πρώτη επιλογή της κοινωνικής / πληθυσμιακής και παραγωγικής βάσης του Δήμου.

Σημαντικό στοιχείο της οδικής υποδομής από την οποία επηρεάζεται ο Δήμος Κορυθίου, είναι ότι ο Νομός Αρκαδίας διασχίζεται από τον Εθνικό δρόμο Αθηνών-Κορίνθου-Τρίπολης-Καλαμάτας, που έχει χαρακτηριστικά κλειστού αυτοκινητόδρομου και ανήκει στους κύριους Οδικούς Άξονες της Χώρας.

Ως εκ τούτου, ο Δήμος Κορυθίου εξυπηρετείται κατά βάση από τις Εθνικές οδούς Κορίνθου – Τρίπολης (Νέα Εθνική Οδός) και Κορίνθου – Νεμέας – Άργους – Τρίπολης – Μεγαλόπολης – Καλαμάτας (Παλαιά Εθνική Οδός), η σύνδεση με τις οποίες γίνεται με τον ανισόπεδο κόμβο Νεοχωρίου. Γειτνιάζοντας με την Τρίπολη ο Δήμος, έδρα της Περιφέρειας Πελοποννήσου και πρωτεύουσα του Νομού Αρκαδίας, συνδέεται μαζί της με καλό οδικό δίκτυο, τόσο ως προς την έδρα του Δήμου, όσο και ως προς όλα τα υπόλοιπα Δημοτικά Διαμερίσματα.

Το Εθνικό δίκτυο που διέρχεται από το Δήμο Κορυθίου ανέρχεται στα 18 χλμ. ενώ το Επαρχιακό δίκτυο περίπου στα 65 χλμ. και το Κοινοτικό οδικό δίκτυο που διασχίζει το Δήμο φθάνει στα 73 χλμ. Το αγροτικό / δασικό δίκτυο του Δήμου, το οποίο διαδραματίζει ιδιαίτερο ρόλο για την οικονομία και τον κοινωνικό ιστό του Δήμου, καθώς πρόκειται για αγροτική περιοχή, ανέρχεται σε 295 χλμ. Βρίσκεται σε σχετικά καλή κατάσταση, ενώ ένα μικρό σχετικά τμήμα του, της τάξης του 10%, παρουσιάζει προβλήματα βατότητας κατά τους χειμερινούς μήνες.

Σε γενικές γραμμές, η σύνδεση των Δημοτικών Διαμερισμάτων μεταξύ τους, αλλά και με την έδρα του Δήμου μπορεί να θεωρηθεί ικανοποιητική. Ελλειμματική όμως μπορεί να θεωρηθεί η σύνδεση του οικιστικού ιστού του Δήμου με ορισμένα σημεία τα οποία παρουσιάζουν πολιτιστικό / αρχαιολογικό ενδιαφέρον, όπως οι μεταλλουργικοί κλίβανοι στο Στενό και τα Αγιωργίτικα.

Όσο για τη σημερινή διάρθρωση και τα χαρακτηριστικά του σιδηροδρομικού δικτύου της Περιφέρειας Πελοποννήσου την τελευταία τριετία γίνονται κάποια πολύ σημαντικά έργα αναβάθμισης του δικτύου. Ωστόσο όμως τα έργα είναι ακόμα σε εξέλιξη και προχωράνε με αργούς ρυθμούς. Το θετικό όμως με την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου έργου είναι ότι θα εξυπηρετείται ένα μεγάλο μέρος ανθρώπων απ' αυτό το έργο.

8.2.2 ΥΔΡΕΥΣΗ (ΠΙΝΑΚΑΣ 10)

Με βάση τα υπάρχοντα στοιχεία και από την επιτόπια έρευνα, μέσω ερωτηματολογίων και συνεντεύξεων με τους τοπικούς αρμόδιους φορείς, διαπιστώθηκε ότι σε γενικές γραμμές δεν υπάρχουν σοβαρά προβλήματα στην ύδρευση του Δήμου, τουλάχιστον από πλευράς επάρκειας νερού και κάλυψης του συνόλου του πληθυσμού. Οι ανάγκες ύδρευσης των έξι (6) Δημοτικών Διαμερισμάτων καλύπτονται από γεωτρήσεις ή / και από πηγές.

Το συνολικό μήκος υδρευτικού δικτύου του Δήμου Κορυθίου είναι περίπου 45 χλμ. Το μεγαλύτερο μέρος του δικτύου, δηλαδή το 76,5%, το οποίο αντιστοιχεί σε 34,3 χλμ., είναι κατασκευασμένο από πλαστικό, τα 2,5 χλμ ή 5,6% από πλαστικό και τα υπόλοιπα 8 χλμ ή 18% του δικτύου, είναι κατασκευασμένα από χάλυβα. Αυτή τη στιγμή γίνονται σημαντικά έργα στο Δήμο έτσι ώστε να αλλάξει όσο δίκτυο καλύπτεται από αμίαντο. Πιθανολογείται ότι στο τέλος του έτους όλο το δίκτυο του δήμου θα καλύπτεται από πλαστικό.

8.2.3 ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ (ΠΙΝΑΚΑΣ 11)

Ο Δήμος Κορυθίου χαρακτηρίζεται από την ολοκληρωτική απουσία αποχετευτικού δικτύου, όντας ένας από τους 14 Νέους Δήμους του Νομού Αρκαδίας (σε σύνολο 22 Νέων Δήμων και 1 Κοινότητας) που αντιμετωπίζουν το ίδιο πρόβλημα.

Η αποχέτευση σε όλα τα Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου Κορυθίου γίνεται αποκλειστικά από απορροφητικούς βόθρους, καθώς δεν υπάρχει δίκτυο αποχέτευσης σε κανένα Δημοτικό Διαμέρισμα. Το γεγονός αυτό μπορεί να χαρακτηριστεί ως ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα υποδομών του Δήμου, με σοβαρές αρνητικές μεσομακροπρόθεσμες επιπτώσεις στο περιβάλλον και κυρίως με μόλυνση και ρύπανση των υπόγειων υδάτων και ως εκ τούτου, αρνητικές επιπτώσεις στη συνολική αναπτυξιακή διαδικασία της περιοχής.

8.2.4 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

Η τελική διάθεση των απορριμμάτων αποτελεί την πιο σημαντική φάση της διαχείρισης των απορριμμάτων, κατά την οποία, σε ειδικές εγκαταστάσεις γίνεται η ανάκτηση των υλικών και της ακίνδυνης για το περιβάλλον απόρριψης των συγκεκριμένων υλικών. Οι μέχρι σήμερα εφαρμοζόμενες βασικότερες μέθοδοι τελικής διάθεσης απορριμμάτων είναι οι εξής:

- Η ελεγχόμενη απόθεση (υγειονομική ταφή)
- Η λιπασματοποίηση ή χουμοποίηση ή βιολογική σταθεροποίηση
- Η θερμική επεξεργασία (καύση, πυρόλυση, παραγωγή καύσιμου υλικού)
- Η ανακύκλωση (ανάκτηση χρήσιμων υλικών)

Στο Δήμο Κορυθίου, σήμερα, δεν υπάρχει Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ). Η διαχείριση των απορριμμάτων της περιοχής γίνεται από ιδιώτη, ο οποίος συλλέγει τα απορρίμματα δύο φορές την εβδομάδα από κάθε Δημοτικό Διαμέρισμα. Η διάθεση των απορριμμάτων γίνεται σε χώρους ελεγχόμενης απόρριψης στην Τρίπολη. Παράλληλα, τα περισσότερα Δημοτικά Διαμερίσματα διαθέτουν χώρο ανεξέλεγκτης απόρριψης, κυρίως για ογκώδη αντικείμενα, γεγονός το οποίο μπορεί να θεωρηθεί ως πρόβλημα, ενώ με τη λύση της μεταφοράς του συνόλου των αστικών απορριμμάτων στο χώρο ελεγχόμενης απόρριψης της Τρίπολης, η κατάσταση μπορεί να θεωρηθεί ικανοποιητική.

8.2.5 ΑΡΔΕΥΣΗ

Ο Νομός Αρκαδίας, αν και είναι πλούσιος σε νερό, στερείται ορθολογικά σχεδιασμένων εγγειοβελτιωτικών έργων. Το μεγαλύτερο μέρος των αρδεύσεων πραγματοποιείται με γεωτρήσεις και πηγάδια. Υπάρχουν μόνο μικρά αρδευτικά έργα, τα οποία εξυπηρετούν περιορισμένο αριθμό καλλιεργειών.

Στο Δήμο Κορυθίου δεν υπάρχει υποδομή σε σημαντικά αρδευτικά έργα, τα οποία είναι απαραίτητα για το Δήμο, δεδομένου του γεωργικού του προσανατολισμού. Η άρδευση γίνεται κατά κύριο λόγο από γεωτρήσεις, οι οποίες έχουν επιφέρει σημαντική μείωση των αποθεμάτων του υδροφόρου ορίζοντα.

Με αναγνωρισμένο πλέον το πρόβλημα άρδευσης στο Δήμο από τη Δημοτική Αρχή και προκειμένου να αντιμετωπισθεί το πρόβλημα αυτό κατά ένα μικρό ή μεγάλο βαθμό, είχε δρομολογηθεί η εκπόνηση από την ΤΥΔΚ Αρκαδίας σχετικής μελέτης για χωροθέτηση και κατασκευή μικρών φραγμάτων, η οποία όμως δεν ολοκληρώθηκε και ως εκ τούτου δεν ήταν εφικτή η υλοποίηση σχετικών έργων. Πρόσφατα όμως, ανατέθηκε σχετική μελέτη από το Δήμο Κορυθίου, προκειμένου να αντιμετωπισθεί το μείζον αυτό πρόβλημα κατά τη νέα προγραμματική περίοδο.

9. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΥΘΙΟΥ

Από την αναλυτική επισκόπηση της υφιστάμενης κατάστασης στο Δήμο Κορυθίου, διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχουν εξειδικευμένοι φορείς, οι οποίοι να έχουν ως σκοπό ή θα μπορούσαν μέσα από τους ειδικούς ή γενικούς σκοπούς τους, αλλά και από την λειτουργία τους, να προωθήσουν δυναμικά την ανάπτυξη του Δήμου, τόσο σε προγραμματικό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο εφαρμογής, παρακολούθησης και υλοποίησης της αναπτυξιακής διαδικασίας.

Οι τοπικοί φορείς οι οποίοι εντοπίστηκαν και μπορούν να θεωρηθούν ως εκείνοι που έχουν σκοπό την προώθηση της αναπτυξιακής διαδικασίας (ποιοτικής και ποσοτικής) της περιοχής, είτε τομεακά, είτε γενικά, είναι οι εξής με την αντίστοιχη αποτίμηση της συμβολής τους.

9.1 ΓΕΩΡΓΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

Σε γενικό, Περιφερειακό και Νομαρχιακό επίπεδο, οι δραστηριότητες των Α' βάθμιων και Β' βάθμιων Αγροτικών Συνεταιρισμών αναφέρονται κατά κύριο λόγο στην τυποποίηση και εμπορία προϊόντων, την παροχή ασφαλιστικών εργασιών, την ενημέρωση των αγροτών κτλ.

Στην περιοχή του Δήμου Κορυθίου δραστηριοποιούνται 7 Α' βάθμιοι Γεωργικοί Συνεταιρισμοί. Οι 6 Συνεταιρισμοί υπάγονται στην Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Αρκαδίας (Αγροτικοί Συνεταιρισμοί Αγιωργίτικων, Ζευγολατειού, Ελαιοχωρίου, Νεοχωρίου, Παρθενίου και Στενού) και 1 στην Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών Κυνουρίας (Αγροτικός Συνεταιρισμός Ελαιοχωρίου).

Από την επί τόπου διερεύνηση όμως, διαπιστώθηκε ότι η δραστηριοποίησή τους είναι σε ελάχιστη ή μηδαμινή κλίμακα και ως εκ τούτου δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συμβάλλουν ουσιαστικά στην ανάπτυξη του γεωργικού τομέα της περιοχής και κατ' επέκταση στην συνολική ανάπτυξη της περιοχής, ως κατά κύριο λόγο γεωργικής, με μικρές ή ελάχιστες πιθανότητες αύξησης της δραστηριότητάς τους στο μέλλον, εφ' όσον δεν αναλάβουν πρωτοβουλίες αναδιοργάνωσής τους και ουσιαστικής δραστηριοποίησής τους στην αγροτική οικονομία της περιοχής.

9.2 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ / ΑΘΛΗΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

Στο Δήμο Κορυθίου, δραστηριοποιούνται, με μεγάλη διαβάθμιση έκτασης και εύρους, σημαντικός αριθμός πολιτιστικών / εξωραϊστικών και αθλητικών συλλόγων, με αντίστοιχες έδρες, είτε στα επιμέρους Δημοτικά Διαμερίσματα, είτε στην Αθήνα.

Η συμβολή τους στην κοινωνική κυρίως, αλλά και στην γενικότερη ανάπτυξη του Δήμου, τηρουμένων των αναλογιών, μπορεί να θεωρηθεί σημαντική, στα πλαίσια των σκοπών τους και των στόχων τους, με δυνατότητες / απαιτήσεις / προοπτικές αυξημένης δραστηριοποίησής τους.

Μέχρι σήμερα, όπως έχει αναφερθεί σε ανάλογο προηγούμενο κεφάλαιο της μελέτης, οι σύλλογοι αυτοί δεν έχουν αναλάβει συγκεκριμένες πρωτοβουλίες γενικότερης ανάπτυξης του Δήμου, παρά μόνο έχουν αναπτύξει πρωτοβουλίες πολιτιστικών δραστηριοτήτων σε επίπεδο Δημοτικού Διαμερίσματος ο καθένας. Ως εκ τούτου, μπορεί να υποστηριχθεί, ότι μόνο έμμεσα επηρεάζουν την συνολικότερη ανάπτυξη της περιοχής, μέσω της οργάνωσης πολιτιστικών δραστηριοτήτων.

9.3 ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΥΘΙΟΥ

Ο Δήμος Κορυθίου αποτελείται από 6 Δημοτικά Διαμερίσματα και προέκυψε από τη συνένωση 6 Κοινοτήτων με βάση το Ν. 2539/97 περί «Συγκρότησης της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης» (Πρόγραμμα Ι. Καποδίστριας). Ο Δήμος αποτελεί το μόνο φορέα ουσιαστικής προώθησης της αναπτυξιακής διαδικασίας στην περιοχή με σημαντικές δυνατότητες, τόσο ως ο μόνος αρμόδιος υφιστάμενος φορέας στην περιοχή, όσο και εκ του νέου του ρόλου στα πλαίσια του Προγράμματος «Ι. Καποδίστριας». Παρ' όλη όμως την δραστηριοποίηση του, η οποία είναι αξιοσημείωτη, φαίνεται ότι η παρέμβασή του είναι σχετικά ελλιπής, σύμφωνα με τις ανάγκες ανάπτυξης της περιοχής. Η ελλειμματική αυτή παρέμβαση οφείλεται σε πολλούς παράγοντες, κυριότεροι των οποίων είναι αφ' ενός η ισχνή στελέχωσή του και αφ' ετέρου τα ισχνά κονδύλια που διαθέτει κυρίως για την ωρίμανση των αναγκαίων έργων για την ανάπτυξη της περιοχής, τα οποία θα μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν μέσω των Προγραμμάτων του Γ' ΚΠΣ.

Τα κυριότερα χαρακτηριστικά του Δήμου είναι τα εξής:

A. Οργανόγραμμα / λειτουργική οργάνωση του Δήμου Κορυθίου

Σύμφωνα με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου (ΦΕΚ 1222 / 16-6-99), οι υπηρεσίες του συγκροτούνται στις εξής ενότητες:

- Γραφείο Προγραμματισμού και Αγροτικής Ανάπτυξης,
- Γραφείο Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών,
- Γραφείο Τεχνικών Υπηρεσιών και Περιβάλλοντος.

Με βάση την παραπάνω οργάνωση του Δήμου και τις προβλεπόμενες θέσεις εργασίας, όπως προκύπτουν από τον Οργανισμό του, παρατηρείται σοβαρή έλλειψη προσωπικού. Ειδικότερα, ελλείψεις παρουσιάζονται σε προσωπικό Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ένα άτομο προσωπικό, έναντι τριών), στην κατηγορία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (δύο άτομα, έναντι τεσσάρων θέσεων στον Οργανισμό του Δήμου). Οι ελλείψεις αυτές δεν έχουν επιτρέψει την ολοκληρωμένη λειτουργία του Δήμου και την άσκηση πολιτικής σε σημαντικά πεδία, ιδιαίτερα μάλιστα στον τομέα του Προγραμματισμού και εφαρμογής μιας δραστήριας αναπτυξιακής διαδικασίας.

B. Τεχνική Υποδομή του Δήμου

Ο Δήμος Κορυθίου διαθέτει την ελάχιστη αναγκαία τεχνική υποδομή για την διεκπεραίωση υλοποίηση του έργου του. Οι τεχνικές υποδομές του Δήμου Κορυθίου αναφέρονται κατά κύριο λόγο σε υποδομή γραφείου και λιγότερο μεταφορικών μέσων. Συγκεκριμένα, η υποδομή γραφείου του Δήμου αποτελείται από τα ακόλουθα:

♦ Πέντε (5) Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές, εκ των οποίων δύο Η/Υ είναι των 1,6 MHZ, με επεξεργαστή Pentium 4, ενώ οι τρεις είναι των 550 MHZ, με επεξεργαστή Pentium 2,

- ♦ Δύο (2) Εκτυπωτές,
- ♦ Ένα (1) Φωτοτυπικό μηχάνημα,
- ♦ Ένα (1) μηχάνημα τηλεομοιοτυπίας (φάξ),
- ♦ Τρία (3) κλιματιστικά μηχανήματα.

Επίσης, ο Δήμος διαθέτει ένα (1) ημιφορτηγό με κίνηση στους τέσσερις τροχούς (4X4), για την εξυπηρέτηση κυρίως μικρών μεταφορών.

Η παραπάνω περιγραφόμενη υποδομή θεωρείται ως η ελάχιστη δυνατή για την εξυπηρέτηση των αναγκών του έργου του Δήμου και η συμπλήρωση / αναβάθμισή της είναι απόλυτως αναγκαία.(Πίνακας 8.10).

Γ. Οικονομικά στοιχεία του Δήμου (ΠΙΝΑΚΕΣ 12-19)

Η οικονομική κατάσταση του Δήμου, όπως παρουσιάζεται από την ανάλυση των σχετικών στοιχείων (Πίνακες 9.1, 9.2), κρίνεται ως ιδιαίτερα ικανοποιητική. Συγκεκριμένα, ο Δήμος παρουσιάζει κατά τα έτη 2005-2006 θετικά οικονομικά αποτελέσματα και έχουμε αύξηση των εσόδων του, με σημαντικά χρηματικά υπόλοιπα από προηγούμενες χρήσεις. Η καλή οικονομική κατάσταση του Δήμου αντικατοπτρίζεται επίσης στην ενεργητική επενδυτική πολιτική που ασκεί και στην χρηματοδότηση μεγάλου αριθμού έργων από επιχορηγήσεις. Αναλυτικότερα, διαπιστώνονται τα εξής:

i. Έσοδα του Δήμου (ΠΙΝΑΚΑΣ 12)

Ως προς την γενική κατάσταση των εισπραχθέντων εσόδων του Δήμου Κορυθίου κατά τα έτη 2005-2006, διαπιστώνονται τα εξής:

- Τα συνολικά έσοδα του Δήμου παρουσιάζουν μια σημαντική αύξηση, της τάξης του 26% περίπου μεταξύ των ετών 2005 και 2006.
- Μεγάλη αύξηση παρουσιάζεται ταυτόχρονα στα έκτακτα έσοδα του Δήμου κατά 25% μεταξύ των δύο ετών. Ως εκ τούτου, μεταβάλλεται σημαντικά η σχέση τακτικών και έκτακτων εσόδων, ως προς την συμμετοχή τους στα συνολικά έσοδα του Δήμου. Συγκεκριμένα, κατά το έτος 2005 τα τακτικά έσοδα του Δήμου αποτελούν το 32,63% των συνολικών εσόδων του, ενώ το έτος 2006 το 27,92%. Αντιθέτως, τα έκτακτα έσοδα αποτελούν το 46,38% το έτος 2005 και το 46,39% το έτος 2006.
- Τα έσοδα από περασμένα οικονομικά έτη έχουν μικρή μείωση κατά τα έτη 2005 και 2006 και ανέρχονται σε 5,11% και 2,23% αντίστοιχα των συνολικών εσόδων του Δήμου.
- Αναλυτικότερα ως προς τη διάρθρωση των Τακτικών εσόδων διαπιστώνονται τα εξής:
 - Το κύριο μέρος των εσόδων αφορούν στα έσοδα από επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες. Συγκεκριμένα, κατά το έτος 2005 αποτελεί το 22,01% των συνολικών εσόδων του Δήμου, ενώ, κατά το έτος 2006 αποτελεί το 19,4% των συνολικών εσόδων του.
 - Τέλος, πολύ μικρό ποσοστό των τακτικών εσόδων προέρχεται από εκμετάλλευση ακίνητης περιουσίας του Δήμου. Συγκεκριμένα, τα έσοδα από εκμετάλλευση ακίνητης

περιουσίας αποτελούν το 0,9% των συνολικών εσόδων του Δήμου κατά το έτος 2005 και το 0,78% το έτος 2006, παρουσιάζοντας μικρή μείωση.

Ως προς τα Έκτακτα έσοδα διαπιστώνονται τα εξής:

- Το βασικότερο μέρος των έκτακτων εσόδων αποτελούν οι επιχορηγήσεις για επενδύσεις, οι οποίες αποτελούν το 39,5% των συνολικών εσόδων του Δήμου κατά το έτος 2005 και το 42,20% κατά το έτος 2006. Το επίπεδο των έκτακτων εσόδων επηρεάζει σημαντικά την υλοποίηση έργων στο Δήμο, στο βαθμό κατά τον οποίο το μεγαλύτερο μέρος τους διατίθεται για την πραγματοποίηση επενδύσεων.

- Μικρό μέρος των έκτακτων εσόδων προέρχεται από Δωρεές-Κληροδοτήματα και Κληροδοσίες. Συγκεκριμένα, το ποσοστό αυτής της κατηγορίας εσόδων ανέρχεται σε 2,18% των συνολικών εσόδων του Δήμου, κατά το έτος 2005 και σε 1,60% κατά το έτος 2006.

- Οι υπόλοιπες κατηγορίες έκτακτων εσόδων παρουσιάζουν πολύ μικρή συμμετοχή στα συνολικά έσοδα του Δήμου.

Ως προς τις υπόλοιπες κατηγορίες εσόδων διαπιστώνονται τα εξής:

- Τα έσοδα από περασμένα οικονομικά έτη αποτελούν, τόσο στο έτος 2005 (5,11%), όσο και στο έτος 2006 (2,23%), μικρό ποσοστό των συνολικών εσόδων του Δήμου.

- Αντίθετα, σημαντικό ποσοστό των εσόδων του Δήμου προέρχεται από χρηματικά υπόλοιπα προηγούμενων χρήσεων. Συγκεκριμένα, κατά το έτος 2005, το χρηματικό υπόλοιπο προηγούμενων χρήσεων αντιστοιχεί σε 14,93% των εσόδων του Δήμου, ενώ το έτος 2006 σε 22,04%. Παράλληλα, διαπιστώνεται ότι το κυριότερο μέρος των χρηματικών υπολοίπων αφορά σε έκτακτα έσοδα.

ii. Έξοδα του Δήμου (ΠΙΝΑΚΑΣ 17)

Ως προς την γενική κατάσταση των εξόδων του Δήμου Κορυθίου κατά τα έτη 2005-2006, διαπιστώνονται τα εξής:

- Τα έξοδα του Δήμου παρουσιάζουν αύξηση κατά 11,3% μεταξύ των ετών 2005 και 2006.

- Το μεγαλύτερο μέρος των εξόδων του Δήμου διατίθεται για επενδύσεις και ειδικότερα σε έργα, μελέτες. Συγκεκριμένα η κατηγορία αυτή εξόδων αντιστοιχεί σε 62,53% και 61,55% των εξόδων του Δήμου, κατά τα έτη 2005 και 2006 αντίστοιχα.

- Παρόλα αυτά, μεγάλο μέρος των εξόδων αφορά σε αμοιβές και έξοδα προσωπικού του Δήμου. Συγκεκριμένα, κατά το έτος 2005 ανέρχονται σε 11,79% των συνολικών εξόδων του. Κατά το έτος 2006 τα αντίστοιχα ποσοστά διαμορφώνονται σε 10,46%.

- Από τις υπόλοιπες κατηγορίες εξόδων, τα μεγαλύτερα ποσοστά αφορούν στις δαπάνες για πληρωμές υποχρεώσεων περασμένων ετών (3.49% των συνολικών εξόδων κατά το έτος 2005 και 4.90% κατά το έτος 2006) και σε έξοδα χρήσης, δηλαδή αμοιβές αιρετών και τρίτων και παροχές τρίτων (10,80% των συνολικών εξόδων κατά το έτος 2005 και 12,94% κατά το έτος 2006, δηλαδή αύξηση 2,14%).

Τα γενικά συμπεράσματα τα οποία προκύπτουν από την ανάλυση των Εσόδων – Εξόδων του Δήμου Κορυθίου, αν και τα στοιχεία για δύο μόνο έτη δεν είναι επαρκή για να δώσουν ολοκληρωμένη εικόνα της εξέλιξης των οικονομικών του Δήμου, είναι τα ακόλουθα:

- Τα έξοδα του Δήμου παρουσιάζουν ταχύ ρυθμό αύξησης, αλλά και τα έσοδα παρουσιάζουν σημαντική αύξηση, και έτσι ο Δήμος παρουσιάζει σημαντικό οικονομικό πλεόνασμα.

- Επίσης, παρουσιάζεται μικρή άνοδος των τακτικών εσόδων του Δήμου κατά το έτος 2006, γεγονός το οποίο επιτρέπει την διαμόρφωση αναπτυξιακής πολιτικής από μέρους του.

- Η αύξηση των εξόδων του Δήμου κατά το έτος 2006, αν και οφείλεται σε κάποιο βαθμό σε αύξηση ανελαστικών εξόδων (παροχές τρίτων), εν τούτοις αντικατοπτρίζει παράλληλα και μια ενεργή επενδυτική πολιτική του Δήμου, τόσο για συντήρηση των υπάρχουσων υποδομών, όσο και για δημιουργία νέων.

Τα παραπάνω δεδομένα επιτρέπουν τον χαρακτηρισμό της οικονομικής κατάστασης του Δήμου ως ικανοποιητικής, όπως ήδη αναφέρθηκε στην αρχή της παρούσας ενότητας. Η ικανοποιητική οικονομική κατάσταση δύναται να συμβάλλει στην αποτελεσματική υλοποίηση ενός αναπτυξιακού προγράμματος, στο βαθμό κατά τον οποίο επιτρέπει την χρηματοδότηση μέρους των αναπτυξιακών παρεμβάσεων από ίδιους πόρους και προγραμματισμένα (τακτικά) έσοδα.

10. ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ / ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΥΘΙΟΥ

Η ανάλυση που προηγήθηκε στις προηγούμενες ενότητες της παρούσας φάσης εκπόνησης της μελέτης σχετικά με τα κύρια χαρακτηριστικά της περιοχής του Δήμου Κορυθίου (κοινωνικά, δημογραφικά, παραγωγικά κτλ.), σε συνδυασμό με την γενικότερη γνώση των παραγωγικών και γενικότερων κοινωνικο-οικονομικών συνθηκών της περιοχής, επιτρέπει τη «διάγνωση» των παρακάτω προβλημάτων / περιορισμών, όπως και των δυνατοτήτων / προοπτικών της αναπτυξιακής διαδικασίας στην περιοχή μελέτης. Αναλυτικότερα, οι περιορισμοί και οι δυνατότητες ανάπτυξης του Δήμου Κορυθίου, σε σχέση με τα κύρια χαρακτηριστικά του, εστιάζονται στα παρακάτω:

10.1 ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ

♦ Περιορισμοί ανάπτυξης

Η γεωγραφική θέση της περιοχής λειτουργεί ανασταλτικά ως προς την αυτόνομη ενδογενή ανάπτυξή της, κυρίως λόγω της άμεσης γειτνίασης με την Τρίπολη, η οποία αποτελεί ισχυρό πρόσφατα αναπτυσσόμενο αστικό πόλο. Η παρουσία ενός ισχυρού έντονα αναπτυσσόμενου κεντρικού πόλου διοικητικής και οικονομικής συγκέντρωσης σε πολύ μικρή απόσταση από τα όρια του Δήμου δρα ανασταλτικά, κυρίως για τη δημιουργία / λειτουργία υπηρεσιών και επιχειρήσεων στο Δήμο Κορυθίου, αλλά και για την παραμονή / διαμονή των κατοίκων στο Δήμο.

♦ Δυνατότητες ανάπτυξης

Η γειτνίαση με την Τρίπολη από ανασταλτικός παράγοντας ανάπτυξης μπορεί να μετατραπεί σε ισχυρό συγκριτικό πλεονέκτημα, αξιοποιώντας τις ευκαιρίες απασχόλησης σ' αυτή, τις υπάρχουσες υποδομές στην πόλη και την συγκέντρωση σ' αυτή όλων των διοικητικών και οικονομικών υπηρεσιών που εγκαθίστανται σε ένα τέτοιου τύπου αστικό κέντρο. Παράλληλα, με την περαιτέρω βελτίωση του οδικού δικτύου σύνδεσης των Δημοτικών Διαμερισμάτων με την Τρίπολη, θα δημιουργηθούν οι συνθήκες ανάπτυξης οικονομικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων με στόχο και αποτέλεσμα την προσέλκυση ζήτησης εξειδικευμένων υπηρεσιών από τους κατοίκους της πρωτεύουσας του Νομού.

Παράλληλα, η εγγύτητα στην πόλη της Τρίπολης παρέχει την δυνατότητα για άμεση πρόσβαση σε όλο το πλαίσιο των πηγών πληροφόρησης, διοικητικών διαδικασιών και μηχανισμών υποστήριξης επιχειρηματικών και παραγωγικών δράσεων.

Τέλος, η θέση του Δήμου ως προς τις βασικές οδικές αρτηρίες σύνδεσης της περιοχής με το Μητροπολιτικό κέντρο της χώρας, δημιουργούν σημαντικές θετικές δυνατότητες ανάπτυξης του Δήμου, λόγω της διευκόλυνσης πρόσβασης των κατοίκων και των προϊόντων στις μεγάλες αγορές.

10.2 ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

♦ Περιορισμοί ανάπτυξης

Ο τρόπος ανάπτυξης των παραγωγικών δραστηριοτήτων στην περιοχή του Δήμου Κορυθίου, ιδιαίτερα της γεωργίας, ενδέχεται να έχει σημαντικές επιδράσεις στους φυσικούς πόρους της περιοχής. Το σημαντικότερο πρόβλημα της περιοχής εντοπίζεται στο υδάτινο δυναμικό της, το οποίο αντιμετωπίζει προβλήματα λόγω της υπερεκμετάλλευσης του υδροφόρου ορίζοντα και την έλλειψη εφαρμογής ορθολογικής διαχείρισης των υδάτινων πόρων. Το αρνητικό αυτό φαινόμενο είναι ένας από τους σημαντικότερους ανασταλτικούς παράγοντες για τον εκσυγχρονισμό και την διαφοροποίηση του αγροτικού τομέα και τα προβλήματα αυτά ενδέχεται να θέσουν στο άμεσο μέλλον σημαντικούς περιορισμούς στην περαιτέρω ανάπτυξη της αγροτικής παραγωγής του Δήμου, εάν δεν αντιμετωπιστούν άμεσα και αποτελεσματικά.

Παράλληλα, μπορεί να υποστηριχθεί ότι εκτός από τους πόρους του γεωργικού περιβάλλοντος, ο Δήμος Κορυθίου στερείται άλλων φυσικών πόρων οι οποίοι θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως μοχλός μια διαφοροποιημένης ανάπτυξης της περιοχής.

♦ Δυνατότητες ανάπτυξης

Η προστασία των φυσικών πόρων αποτελεί πλέον βασικό άξονα της αναπτυξιακής πολιτικής και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η ανάπτυξη της αγροτικής παραγωγής, λόγω της υπερεκμετάλλευσης των υδάτινων πόρων, γίνονται πλέον κατανοητά και απασχολούν τόσο τις τοπικές, όσο και τις Περιφερειακές Αρχές της περιοχής. Για αυτό το λόγο, στο Προγραμματικό πλαίσιο της νέας περιόδου, δίνεται η δυνατότητα για υλοποίηση έργων σχετικών με την διαχείριση του υδάτινου δυναμικού της περιοχής, αξιοποιώντας τα επιφανειακά ύδατα με τις κατάλληλες επενδυτικές διαδικασίες, προκειμένου να διαφυλαχθεί, αλλά και να εμπλουτισθεί ο υδροφόρος ορίζοντας της περιοχής, για ορθολογική εκμετάλλευσή του.

Όσον αφορά στους υπόλοιπους, έστω και σε μικρή κλίμακα, φυσικούς πόρους, όπως είναι τα δάση ή και οι βοσκότοποι, με τις κατάλληλες παρεμβάσεις δύναται να αξιοποιηθούν ορθολογικά και αποδοτικά για ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων.

10.3 ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Το ανθρώπινο δυναμικό αποτελεί έναν από τους κυριότερους παράγοντες προώθησης της αναπτυξιακής διαδικασίας σε μια συγκεκριμένη περιοχή. Η εφαρμογή του αναπτυξιακού σχεδιασμού προϋποθέτει, εκτός από την επισήμανση και καθορισμό των προβλημάτων και προοπτικών που διαθέτει, όπως επίσης και των συγκριτικών της πλεονεκτημάτων, την ύπαρξη του αναγκαίου κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού που θα μπορέσει να υλοποιήσει την συγκεκριμένη πολιτική ανάπτυξης.

♦ Περιορισμοί ανάπτυξης

Η μετεγκατάσταση του πληθυσμού (με κύριο προορισμό την Τρίπολη) σε συνδυασμό με την υπογεννητικότητα και τη γήρανση του πληθυσμού, αποτελούν σημαντικό περιοριστικό παράγοντα στην αναπτυξιακή διαδικασία του Δήμου. Οι δυσμενείς δημογραφικές εξελίξεις πλήττουν κατά κύριο λόγο την βασική παραγωγική δραστηριότητα που αναπτύσσεται στο Δήμο, δηλαδή τη γεωργία, καθώς στερούν την περιοχή από το απαραίτητο ανθρώπινο δυναμικό, δηλαδή τους νέους αγρότες, οι οποίοι θα είναι σε θέση να εφαρμόσουν, αφενός καινοτόμες μεθόδους για την αναδιάρθρωση των καλλιεργειών, αφετέρου σύγχρονες επιχειρηματικές πρακτικές στον τομέα της γεωργίας, σύμφωνες με τις ανάγκες της αγοράς. Η έλλειψη του ανθρώπινου δυναμικού επιτείνει τα προβλήματα του γεωργικού τομέα και οδηγεί σε διαιώνιση της παραγωγής αγροτικών προϊόντων παραδοσιακής μορφής με μη σύγχρονες καλλιεργητικές μεθόδους, διαιωνίζοντας έτσι το ήδη υπάρχον πρόβλημα της χαμηλής αποδοτικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Αποτέλεσμα της διαδικασίας αυτής είναι η μετακίνηση του αγροτικού πληθυσμού σε άλλες δραστηριότητες εντός ή/και εκτός Δήμου ή/και Νομού.

♦ Δυνατότητες ανάπτυξης

Η σημαντικότερη προοπτική που έχει το ανθρώπινο δυναμικό της περιοχής στηρίζεται στο ενδιαφέρον που εκδηλώνεται από άτομα των παραγωγικών ηλικιών για να παραμείνουν στην περιοχή και να στηρίξουν την παραγωγική διαδικασία, με δεδομένο ότι η γειτνίαση της

περιοχής με την Τρίπολη αμβλύνει ή μηδενίζει το αίσθημα κοινωνικής και πολιτιστικής απομόνωσης. Επίσης, εφόσον υπάρξουν οι κατάλληλες προϋποθέσεις και παρεμβάσεις για την δημιουργία θέσεων απασχόλησης, είναι δυνατόν να ενταχθεί στο εργατικό δυναμικό της περιοχής ένα μέρος του «αναξιοποίητου» αποθέματος εργατικού δυναμικού της, αποτελώντας έναν επιπλέον σημαντικό παράγοντα ανάπτυξης.

Ως εκ τούτου, προέχει η παροχή όλων εκείνων των εργαλείων τα οποία δύνανται να στηρίξουν το υπάρχον παραγωγικό δυναμικό προκειμένου να αξιοποιήσει τις τοπικές παραγωγικές ικανότητες και να αναπτύξει δυναμικές οικονομικές δραστηριότητες, όπως επίσης και να προωθήσει το υπάρχον αναξιοποίητο δυναμικό προκειμένου να ενταχθεί στην παραγωγική δομή.

10.4 ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Η ύπαρξη ολοκληρωμένων δικτύων υποδομών σε μια περιοχή αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη δυναμική ανάπτυξη των παραγωγικών και κοινωνικο-οικονομικών δραστηριοτήτων σε αυτήν. Παράλληλα, οι υποδομές δημιουργούν τις αναγκαίες προϋποθέσεις βελτίωσης του επιπέδου ζωής των κατοίκων και συμβάλλουν στην παραμονή των κατοίκων στην περιοχή τους.

♦ Περιορισμοί ανάπτυξης

Στον τομέα των υποδομών (βασικών τεχνικών και κοινωνικών) διαπιστώνεται μια ανισοβαρής εικόνα ως προς την προσφορά και επάρκειά τους.

Όσον αφορά στις βασικές τεχνικές υποδομές η εικόνα που παρουσιάζεται στο Δήμο είναι συνεχώς βελτιούμενη, χωρίς να έχουν εκλείψει σημαντικά προβλήματα τα οποία συνδέονται άμεσα με τις προσπάθειες αναβάθμισης της ποιότητας ζωής του πληθυσμού, αλλά και συμβάλλουν στην παραγωγική δραστηριότητα της περιοχής.

Οι σημαντικότερες ελλείψεις σε βασικές υποδομές εντοπίζονται στα ακόλουθα επίπεδα:

✓ Στο δίκτυο ύδρευσης, όπου απαιτείται βελτίωση των υποδομών για την ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων με αντικατάσταση κυρίως του πεπαλαιωμένου δικτύου ύδρευσης των Δημοτικών Διαμερισμάτων και την κατασκευή έργων για την αντιπλημμυρική προστασία των δημοτικών διαμερισμάτων,

✓ Διαχείριση απορριμμάτων και εξάλειψη των ανεξέλεγκτων χώρων απόρριψης, δράση η οποία συνδέεται στενά με την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων, αλλά και με την γενικότερη αναπτυξιακή εικόνα του Δήμου.

✓ Στην ανυπαρξία δικτύου αποχέτευσης σε όλα τα Δημοτικά Διαμερίσματα και στην έλλειψη σύνδεσης με την υπάρχουσα μονάδα επεξεργασίας αστικών λυμάτων στην πόλη της Τρίπολης.

Επίσης, ένας ιδιαίτερα σημαντικός ανασταλτικός παράγοντας της αναπτυξιακής διαδικασίας του Δήμου, αφορά στις υποδομές που συνδέονται με την παραγωγική δομή και δραστηριότητα του πρωτογενή τομέα. Πιο συγκεκριμένα, οι ελλείψεις εντοπίζονται στον τομέα των εγγειοβελτιωτικών έργων και ειδικότερα στην εκμετάλλευση και αξιοποίηση των επιφανειακών υδάτων, με σκοπό την διαφύλαξη αλλά και την ορθολογική αξιοποίηση των υπόγειων υδάτινων πόρων, οι οποίοι σήμερα χρησιμοποιούνται σε υπέρμετρο βαθμό από τους απασχολούμενους στη γεωργία. Λόγω του έντονα γεωργικού χαρακτήρα του Δήμου Κορυθίου και την αναγκαία αναβάθμιση της αγροτικής δραστηριότητας, η έλλειψη εγγειοβελτιωτικών έργων αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα στην αναπτυξιακή διαδικασία του τομέα αλλά και της οικονομίας γενικότερα.

Οι ελλείψεις στον τομέα των κοινωνικών υποδομών, οι οποίες λειτουργούν εν δυνάμει αρνητικά στην αναπτυξιακή διαδικασία, εντοπίζονται, κατά κύριο λόγο, στην εκπαίδευση και στην υγεία – πρόνοια. Οι ανάγκες του Δήμου στους τομείς αυτούς καλύπτονται σε κάποιο βαθμό από το γειτονικό αστικό κέντρο, την Τρίπολη, αλλά παρόλα αυτά οι ελλείψεις αυτές δημιουργούν -σε μικρό έστω μέρος του πληθυσμού του Δήμου- δυσκολίες στην αναβάθμιση και διεύρυνση των παραγωγικών δραστηριοτήτων ή/και του επιπέδου ζωής τους.

Συγκεκριμένα, οι ελλείψεις από πλευράς κοινωνικών υποδομών, εντοπίζονται στα ακόλουθα:

✓ Στον τομέα της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης οι ελλείψεις αφορούν κατά κύριο λόγο στην κατάσταση των κτιριακών εγκαταστάσεων και σε εποπτικά μέσα,

✓ Στον τομέα της υγείας παρατηρούνται ελλείψεις υλικοτεχνικών υποδομών,

✓ Τέλος, στον τομέα των πολιτιστικών υποδομών παρατηρούνται ελλείψεις σχετικές με την ανάδειξη και αξιοποίηση των υπαρχόντων πολιτιστικών (αρχαιολογικών) πόρων.

♦ **Δυνατότητες ανάπτυξης**

Ο τομέας των υποδομών έχει σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης, περαιτέρω βελτίωσης και ενίσχυσης, στο πλαίσιο μιας οργανωμένης στρατηγικής και σχεδιασμού εφαρμογής της

αναπτυξιακής πολιτικής, με μέτρα και ενέργειες ιεραρχημένες προς τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

- ♦ Βελτίωση και ανάπτυξη των υποδομών του αγροτικού τομέα με στόχο τόσο την αύξηση της ανταγωνιστικότητάς του, όσο και την διασφάλιση των μελλοντικών του προοπτικών, ως ο κύριος τομέας δραστηριότητας του τοπικού πληθυσμού,

- ♦ Ανάπτυξη και βελτίωση των κοινωνικών και ιδιαιτέρως των τεχνικών υποδομών στους τομείς όπου παρουσιάζονται τα κυριότερα προβλήματα, με στόχο την βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και την προστασία του ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος.

Η δυνατότητα υλοποίησης των απαραίτητων / αναγκαίων έργων υποδομής στην παρούσα περίοδο είναι αυξημένη, λόγω της δυνατότητας αξιοποίησης των πόρων του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και των πρόσθετων εθνικών κονδυλίων, κυρίως του ΕΠΤΑ.

10.5 ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ

- ♦ *Περιορισμοί ανάπτυξης*

- ✓ Πρωτογενής Τομέας

Κύρια αδυναμία του πρωτογενή τομέα είναι η κυριαρχία ενός μόνο κλάδου, της φυτικής παραγωγής, ενώ η ζωική παραγωγή έχει δευτερεύουσα σημασία. Σύμφωνα με όλες τις παραμέτρους που διαμορφώνουν την μέχρι σήμερα ανάπτυξη του γεωργικού τομέα, οι κυριότεροι παράγοντες που περιορίζουν την ανάπτυξή του είναι οι ακόλουθοι:

- ♦ Η μειωμένη αποδοτικότητα, η οποία προκαλείται από τη διαδοχή του γεωργικού κλήρου, κυρίως παραδοσιακών καλλιεργειών από γενιά σε γενιά, το οποίο αδρανοποιεί το ενδιαφέρον των αγροτών,

- ♦ Το φαινομενικά υψηλό ποσοστό απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα, το οποίο στην πραγματικότητα όμως, εμπεριέχει ένα σημαντικό ποσοστό υποαπασχόλησης,

- ♦ Η έλλειψη διασύνδεσης μεταξύ φυτικής και κτηνοτροφικής παραγωγής, η οποία λειτουργεί ανασταλτικά για την διεύρυνση και την αυξημένη αποδοτικότητα των δύο αυτών κλάδων του πρωτογενή τομέα,

- ♦ Η έλλειψη ικανοποιητικής καθετοποιημένης διασύνδεσης μεταξύ του πρωτογενή τομέα και των άλλων τομέων, κυρίως μεταξύ πρωτογενή και δευτερογενή, μειώνει την ανταγωνιστικότητα των γεωργικών προϊόντων.

♦ Τέλος η αναμόρφωση της ΚΑΠ με κατεύθυνση της μείωσης των ενισχύσεων / επιδοτήσεων στην παραγωγή ή/και στις στρεμματικές ή ζωικές μονάδες, λειτουργεί ανασταλτικά για δραστηριοποίηση νέων στο συγκεκριμένο τομέα.

√ Δευτερογενής Τομέας

Στο δευτερογενή τομέα, ο οποίος είναι ιδιαίτερα ισχνός, πρόβλημα αποτελεί η απόλυτη σύνδεση των μικρών μεταποιητικών μονάδων με τη γεωργία, καθώς τυχόν αρνητικές τάσεις της γεωργικής παραγωγής επηρεάζουν αρνητικά και τις μεταποιητικές επιχειρήσεις. Επίσης, το μικρό μέγεθος των μονάδων, καθιστά δύσκολη την ενσωμάτωση και χρήση σύγχρονων μεθόδων παραγωγής, όπως επίσης και την εκμετάλλευση οικονομιών κλίμακας. Επίσης, η χωροθέτηση της Βιομηχανικής Περιοχής Τρίπολης σε μικρή απόσταση από τα όρια του Δήμου, δεν επιτρέπει την εγκατάσταση σημαντικών μεταποιητικών μονάδων στο Δήμο.

√ Τριτογενής Τομέας

Όπως αναφέρθηκε στην σχετική ενότητα, ο βασικός περιοριστικός παράγοντας για την ενίσχυση των υπηρεσιών / επιχειρήσεων του τριτογενή τομέα είναι η γεωγραφική θέση του Δήμου, καθώς η μικρή χρονοαπόσταση από την Τρίπολη λειτουργεί ανασταλτικά για την ενίσχυση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Επίσης, το μέχρι σήμερα διαμορφωμένο παραγωγικό πρότυπο στην περιοχή, το οποίο στηρίζεται στο διογκωμένο πρωτογενή τομέα, λειτουργεί ανασταλτικά για την περαιτέρω ανάπτυξη του τριτογενή τομέα. Χαρακτηριστική είναι η απουσία τουριστικής δραστηριότητας, καθώς παραμένει ανεκμετάλλευτη η αγροτική παράδοση της περιοχής, η οποία μπορεί να στηρίζει τη δραστηριότητα του αγροτουρισμού, όπως επίσης όμως και οι, μικρής έστω κλίμακας, αρχαιολογικοί πόροι, οι οποίοι είναι αναξιопοίητοι ακόμη και για ημερήσιες εκδρομές.

♦ Δυνατότητες ανάπτυξης

√ Όσον αφορά στον πρωτογενή τομέα, οι δυνατότητες ανάπτυξης του τομέα σχετίζονται κυρίως με την ανάπτυξη της φυτικής παραγωγής, η οποία προσδιορίζεται από παρεμβάσεις συνδεδεμένες με την αναδιάρθρωση – βελτίωση των ποικιλιών των παραδοσιακών καλλιεργειών και τον εκσυγχρονισμό του τρόπου καλλιέργειας, καθώς και με την ανάπτυξη βιολογικών και επώνυμων προϊόντων. Παράλληλα όμως, η άμεση ή/και έμμεση διασύνδεση της φυτικής παραγωγής με τη ζωική παραγωγή, δημιουργεί σημαντικές δυνατότητες των δύο κύριων κλάδων του πρωτογενή τομέα.

Η ύπαρξη βοσκοτόπων και η δυνατότητα παραγωγής κτηνοτροφικών φυτών, δημιουργεί σοβαρές θετικές προοπτικές ανάπτυξης της κτηνοτροφίας και σύνδεσής της με τη φυτική παραγωγή, έτσι ώστε να υπάρξει εξωτερική οικονομική κλίμακα και για τις δύο κύριες αγροτικές δραστηριότητες. Επιπρόσθετα η δυνατότητα αξιοποίησης των ανάλογων κλάδων από το Γ' ΚΠΣ για βελτίωση ποιοτικής αγροτικής παραγωγής και ανάπτυξη του αγροτικού χώρου, δημιουργεί τις κατάλληλες συνθήκες ανάπτυξης του Δήμου, ως αγροτική οικονομία.

✓ Οι δυνατότητες ανάπτυξης του δευτερογενή τομέα σχετίζονται άμεσα με την ύπαρξη αγροτικής παραγωγής, ικανής να προσφέρει πρώτη ύλη για τις μεταποιητικές επιχειρήσεις, με έμφαση στον κλάδο των τροφίμων. Ευνοϊκή είναι η προοπτική κατεύθυνσης της επεξεργασίας και τυποποίησης των παραδοσιακών αγροτικών προϊόντων, ενώ με τις κατάλληλες παρεμβάσεις μπορεί να προωθηθεί η δημιουργία επώνυμων μεταποιητικών αγροτικών προϊόντων.

Παράλληλα, η ενεργοποίηση του Γ' ΚΠΣ δημιουργεί συνθήκες ανάπτυξης κατασκευαστικών δραστηριοτήτων στην περιοχή, για την υλοποίηση ανάλογων έργων.

✓ Όσον αφορά στον τριτογενή τομέα, διαφαίνονται θετικές προοπτικές στον τομέα του αγροτουρισμού, στο βαθμό κατά τον οποίο η συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή συνδυάζει σημαντική παράδοση στην αγροτική δραστηριότητα και ελκυστικό φυσικό τοπίο, τόσο στην άμεση, όσο και στην ευρύτερη περιοχή. Τα χαρακτηριστικά αυτά μπορούν να αποτελέσουν το έναυσμα για την έναρξη μικρής, έστω, τουριστικής δραστηριότητας στο Δήμο, η οποία μέχρι στιγμής είναι ανύπαρκτη. Η ανάπτυξη τουριστικής δραστηριότητας δημιουργεί προοπτικές για βελτίωση των αγροτικών εισοδημάτων, στο βαθμό κατά τον οποίο θα ενισχύσει την πρωτογενή παραγωγή και θα προσφέρει εναλλακτικές θέσεις απασχόλησης στον τοπικό πληθυσμό. Παράλληλα, η άμεση γειτνίαση με την Τρίπολη, προσφέρει τη δυνατότητα ανάπτυξης και άλλων δραστηριοτήτων του τριτογενή τομέα, ιδιαίτερα σε υπηρεσίες εστίασης και διασκέδασης, με ανάδειξη ιδιαίτερων παραδοσιακών μορφών ανάλογων υπηρεσιών.

11. ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΥΘΙΟΥ

11.1 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

Η διαμόρφωση της αναπτυξιακής στρατηγικής για την περιοχή μελέτης στηρίζεται σε κριτήρια τα οποία καθορίζονται κατά κύριο λόγο από την αξιολόγηση των αναπτυξιακών προβλημάτων και των μελλοντικών προοπτικών της περιοχής μελέτης, αλλά και από τις γενικότερες τάσεις οι οποίες διαμορφώνονται σύμφωνα με τη γενικότερη στρατηγική αντιμετώπισης των προβλημάτων ανάπτυξης σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Τελικός σκοπός των κριτηρίων αυτών είναι η διαμόρφωση των στρατηγικών / γενικών αναπτυξιακών στόχων και των επί μέρους τακτικών / ειδικών στόχων, έτσι ώστε να επιτευχθεί το συνολικό τελικό ζητούμενο αποτέλεσμα, δηλαδή να αντιστραφεί η τάση της οικονομικής και κοινωνικής φθίνουσας πορείας και της μείωσης του πληθυσμού στην περιοχή, αλλά και να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις μιας δυναμικής αναπτυξιακής διαδικασίας για την περιοχή του Δήμου.

Ως εκ τούτου, τα βασικά κριτήρια επιλογής της αναπτυξιακής στρατηγικής εξειδικεύονται ως εξής:

♦ **Εξασφάλιση της αλληλοσύνδεσης των τομέων στη λειτουργία τους για την επίτευξη της μέγιστης συνέργιας των δράσεων και τη διασφάλιση ολοκληρωμένης και ισόρροπης ανάπτυξης**

Με δεδομένα τα έντονα προβλήματα στο κοινωνικο-οικονομικό και παραγωγικό ιστό της περιοχής, καθώς και από την έλλειψη διασυνδέσεων μεταξύ των παραγωγικών / οικονομικών δραστηριοτήτων της, προκύπτει η αναγκαιότητα σχεδιασμού, τόσο του είδους των δράσεων, όσο και της χωρικής διασποράς τους στο σύνολο της περιοχής, έτσι ώστε αφ' ενός να επιτευχθεί ο μέγιστος βαθμός διασύνδεσης των επί μέρους οικονομικών / παραγωγικών δραστηριοτήτων, αφ' ετέρου να κατανεμηθούν οι παρεμβάσεις σε όλα τα Δημοτικά Διαμερίσματα της περιοχής μελέτης, στοχεύοντας στη λειτουργική διασύνδεση των παραγωγικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων σε όλο το χωρικό / οικιστικό ιστό του Δήμου.

♦ **Αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής, με παράλληλη άμβλυνση των μειονεκτημάτων και αδυναμιών.**

Κυρίαρχο προγραμματικό στοιχείο της αναπτυξιακής στρατηγικής του Δήμου είναι η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων με παράλληλη άμβλυνση ή επίλυση των αναπτυξιακών μειονεκτημάτων / προβλημάτων και αδυναμιών της περιοχής. Έτσι θα επιτευχθεί το μέγιστο αναπτυξιακό αποτέλεσμα, τόσο σε μεσοβραχυπρόθεσμη, όσο και σε μακροπρόθεσμη χρονική περίοδο, με δεδομένους τους σχετικά περιορισμένους χρηματοδοτικούς πόρους.

♦ **Προστασία των φυσικών και πολιτιστικών πόρων της περιοχής με παράλληλη προσπάθεια αξιοποίησής τους.**

Η ανάπτυξη των παραγωγικών δραστηριοτήτων ιδιαίτερα των αγροτικών, με τη σημαντική εντατική διαδικασία και η έλλειψη των αναγκαίων / κατάλληλων υποδομών δημιουργεί σημαντικές πιέσεις στο φυσικό περιβάλλον της περιοχής. Συγκεκριμένα, η ρύπανση και μόλυνση των εδαφών και του υδροφόρου ορίζοντα από τα φυτοφάρμακα και τα λιπάσματα, αλλά και η υπεράντληση των υδάτινων αποθεμάτων, δημιουργεί έντονες πιέσεις υποβάθμισης του γεωργικού και φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής. Ως εκ τούτου, επιβάλλεται η μεγιστοποίηση των προσπαθειών για την προστασία τους, προκειμένου να επιτευχθεί η αειφόρος ανάπτυξη της περιοχής, με παράλληλη βελτίωση του επιπέδου ποιότητας ζωής των κατοίκων.

Επίσης, η ύπαρξη πολιτιστικών πόρων θα πρέπει να γίνει αντικείμενο αξιοποίησης, με στόχο την ανάδειξη της φυσιογνωμίας του Δήμου και την προσέλκυση τουριστικού ενδιαφέροντος.

♦ **Ανάπτυξη της πολυαπασχόλησης στην περιοχή με συμπληρωματικές μεταξύ τους δραστηριότητες.**

Η ύπαρξη μιας κατά βάση αγροτικής παραγωγικής δομής στο Δήμο Κορυθίου, η οποία συνεπάγεται συνήθως χαμηλή αποδοτικότητα, επιβάλλει ως βασική εναλλακτική λύση για την αύξηση των προσωπικών ή οικογενειακών εισοδημάτων την πολυαπασχόληση σε συμπληρωματικές αντικειμενικά ή εποχικά δραστηριότητες. Ως εκ τούτου, βασικό κριτήριο επιλογής της αναπτυξιακής στρατηγικής της περιοχής, όπως εξ' άλλου συστατικό στοιχείο της ανάπτυξης του αγροτικού χώρου εν γένει, σύμφωνα με τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές, είναι η ενίσχυση της πολυαπασχόλησης του τοπικού πληθυσμού και η δημιουργία εναλλακτικών / συμπληρωματικών πηγών εισοδήματος.

♦ **Κινητοποίηση και ενεργοποίηση του ενδογενούς δυναμικού της περιοχής και εφικτότητα υλοποίησης της αναπτυξιακής στρατηγικής, σε σχέση με την φυσιογνωμία και τη δυναμική της περιοχής.**

Για την επίτευξη ενός ικανοποιητικού αναπτυξιακού αποτελέσματος με δυναμική προοπτική και δημιουργία πολλαπλασιαστικών θετικών αποτελεσμάτων, είναι απαραίτητη η ενεργοποίηση και δημιουργική συμμετοχή του ενδογενούς δυναμικού της περιοχής στην αναπτυξιακή διαδικασία. Έτσι ένα από τα βασικά κριτήρια επιλογής της αναπτυξιακής στρατηγικής της περιοχής είναι, αφ' ενός η συναίνεση του τοπικού δυναμικού, αφ' ετέρου η εξειδίκευση των δράσεων σύμφωνα με τις δυνατότητες υλοποίησής τους από ενδογενές ανθρώπινο δυναμικό με βάση τις υπάρχουσες ή δημιουργούμενες τοπικές παραγωγικές και κοινωνικοοικονομικές συνθήκες.

♦ **Γεωγραφική / χωροταξική και λειτουργική σχέση της περιοχής του Δήμου σε σχέση με το Διοικητικό / οικονομικό κέντρο του Νομού και της Περιφέρειας.**

Η άμεση γειτνίαση της περιοχής του Δήμου Κορυθίου με το διοικητικό, παραγωγικό, οικονομικό και πληθυσμιακό κέντρο του Νομού και της Περιφέρειας, σε συνδυασμό με την ύπαρξη ικανοποιητικής οδικής σύνδεσης, διασφαλίζει τη λειτουργική διασύνδεση του Δήμου με την Τρίπολη, η οποία αποτελεί ανερχόμενο αστικό κέντρο παροχής διοικητικών / οικονομικών / κοινωνικών υπηρεσιών. Ως εκ τούτου, η προτεινόμενη αναπτυξιακή στρατηγική της περιοχής λαμβάνει υπόψη της, τόσο τα θετικά στοιχεία αυτής της σχέσης του Δήμου με την Τρίπολη, όσο και εκείνα τα οποία δρουν ανασταλτικά για την κοινωνικοοικονομική δραστηριότητα του Δήμου.

♦ **Ιεράρχηση των προτεραιοτήτων και των δράσεων σύμφωνα με αναπτυξιακές τεχνικές και οικονομικές παραμέτρους.**

Η αναπτυξιακή στρατηγική της περιοχής μελέτης θα πρέπει να υπόκειται στο κριτήριο της ιεράρχησης των προγραμματιζόμενων δράσεων σε σχέση με την σοβαρότητα των αναπτυξιακών προβλημάτων που καλούνται να επιλύσουν ή να αμβλύνουν, την τεχνική ωρίμανσή τους και το μέγεθός τους, σε συνδυασμό με τα εκάστοτε διαθέσιμα κονδύλια.

11.2 ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΥΘΙΟΥ

Με βάση την ανάλυση των αναπτυξιακών χαρακτηριστικών, τον εντοπισμό των αναπτυξιακών προβλημάτων και των προοπτικών της περιοχής, στο πλαίσιο του γενικότερου κοινωνικοπολιτικού και παραγωγικού περιβάλλοντος, όπως αυτό διαμορφώνεται στην περιο-

χή κατά την νέα Προγραμματική περίοδο, προσδιορίζεται η αναπτυξιακή στρατηγική του Δήμου Κορυθίου.

Η αναπτυξιακή στρατηγική του Δήμου στηρίχθηκε στα κριτήρια που προαναφέρθηκαν, σε σχέση με τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την ανάλυση της φυσιογνωμίας της περιοχής, τόσο στο σύνολό της, όσο και στην ανά τομέα ανάλυση. Πιο συγκεκριμένα, η λεπτομερής ανάλυση και η αξιολόγηση των αναπτυξιακών, παραγωγικών και κοινωνικών δεδομένων της περιοχής επιτρέπει την διατύπωση σαφών συμπερασμάτων αναφορικά με τα προβλήματα, τις αδυναμίες και τις αναπτυξιακές προοπτικές της περιοχής. Μέχρι σήμερα ο αναπτυξιακός προσανατολισμός της περιοχής είναι κατά βάση αυθόρμητος, σε μεγάλο βαθμό τυχαίος και εν πολλοίς "επιβαλλόμενος" από τις γενικότερες διαμορφωμένες συνθήκες του εξωτερικού περιβάλλοντος, οι οποίες βρήκαν παθητικά διακείμενο τον κοινωνικο-οικονομικό ιστό της περιοχής να τις αποδεχθεί. Η παθητικότητα αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο στην έλλειψη κατάλληλης και αναγκαίας εσωτερικής δυναμικής και στην αδυναμία διατύπωσης μιας εναλλακτικής αναπτυξιακής στρατηγικής.

Με βάση όλα τα παραπάνω και με δεδομένο ότι οι εξελίξεις, τόσο στο ευρύτερο εξωτερικό κοινωνικοπολιτικό και οικονομικό περιβάλλον, όσο και σε εθνικό επίπεδο, συνεχίζουν να είναι έντονες, με κυρίαρχο χαρακτηριστικό τη διεύρυνση και ένταση του ανταγωνισμού, είναι πλέον τώρα παρά ποτέ αναγκαίος ο επανασχεδιασμός της πολιτικής ανάπτυξης με στόχο την παραγωγική, κοινωνική και πολιτιστική αναβίωση της περιοχής. Η ανάπτυξη αυτή θα πρέπει να στηριχθεί στους φυσικούς κυρίως πόρους της και στην αναβάθμιση του ενδογενούς δυναμικού, επιδιώκοντας τη λειτουργική / παραγωγική και οικονομική σύνδεση με άλλες γειτνιάζουσες χωρικά ή συγγενείς παραγωγικά αντίστοιχες περιοχές, έτσι ώστε να επιτευχθούν θετικά πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίηση των δράσεων που υλοποιούνται ή θα υλοποιηθούν στην περιοχή.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, οι γενικοί / στρατηγικοί στόχοι ανάπτυξης του Δήμου είναι οι εξής:

♦ **Η δημογραφική σταθεροποίηση και ανάκαμψη της περιοχής, κυρίως όσον αφορά στην ηλικιακή διάρθρωση του πληθυσμού.**

Η αποδιάρθρωση του κοινωνικο-οικονομικού ιστού της περιοχής μελέτης, συμβάλλει στην αποσταθεροποίηση της πληθυσμιακής και δημογραφικής πυραμίδας στο σύνολο της περιοχής, οδηγώντας στην εγκατάλειψη της περιοχής. Η τάση αυτή είναι περισσότερο έντονη στις νέες ηλικίες με αποτέλεσμα, σταδιακά, το σύνολο του πληθυσμού να γηράσκει, να απο-

σιάζουν οι παραγωγικές ηλικίες και να αποδυναμώνεται συνολικά ο παραγωγικός και πληθυσμιακός ιστός της περιοχής.

Ένας από τους βασικούς στόχους, κατά συνέπεια, είναι η δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών και προϋποθέσεων για την παραμονή του πληθυσμού και ιδίως των νέων ανθρώπων στην περιοχή, η εξασφάλιση σε αυτούς αποδοτικής απασχόλησης και ικανοποιητικών εισοδημάτων, με παράλληλη εξασφάλιση όλων εκείνων των κοινωνικών υπηρεσιών για αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και διευκόλυνση των παραγωγικών δραστηριοτήτων τους.

♦ **Η εξασφάλιση της πολυαπασχόλησης των κατοίκων της περιοχής για την δημιουργία συμπληρωματικών εισοδημάτων ικανοποιητικού επιπέδου.**

Με δεδομένο τον αγροτικό χαρακτήρα του Δήμου Κορυθίου και λόγω, τόσο της χαμηλής παραγωγικότητας του τομέα, όσο και των διαφαινόμενων εξελίξεων σε αυτόν, προέχει η ανάπτυξη συμπληρωματικών δραστηριοτήτων, είτε εποχικά, είτε παράλληλα με τις κύριες δραστηριότητες, οι οποίες θα συντελέσουν στην ενδυνάμωση των παραγωγικών δραστηριοτήτων στην περιοχή μελέτης, στην αύξηση των ατομικών και οικογενειακών εισοδημάτων και στη διεύρυνση της κοινωνικο-οικονομικής βάσης σε ολόκληρο το χωρικό και κοινωνικό εύρος του Δήμου.

♦ **Η βιώσιμη / ανατροφοδοτούμενη (αιεφόρος) ανάπτυξη της περιοχής μελέτης, με την αξιοποίηση και παράλληλη προστασία του φυσικού πολιτιστικού περιβάλλοντος.**

Σύμφωνα με τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής μελέτης στο σύνολό της, τα οποία εστιάζονται στην ύπαρξη πλούσιων φυσικών πόρων, όπως είναι η γεωργική γη, οι βοσκότοποι κτλ., βασικός στόχος για την ανάπτυξη της περιοχής, είναι η ορθολογική και συστηματική παραγωγική αξιοποίησή τους με παράλληλες ενέργειες / δράσεις προστασίας τους. Έτσι, η ανάπτυξη της περιοχής θα στηριχθεί σ' αυτούς τους πόρους χωρίς την ανάγκη συνεχών εξωγενών παρεμβάσεων στήριξης της αναπτυξιακής διαδικασίας.

Για την επίτευξη αυτού του στόχου, ο οποίος είναι μεσομακροπρόθεσμης διάρκειας, απαιτείται έντονη ευαισθητοποίηση, κινητοποίηση και ενεργός συμμετοχή όλων του παραγωγικών και διοικητικών δυνάμεων της περιοχής μελέτης, αλλά και των ευρύτερων κοινωνικών και διοικητικών προγραμματικών οργάνων του Νομού, της Περιφέρειας και των κεντρικών φορέων.

♦ **Η αξιοποίηση της γειτνίασης του Δήμου με το Διοικητικό και Οικονομικό κέντρο του Νομού και της Περιφέρειας.**

Η άμεση γειτνίαση του Δήμου Κορυθίου με την Τρίπολη, διοικητικό και οικονομικό κέντρο του Νομού και της Περιφέρειας, μπορεί να αξιοποιηθεί προς την κατεύθυνση της δημιουργίας / ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων με την αξιοποίηση των διοικητικών και τεχνικών μηχανισμών και υποδομών που υφίστανται στην Τρίπολη, καθώς και της αξιοποίησης νέων μεθόδων οργάνωσης και διοίκησης, της δημιουργίας και ανάπτυξης δικτύων διάθεσης, προώθησης και προβολής των προϊόντων του Δήμου. Παράλληλα, η γειτνίαση με την Τρίπολη δημιουργεί ευνοϊκές προϋποθέσεις και ως προς την κατεύθυνση της αξιοποίησης - εκμετάλλευσης των υποδομών της Τρίπολης από τους Δημότες του Κορυθίου (βιολογικός καθαρισμός, υποδομές εκπαίδευσης, υγείας και πρόνοιας κλπ).

Από την παρουσίαση των γενικών / στρατηγικών στόχων διαπιστώνεται ότι η βασική φιλοσοφία της αναπτυξιακής Στρατηγικής της περιοχής θα πρέπει να στηρίζεται στη διατήρηση της αγροτικής δραστηριότητας ως μία από τις σημαντικές συνιστώσες του παραγωγικού και κοινωνικό-οικονομικού συστήματος, προσανατολισμένη όμως προς νέα διαφοροποιημένα προϊόντα υψηλής ποιότητας τα οποία θα έχουν μεγάλη ζήτηση από την αγορά. Αυτού του είδους αγροτική δραστηριότητα θα πρέπει να συνδεθεί με συμπληρωματικές δραστηριότητες, όπως η μεταποίηση και ο αγροτουρισμός, τα οποία θα πρέπει να ενισχυθούν άμεσα, στην κλίμακα που είναι εφικτή λόγω των άλλων ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της περιοχής.

11.3 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ – ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ

Για την επίτευξη των γενικών / στρατηγικών αναπτυξιακών στόχων απαιτείται η εξειδίκευσή τους σε ειδικούς / τακτικούς στόχους, οι οποίοι εφ' όσον πραγματοποιηθούν θα οδηγήσουν στον τελικό στόχο ανάπτυξης της περιοχής, σύμφωνα με την φιλοσοφία η οποία έχει περιγραφεί στα προηγούμενα. Δηλαδή οι ειδικοί / τακτικοί στόχοι είναι τα ενδιάμεσα στάδια τα οποία, αφ' ενός οδηγούν στο τελικό σκοπό, αφ' ετέρου εξυπηρετούν συγκεκριμένες κοινωνικο-οικονομικές ανάγκες και προτεραιότητες της περιοχής, εξασφαλίζοντας τις απαραίτητες προϋποθέσεις για μια συνεχή ανατροφοδότηση της αναπτυξιακής διαδικασίας της.

Στην περίπτωση του Δήμου Κορυθίου, οι ειδικοί / τακτικοί αναπτυξιακοί στόχοι, των οποίων η πραγματοποίηση θα ικανοποιήσει τους γενικούς / στρατηγικούς στόχους και θα συντελέσει στην πραγματοποίηση των προαναφερομένων προσδοκώμενων αποτελεσμάτων στον κοινωνικο-οικονομικό ιστό της περιοχής είναι οι εξής:

i. Εκσυγχρονισμός και βελτιστοποίηση του Αγροτικού παραγωγικού προτύπου, με προσέλκυση στον τομέα εργατικού δυναμικού από νέους σε ηλικία, για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της βιωσιμότητας των αγροτικών εκμεταλλεύσεων.

ii. Δημιουργία ενός συνεκτικού λειτουργικού ιστού μεταξύ των παραγωγικών δράσεων των επιμέρους τομέων και κλάδων, ιδιαίτερα μεταξύ της φυτικής και ζωικής παραγωγής.

iii. Ανάπτυξη της πολυαπασχόλησης με την διαφοροποίηση της δραστηριότητας στην αγροτική εκμετάλλευση για την δημιουργία συμπληρωματικών εισοδημάτων, με έμφαση στη μικρής κλίμακας αγροτουριστική δραστηριότητα.

iv. Προώθηση της ορθολογικής οργάνωσης, διεύρυνσης και εκσυγχρονισμού της μεταποιητικής βάσης της περιοχής προς την κατεύθυνση της καθετοποίησης της αγροτικής παραγωγής, αξιοποιώντας την ιδιαίτερη γειτνίαση του Δήμου με το Διοικητικό και Οικονομικό κέντρο του Νομού και της Περιφέρειας.

v. Αξιοποίηση, ανάδειξη, βελτίωση και προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και της αγροτικής κληρονομιάς της περιοχής μελέτης.

vi. Βελτίωση των υποδομών της περιοχής για την ενίσχυση της λειτουργίας των παραγωγικών δραστηριοτήτων και για την βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων. Οι βασικές κατηγορίες αναγκαίων υποδομών για την περιοχή αναφέρονται κυρίως σε εγγειοβελτιωτικά μικρής κλίμακας για αξιοποίηση των επιφανειακών υδάτων και εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα, σε υποδομές αποχετευτικού δικτύου και τέλος, σε υποδομές ύδρευσης.

vii. Ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση του ενδογενούς ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής για παραγωγική δραστηριοποίησή του στη συγκεκριμένη περιοχή, η οποία έχει

πολλά συγκριτικά πλεονεκτήματα ως άμεσα γειτνιάζουσα με το διοικητικό και οικονομικό, ανερχόμενο αστικό κέντρο του Νομού και της Περιφέρειας.

viii. Βελτίωση και ανάπτυξη δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής για την ενεργό συμμετοχή του στην προώθηση της ανάπτυξης προς τις νέες προαναφερόμενες κατευθύνσεις.

ix. Ενίσχυση των κατάλληλων μηχανισμών υποστήριξης της ανάπτυξης της περιοχής, κυρίως με την ορθολογική και αποτελεσματική οργάνωση και λειτουργία των υπηρεσιών του Δήμου. Για το σκοπό αυτό απαραίτητη είναι η σωστή επιστημονική στελέχωση του Δήμου με το κατάλληλο προσωπικό, το οποίο, αφενός θα στηρίζει τους Δημότες για την ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, αφετέρου θα υποστηρίξει τις υπηρεσίες του Δήμου για τη διεκδίκηση και ορθολογική υλοποίηση αναπτυξιακών έργων.

Με βάση τους παραπάνω τακτικούς / ειδικούς στόχους του Προγράμματος Ανάπτυξης για τον Δήμο Κορυθίου επιδιώκεται η επιτάχυνση της διαφοροποίησης του παραγωγικού προτύπου της περιοχής προς την κατεύθυνση της εξωστρέφειας της οικονομίας και της παραγωγικής δραστηριότητας, σύμφωνα με τις τάσεις των αγορών και του ευρύτερου κοινωνικο-οικονομικού περιβάλλοντος.

11.4 ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ/ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΥ- ΘΙΟΥ

11.4.1 Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδίου ανάπτυξης μιας περιοχής προϋποθέτει την ύπαρξη Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης, μέσα στην οποία εντάσσεται το κάθε περιφερειακό, νομαρχιακό και τοπικό αναπτυξιακό πρόγραμμα, λαμβάνοντας υπόψη τον κοινωνικό και οικονομικό ιστό της κάθε περιοχής, τα συγκριτικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματά της στο πλαίσιο ενός ευρύτερου οικονομικού, κοινωνικού/πολιτιστικού περιβάλλοντος, τόσο περιφερειακού, όσο και εθνικού αλλά και κατ' ανάγκη του έντονου ανταγωνιστικού διεθνούς περιβάλλοντος. Παράλληλα δε οι διαμορφούμενες εκάστοτε εξωτερικές κοι-

νωνικο-οικονομικές και πολιτικές συνθήκες, επηρεάζουν κατά ένα μεγάλο ή μικρότερο βαθμό τις Εθνικές και ως εκ τούτου Περιφερειακές και τοπικές αναπτυξιακές συνιστώσες, τις οποίες πρέπει να λαμβάνει υπόψη του ο κάθε επιπέδου αναπτυξιακός σχεδιασμός.

Με βάση αυτές τις προϋποθέσεις και την οριστικοποίηση και εξειδίκευση σε Εθνικό και Περιφερειακό επίπεδο των Γ΄ και Δ΄ ΚΠΣ για την Ελλάδα, αυτό μπορεί να λειτουργήσει σε εξαιρετικά σημαντικό βαθμό για την ανάπτυξη και προώθηση της χώρας γενικά, αλλά και των επιμέρους περιοχών, μέσα από ένα μεσοβραχυπρόθεσμο αναπτυξιακό σχεδιασμό των επιμέρους περιοχών, ο οποίος είναι ενταγμένος σε μεσομακροπρόθεσμο Εθνικό σχεδιασμό ανάπτυξης.

Στο πλαίσιο του παραπάνω σκεπτικού και για την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση του εφαρμοζόμενου ΚΠΣ καθώς και άλλων Κοινοτικών Πρωτοβουλιών που λειτουργούν στην Ελλάδα την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, είναι απαραίτητη η κατάρτιση ενός Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης των Διοικητικών/Προγραμματικών Αναπτυξιακών Ενοτήτων (Περιφερειών, Νομών και Δήμων), ιδιαίτερα δε εκείνων των οποίων η οικονομία τους και ολόκληρος ο κοινωνικοοικονομικός ιστός, αντιμετωπίζει διαρθρωτικά προβλήματα.

Το σκοπό αυτό έρχεται να εξυπηρετήσει το Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Δήμου Κορυθίου, το οποίο εστιάζεται κυρίως στην εκπόνηση ενός Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης του Δήμου, εξειδικευμένο σε επίπεδο τομέων και έργων, το οποίο βασίζεται στην καλύτερη και αποτελεσματικότερη αξιοποίηση του νέου Εθνικού και Περιφερειακού Αναπτυξιακού Σχεδιασμού.

Ως εκ τούτου, η φιλοσοφία του προγράμματος, στηρίζεται, αφενός στα συμπεράσματα από την ανάλυση των χαρακτηριστικών του κοινωνικοοικονομικού ιστού της περιοχής, καθώς και στα προβλήματα και τα αίτια που τα δημιουργήσαν, αφετέρου στις δυνατότητες ανάπτυξης της περιοχής, βασισμένη στην αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της μέσα από τις δημιουργούμενες συνθήκες και προοπτικές του κοινωνικού και οικονομικού "γίγνεσθαι", λαμβάνοντας υπόψη και τη σύνθεση των προτάσεων των τοπικών διοικητικών και επιχειρησιακών φορέων της περιοχής.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, το προτεινόμενο Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Δήμου Κορυθίου βασίζεται στην άμβλυνση ή/και επίλυση των προβλημάτων του κοινωνικοοικονομικού ιστού του Δήμου, σύμφωνα με τις δυνατότητες ανάπτυξης των βασικών παραγωγικών τομέων, καθώς και του τομέα των υποδομών και αναφέρεται σε ένα σύνολο ολοκληρωμένων και αλληλοσυνδεόμενων δραστηριοτήτων, οι οποίες λειτουργούν σε πλαίσιο συνεπές, τόσο ως προς την εσωτερική σταθερότητα και δυναμική του τοπικού κοινωνικοοικονομικού ιστού,

όσο και ως προς τις σχέσεις του με τις ευρύτερες γεωγραφικά περιοχές, λαμβάνοντας υπόψη το Εθνικό, Ευρωπαϊκό και Διεθνές θεσμικό και οικονομικό πλαίσιο.

Παράλληλα, κύριος στόχος του προγράμματος ανάπτυξης του Δήμου είναι μία συνεχής ανατροφοδοτούμενη αναπτυξιακή διαδικασία στηριζόμενη στις δυνατότητες και ικανότητες του ενδογενούς δυναμικού, τόσο του ανθρώπινου, όσο και του παραγωγικού.

Στόχος του Αναπτυξιακού Προγράμματος του Δήμου Κορυθίου είναι ο σχεδιασμός και η υλοποίηση ενός μεσοβραχυπρόθεσμου πλέγματος παρεμβάσεων για άμεση επίλυση/άμβλυνση αναπτυξιακών προβλημάτων, έτσι ώστε να δημιουργηθούν οι συνθήκες επιτάχυνσης και εξορθολογισμού της αναπτυξιακής διαδικασίας και παράλληλα να σχεδιασθούν και να προετοιμασθούν μηχανισμοί σχεδιασμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της αναπτυξιακής διαδικασίας του Δήμου για μια μακροπρόθεσμη ανατροφοδοτούμενη ενδογενή ανάπτυξη.

11.4.2 Η ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Με βάση τους γενικούς και ειδικούς αναπτυξιακούς στόχους που έχουν τεθεί για το Δήμο, προσδιορίστηκαν οι επιμέρους δράσεις του Προγράμματος Ανάπτυξης ανά Υποπρόγραμμα και Μέτρο.

Σύμφωνα με τις προδιαγραφές της μελέτης και με τα όσα μέχρι τώρα έχουν αναφερθεί, σχεδιάστηκαν δύο Υποπρογράμματα, εκ των οποίων το πρώτο αναφέρεται στην υλοποίηση των βασικών τεχνικών – κοινωνικών έργων υποδομής και το δεύτερο στην υποστήριξη και ενίσχυση της τοπικής οικονομικής δραστηριότητας της περιοχής, των οποίων τα περιεχόμενα και η δομή τους σε Μέτρα αναφέρονται αμέσως πιο κάτω.

11.4.2.1 ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 1: ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΕΡΓΩΝ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

- Περιγραφή

Όπως έχει ήδη αναλυθεί, η ύπαρξη ολοκληρωμένων δικτύων υποδομών μιας περιοχής αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την αναπτυξιακή της διαδικασία. Οι ελλείψεις που παρουσιάζονται τόσο στις τεχνικές υποδομές, όσο και στις κοινωνικές υποδομές δρουν ανασταλτικά στην ανάπτυξη του συνόλου των παραγωγικών δραστηριοτήτων, αλλά και στην

ποιότητα ζωής των κατοίκων. Με βάση τα ειδικότερα προβλήματα σε υποδομές που αντιμετωπίζει η περιοχή, μέσω των Μέτρων και των Δράσεων που προτείνονται στο Υποπρόγραμμα 1 γίνεται, αφενός προσπάθεια άμβλυνσης των προβλημάτων αυτών και αφετέρου ανάδειξη και αξιοποίηση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της περιοχής, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

Τα έργα μεταφορικών υποδομών που περιλαμβάνονται στο πρώτο Υποπρόγραμμα έχουν ως στόχο τη βελτίωση και τη συμπλήρωση του υπάρχοντος οδικού δικτύου, το οποίο θα βελτιώσει τη σύνδεση, τόσο μεταξύ των δημοτικών διαμερισμάτων, όσο και με το μητροπολιτικό κέντρο της Τρίπολης.

Επίσης προβλέπονται δράσεις που αφορούν στην προστασία και βελτίωση του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος με τη διαχείριση των στερεών και υγρών αποβλήτων (δημιουργία ή εκσυγχρονισμός χώρων απόθεσης των απορριμμάτων, δημιουργία αποχετευτικών δικτύων και δυνατότητα δημιουργίας ή σύνδεσης με μονάδες βιολογικών καθαρισμών) και με την ανανέωση, αντικατάσταση ή / και επέκταση, όπου αυτό απαιτείται, των δικτύων ύδρευσης.

Οι δράσεις αναβάθμισης και ανασυγκρότησης του πολεοδομικού ιστού της περιοχής που περιλαμβάνονται στο Υποπρόγραμμα, μέσω της εφαρμογής χωροταξικών - πολεοδομικών σχεδίων, αναπλάσεων και οικιστικών παρεμβάσεων αποσκοπούν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και ταυτόχρονα στη βελτίωση και προστασία του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος. Προς την κατεύθυνση της αναβάθμισης της ποιότητας ζωής των κατοίκων προβλέπονται δράσεις βελτίωσης των κοινωνικών υποδομών, μέσω αναγκαίων παρεμβάσεων σε δομές εκπαίδευσης, υγείας – πρόνοιας, δημιουργίας ή βελτίωσης πολιτιστικών κέντρων.

Κατά ένα μεγάλο μέρος το παρών Υποπρόγραμμα αφορά σε έργα βασικών αγροτικών υποδομών για την ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων της περιοχής, με κύριο στόχο την εξοικονόμηση του σημαντικού αυτού πόρου, ο οποίος μειώνεται σταδιακά και σε επικίνδυνο βαθμό. Τέτοιου είδους δράσεις αναφέρονται σε αναγκαίες μελέτες και έργα εγγειοβελτιωτικών και αρδευτικών συστημάτων προς την κατεύθυνση της συλλογής επιφανειακών υδάτων και αποδοτικότερων μεθόδων άρδευσης. Τα έργα αυτά συμπληρώνονται από δράσεις αναδασμού της γεωργικής γης με στόχο την αναδιάρθρωση των καλλιεργειών από μη αποδοτικές προς νέες βελτιωμένες και αποδοτικότερες καλλιέργειες στο πλαίσιο της εφαρμογής των δράσεων της ενιαίας αγροτικής πολιτικής. Οι δράσεις ενίσχυσης των αγροτικών υποδομών σε συνδυασμό με τις δράσεις εκσυγχρονισμού της αγροτικής παραγωγής που εντάσσο-

νται στο δεύτερο Υποπρόγραμμα δημιουργούν τις προϋποθέσεις μεγέθυνσης και εκσυγχρονισμού του πάγιου αγροτικού κεφαλαίου της περιοχής.

Για την αποτελεσματικότερη και έγκαιρη εφαρμογή του Υποπρογράμματος 1 του Προγράμματος Ανάπτυξης της περιοχής απαιτείται άμεση έναρξη δράσεων που αφορούν σε μελέτες σκοπιμότητας και οικονομοτεχνικές μελέτες και μελέτες τεχνικών έργων.

- **Ειδικότεροι στόχοι**

- Η ενίσχυση του εσωτερικού δικτύου επαρχιακών / αγροτικών δρόμων
- Η συντήρηση και ανάδειξη των βυζαντινών μνημείων της περιοχής του Δήμου για δημιουργία τουριστικού ενδιαφέροντος.
- Η βελτίωση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος με έργα διαχείρισης στερεών και υγρών αποβλήτων έχει ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.
- Από τη μικρή κλίμακα οικιστικών παρεμβάσεων, μέσω έργων ανάπλασης και άλλων πολεοδομικών σχεδιασμών αναμένεται η αναβάθμιση της εικόνας των Δημοτικών Διαμερισμάτων και η βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.
- Από τις δράσεις ενίσχυσης των κοινωνικών υποδομών στόχος είναι να καλυφθούν απόλυτα οι ανάγκες της περιοχής τόσο ποσοτικά, όσο και ποιοτικά. Προβλέπεται η κάλυψη των αναγκών που προκύπτουν για συντήρηση και εξοπλισμό της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, ποιοτική αναβάθμιση της πρωτοβάθμιας περίθαλψης και αύξηση των χρηστών υπηρεσιών πρόνοιας.
- Όσον αφορά τις προγραμματιζόμενες δράσεις βελτίωσης των αγροτικών υποδομών, ορθολογικοποίησης της διαχείρισης των υδάτινων πόρων και ανακατανομής της γεωργικής γης εκτιμάται ότι θα συνεισφέρουν σε μεγάλο βαθμό στις ελλείψεις και μη αποδοτικές υποδομές άρδευσης των εκτάσεων.
- Η έναρξη υλοποίησης των μελετών ωρίμανσης και προετοιμασίας των έργων αποτελεί άμεση προτεραιότητα και βασικό στόχο του Προγράμματος.

- **Αναμενόμενες Επιπτώσεις**

Οι επιπτώσεις που προβλέπεται να προκύψουν από την υλοποίηση των δράσεων, έτσι όπως πρόκειται να διαρθρωθούν ανά κατηγορία σε συγκεκριμένα έργα αναφέρονται στα εξής:

➤ Στην αύξηση της ροής των επιβατών από τα έργα των οδικών μεταφορών και ιδιαίτερα η ενίσχυση της εξωστρέφειας της οικονομίας της περιοχής, ιδιαίτερα του μεταποιητικού τομέα, εφόσον διευκολύνεται η πρόσβαση προς τα εμπορικά κέντρα. Το σύνολο των επιπτώσεων αυτής της κατηγορίας θα εμφανισθούν πολλαπλασιαστικά, μετά την ολοκλήρωση όλων των έργων του Αναπτυξιακού Προγράμματος του Δήμου.

➤ Οι θετικές επιπτώσεις από τις δράσεις που αναφέρονται στην προστασία του περιβάλλοντος και την ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων της περιοχής, ενώ είναι δύσκολο να ποσοτικοποιηθούν, είναι πολύ σημαντικές. Αυτές αναφέρονται κυρίως στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και την παραμονή τους στη περιοχή, στη δημιουργία προϋποθέσεων ανάπτυξης νέων παραγωγικών δραστηριοτήτων και ως εκ τούτου στην αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής.

➤ Η οικιστική λειτουργική αναβάθμιση των Δημοτικών Διαμερισμάτων της περιοχής δημιουργεί θετικές επιπτώσεις τόσο στο ανθρωπογενές, όσο και στο φυσικό περιβάλλον. Οι επιπτώσεις είναι ποιοτικές και θα είναι εμφανείς μετά την ολοκλήρωση των έργων που πρόκειται να υλοποιηθούν.

➤ Από την ενίσχυση των κοινωνικών υποδομών οι επιπτώσεις είναι θετικές ως προς την αναβάθμιση του κοινωνικού ιστού της περιοχής, την δημιουργία προϋποθέσεων ένταξης στην αγορά εργασίας του γυναικείου πληθυσμού και τη συμμετοχή στην αναπτυξιακή διαδικασία της περιοχής όλου του ενδογενούς δυναμικού.

➤ Η ενίσχυση των προοπτικών πολυαπασχόλησης των κατοίκων θα έχει ως αποτέλεσμα την προσέλκυση ή / και την παραμονή των νέων του Δήμου στην περιοχή τους. Με τον τρόπο αυτό αντιμετωπίζεται ουσιαστικά το δημογραφικό πρόβλημα της περιοχής και η αναδιάρθρωση της ηλικιακής πυραμίδας του τοπικού πληθυσμού.

- **Διάρθρωση σε Μέτρα**

Η υλοποίηση των προαναφερόμενων παρεμβάσεων και η επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων θα πραγματοποιηθούν μέσω των ακόλουθων Μέτρων:

- Μέτρο 1.1: Βελτίωση των μεταφορικών υποδομών.
- Μέτρο 1.2: Υποδομές αναβάθμισης και προστασίας περιβάλλοντος.
- Μέτρο 1.3: Βασικές αγροτικές υποδομές.
- Μέτρο 1.4: Κοινωνικές υποδομές.
- Μέτρο 1.5: Υποστηρικτικές δράσεις εκτέλεσης έργων υποδομής.

11.4.2.2 ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

- Περιγραφή

Βασικός στόχος του δεύτερου Υποπρογράμματος είναι η ενίσχυση και υποστήριξη της παραγωγικής δομής και της οικονομίας της περιοχής, καθώς και η αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών πληροφόρησης – εξυπηρέτησης των πολιτών / δημοτών από το μηχανισμό υποστήριξης του Προγράμματος, ο οποίος εντάσσεται στο υπάρχον οργανόγραμμα των υπηρεσιών του Δήμου.

Με βάση την ανάλυση που προηγήθηκε διαπιστώνεται ότι στην παραγωγική διάρθρωση της οικονομίας του Δήμου κυριαρχεί ο πρωτογενής τομέας, με μεγαλύτερη τη συμμετοχή των φυτικών προϊόντων, τα οποία όμως αντιμετωπίζουν δυσκολίες πρόσβασης και διάθεσης στην εθνική και διεθνή αγορά. Ο δευτερογενής τομέας είναι ιδιαίτερα ισχνός με μικρό μέγεθος μεταποιητικών μονάδων, ενώ ο τριτογενής τομέας συμμετέχει ελάχιστα στην παραγωγική και οικονομική δραστηριότητα της περιοχής, με υποστηρικτικό χαρακτήρα, προκειμένου να καλυφθούν οι άμεσες βασικές ανάγκες των κατοίκων της περιοχής.

Σύμφωνα με τα προβλήματα που εντοπίστηκαν στη τοπική οικονομία και των στόχων που έχουν τεθεί από την αναπτυξιακή στρατηγική του Δήμου, μέσω του συγκεκριμένου Υποπρογράμματος προβλέπεται να ενισχυθούν δράσεις που αφορούν στην αναδιοργάνωση και τον εκσυγχρονισμό της παραγωγικής δραστηριότητας του πρωτογενή τομέα με ένα πλέγμα αλληλοσυμπληρούμενων δράσεων, που αφορούν στη διαφοροποίηση της αγροτικής παραγωγής με την εφαρμογή καινοτόμων δράσεων παραγωγικής διαδικασίας και παράλληλα την παραγωγή οικολογικών (βιολογικών) επωνύμων και υψηλής ποιότητας αγροτικών προϊόντων (γεωργικών και κτηνοτροφικών).

Η δημιουργία βιολογικών κτηνοτροφικών μονάδων και πρότυπων αγροκτημάτων, σε συνδυασμό με δράσεις διαχειριστικών σχεδίων αξιοποίησης βοσκοτόπων (δημοσίων ή / και ιδιωτικών), αποτελούν παρεμβάσεις ενίσχυσης του αγροτικού τομέα και αποσκοπούν στην προστασία του φυσικού, αλλά και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.

Με δεδομένο δε ότι βασικός στόχος του Υποπρογράμματος είναι η τόνωση της πολυδραστηριότητας της περιοχής, προβλέπονται δράσεις παραγωγής, μεταποίησης και διάθεσης / εμπορίας γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων με επιδιωκόμενο αποτέλεσμα την τόνωση του κοινωνικού και παραγωγικού ιστού της περιοχής και την παραμονή του πληθυσμού στη περιοχή.

Η ενίσχυση της πολυδραστηριότητας και η αύξηση των εισοδημάτων επιδιώκεται με δράσεις τουριστικής ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού, όπως περιπατητικός, φυσιολατρικός τουρισμός, δημιουργία αγροτουριστικών καταλυμάτων μικρής κλίμακας κλινών, δημιουργίας μικρών βιοτεχνικών και χειροτεχνικών μονάδων.

Η ενίσχυση της τουριστικής δραστηριότητας και της οικονομίας της περιοχής θα γίνει μέσω κατάλληλων / ήπιων παρεμβάσεων εκεί όπου υπάρχουν αξιόλογα φυσικά και πολιτιστικά μνημεία (αρχαία, βυζαντινά μνημεία ή μνημεία της νεότερης ιστορίας). Στόχος είναι οι μικρής κλίμακας ήπιες παρεμβάσεις και ο συνδυασμός τους με την ανάπτυξη του τουρισμού.

Παράλληλα στο πλαίσιο του Υποπρογράμματος αυτού θα καλυφθούν δράσεις υπέρ του δευτερογενή και ιδιαίτερα του μεταποιητικού τομέα, μέσω των ενισχύσεων τόσο του αναπτυξιακού νόμου, όσο και άλλων προγραμμάτων όπως αυτό της «Ανταγωνιστικότητας», για την ίδρυση, αλλά και επέκταση / εκσυγχρονισμό των μεταποιητικών μονάδων της περιοχής.

Με δεδομένο ότι κάθε αναπτυξιακή προσπάθεια είναι αναποτελεσματική χωρίς την υποστήριξη και ενδυνάμωση του ανθρώπινου δυναμικού, ενώ παράλληλα στόχος της αναπτυξιακής διαδικασίας είναι η συνοχή του κοινωνικοοικονομικού ιστού της περιοχής και η συμμετοχή του οικονομικά ενεργού πληθυσμού σε όλες τις παραγωγικές δραστηριότητες, περιλαμβάνονται επίσης δράσεις υποστήριξης και ενδυνάμωσης του ενδογενούς ανθρώπινου δυναμικού μέσω Προγραμμάτων ανάπτυξης και αναβάθμισης των δεξιοτήτων του (κατάρτιση).

Για την αποτελεσματική υλοποίηση των παραπάνω δράσεων θα απαιτηθεί η υποστήριξη του τοπικού ενδογενούς δυναμικού από κατάλληλο μηχανισμό κινητοποίησης, ευαισθητοποίησης και υποβοήθησης των κατοίκων και των τοπικών φορέων για την ανάπτυξη των παραγωγικών δραστηριοτήτων τους. Για το λόγο αυτό προβλέπεται η ενίσχυση και αναβάθμιση συγκεκριμένων υπηρεσιών του Δήμου, ως ένα θεσμοθετημένο όργανο, προκειμένου να λειτουργήσει το όργανο αυτό ως μηχανισμός υποστήριξης της τοπικής οικονομίας.

Στο πλαίσιο αυτό ο Δήμος μέσω αυτού του συγκεκριμένου τμήματος των υπηρεσιών του θα πρέπει να αναλάβει την υποστήριξη / διάδοση και ενημέρωση των κατοίκων της περιοχής για επενδυτικές ευκαιρίες και πρωτοβουλίες, καθώς και την οργάνωση ημερίδων, συναντήσεων με τους κατοίκους και τους τοπικούς φορείς της περιοχής για ειδικά θέματα, την διοργάνωση εκθέσεων προώθησης τοπικών προϊόντων, την υποστήριξη δικτύωσης των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων με στόχο την ανταλλαγή καλών πρακτικών και την ανάπτυξη συνεργασιών, καθώς και δράσεις οι οποίες εξυπηρετούν το γενικότερο στόχο της οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής.

- **Ειδικότεροι Στόχοι**

Σύμφωνα με τα παραγωγικά προβλήματα και τις αναπτυξιακές δυνατότητες της περιοχής που προκύπτουν από την υφιστάμενη παραγωγική και κοινωνικοοικονομική δομή της, σε συνδυασμό με το ευρύτερο σύνολο των παρεμβάσεων του Προγράμματος, οι ειδικότεροι στόχοι του Υποπρογράμματος είναι οι εξής:

- Η υποστήριξη και ενίσχυση της πρωτογενούς παραγωγής προς την κατεύθυνση της καλλιέργειας, μεταποίησης και εμπορίας οικολογικών και επώνυμων προϊόντων, η οποία θα συμβάλει στην αύξηση της παραγωγικότητας του τομέα, λαμβάνοντας βέβαια υπόψη την «έξοδο» μέρους του εργατικού δυναμικού από τον αγροτικό τομέα και τη μείωση της υποαπασχόλησης στην πρωτογενή παραγωγή.

- Η ενίσχυση της πολυδραστηριότητας των κατοίκων.

- Η αναβάθμιση, διεύρυνση και ο εκσυγχρονισμός του μεταποιητικού τομέα, αποτελεί ειδικότερο στόχο του Υποπρογράμματος και εκτιμάται ότι από τις δράσεις που περιλαμβάνονται στα επιμέρους Μέτρα μπορεί να ωφεληθεί το σύνολο των μεταποιητικών μονάδων της περιοχής.

- Η ορθολογική και βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη της περιοχής, μέσω της ανάδειξης και της αξιοποίησης των αξιόλογων πολιτιστικών και φυσικών μνημείων, αποτελεί έναν άλλο στόχο του Υποπρογράμματος. Ειδικότερα προβλέπεται η δημιουργία μικρού αριθμού κλινών και κατ' επέκταση η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

- Η παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης για ανάπτυξη των δεξιοτήτων, του πληθυσμού με έμφαση και εστίαση στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την παραγωγική ενεργοποίηση του γυναικείου πληθυσμού της περιοχής.

- **Αναμενόμενες Επιπτώσεις**

Οι επιπτώσεις που αναμένονται να προκύψουν από την υλοποίηση των δράσεων του Υποπρογράμματος, έτσι όπως προβλέπεται να ταξινομηθούν ανά κατηγορία τα συγκεκριμένα έργα στα επιμέρους Μέτρα αναφέρονται στα εξής:

- Κυρίαρχη αναμενόμενη επίπτωση είναι η βελτιστοποίηση της αγροτικής παραγωγής, με αύξηση της παραγωγικότητας της γεωργικής εργασίας και του παγίου κεφαλαίου και κατ' ακολουθία αύξηση των γεωργικών εισοδημάτων.

➤ Δευτερογενής επίπτωση της προηγούμενης θετικής επίδρασης στο γεωργικό τομέα είναι η προσέλκυση νέας ηλικίας ατόμων στον γεωργικό τομέα, με δυνατότητες εφαρμογής νέων / σύγχρονων μεθόδων καλλιέργειας, ανάπτυξης νέων ανταγωνιστικών προϊόντων, με παράλληλη προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

➤ Προβλέπεται επίσης να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα του δευτερογενή και κυρίως του μεταποιητικού τομέα, τόσο από τις δράσεις των ενισχύσεων, όσο και τις παρεμβάσεις οργανωτικού χαρακτήρα. Σε συνδυασμό και με τις δράσεις της προώθησης και διάθεσης των προϊόντων ενισχύεται η εξωστρέφεια του τομέα και η οικονομία της περιοχής.

➤ Η αύξηση της απασχόλησης με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και τη διατήρηση των υφιστάμενων αποτελεί σημαντική θετική επίπτωση για το σύνολο του κοινωνικοοικονομικού ιστού της περιοχής.

- Διάρθρωση σε Μέτρα

Η υλοποίηση των προαναφερόμενων παρεμβάσεων και η επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων και επιπτώσεων θα πραγματοποιηθεί μέσω των ακόλουθων Μέτρων:

- Μέτρο 2.1: Ενίσχυση, εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση της αγροτικής παραγωγής.

- Μέτρο 2.2: Διεύρυνση και αύξηση της ανταγωνιστικότητας του μεταποιητικού τομέα.

- Μέτρο 2.3: Ενίσχυση της τουριστικής δραστηριότητας και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς.

- Μέτρο 2.4: Υποστήριξη και ανάπτυξη / βελτίωση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού.

- Μέτρο 2.5: Υποστήριξη της τοπικής παραγωγικής και επενδυτικής δραστηριότητας.

12. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

12.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΣΕ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Θεσμικά για το Δήμο Κορυθίου προβλέπεται κατάλληλη οργάνωση προκειμένου να ανταποκριθεί στις ανάγκες του αναπτυξιακού σχεδιασμού, τόσο σε βραχυπρόθεσμο, όσο και σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

Παρόλα αυτά, οι ελλείψεις σε προσωπικό, το οποίο θα καλύψει τις προβλεπόμενες θέσεις, δεν έχουν επιτρέψει την ολοκληρωμένη λειτουργία του Δήμου και την άσκηση πολιτικής σε σημαντικά πεδία, ιδιαίτερα μάλιστα στον τομέα του Προγραμματισμού και εφαρμογής μιας δραστήριας αναπτυξιακής πολιτικής.

Επίσης, το αυστηρό θεσμικό πλαίσιο δραστηριοποίησης των Δήμων, ιδιαίτερα σε θέματα προσλήψεων, απαιτεί τη δημιουργία επιπλέον μηχανισμών, οι οποίοι θα έχουν την κατάλληλη ευελιξία προσαρμογής στις μεταβαλλόμενες συνθήκες του εξωτερικού περιβάλλοντος.

12.2 ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΩΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΠΡΩΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Ο Δήμος αποτελεί το μόνο φορέα ουσιαστικής προώθησης της τοπικής αναπτυξιακής διαδικασίας στην περιοχή με σημαντικές δυνατότητες, τόσο ως ο μόνος αρμόδιος υφιστάμενος φορέας στην περιοχή, όσο και εκ του νέου του ρόλου στο πλαίσιο του Προγράμματος «Ι. Καποδίστριας». Η δραστηριοποίησή του στην αναπτυξιακή διαδικασία, μέχρι σήμερα είναι όμως ελλιπής για τις ανάγκες ανάπτυξης της περιοχής, λόγω των ενδογενών αδυναμιών που προαναφέρθηκαν και λόγω έλλειψης κονδυλίων για την ωρίμανση των αναγκαίων έργων για την ανάπτυξη της περιοχής, τα οποία θα μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν μέσω των Προγραμμάτων του Γ' ΚΠΣ και τώρα πλέον του Δ' ΚΠΣ.

Αντίθετα με τα παραπάνω, η οικονομική κατάσταση του Δήμου κρίνεται ως ικανοποιητική και αντικατοπτρίζεται στην ενεργητική επενδυτική πολιτική που ασκεί με τη χρηματοδότηση μεγάλου αριθμού έργων από ίδιους πόρους.

Από την εξειδίκευση του Σχεδίου Ανάπτυξης της περιοχής, προκύπτει ότι οι βασικοί άξονες δραστηριοποίησης του Δήμου, ανά πεδίο / ενότητα δράσης, είναι οι ακόλουθοι:

A. Αναπτυξιακός Σχεδιασμός

- ❖ Επιλογή ενός ρεαλιστικού μεσομακροπρόθεσμου σχεδίου οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης.
- ❖ Καθορισμός άμεσων προτεραιοτήτων για έργα υποδομής.
- ❖ Προσδιορισμός των προτεραιοτήτων ως προς τις παρεμβάσεις για την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς του Δήμου.
- ❖ Προσδιορισμός των προτεραιοτήτων ως προς τις ανάγκες για την απόκτηση του αναγκαίου μηχανολογικού εξοπλισμού.

B. Προώθηση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και του επιχειρηματικού δυναμικού της περιοχής.

- ❖ Παρουσίαση και ανάλυση της αναπτυξιακής στρατηγικής στους δημότες και αναφορά στα πλεονεκτήματα (οικονομικά, κοινωνικά κτλ) που θα προκύψουν από την εφαρμογή του σχεδίου.
- ❖ Προσδιορισμός των προτεραιοτήτων για την ανάπτυξη του αγροτικού τομέα.
- ❖ Προώθηση της ορθολογικής οργάνωσης, διεύρυνσης και εκσυγχρονισμού της μεταποιητικής βάσης της περιοχής, προς την κατεύθυνση της καθετοποίησης της αγροτικής παραγωγής, αξιοποιώντας την ιδιαίτερη γειτνίαση του Δήμου με το Διοικητικό και Οικονομικό κέντρο του Νομού και της Περιφέρειας.
- ❖ Προώθηση και ανάπτυξη της πολυαπασχόλησης των αγροτών με στροφή προς τη μεταποίηση και κυρίως προς τον αγροτουρισμό, σε συνδυασμό και συμπληρωματικά με την αύξηση της αποδοτικότητας του αγροτικού τομέα.

Γ. Στελέχωση του Δήμου.

- ❖ Πλήρωση των κενών θέσεων του οργανογράμματος ή δυνατόν και άμεσα ή σε βραχυπρόθεσμο χρονοδιάγραμμα. Προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στις επιτελικές θέσεις του οργανογράμματος (ΠΕ) για να επιταχυνθεί η διαδικασία εξειδίκευσης του σχεδιασμού και εφαρμογής του αναπτυξιακού προγραμματισμού.
- ❖ Ευαισθητοποίηση και κατάρτιση των νεοπροσληφθέντων, όσο και των παλιών Δημοτικών Υπαλλήλων γύρω από το ρόλο τους, για την εξυπηρέτηση του πολίτη και

ενεργοποίηση / υποστήριξη των δημοτών για ανάληψη επενδυτικών και κοινωνικών πρωτοβουλιών.

12.3 ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ / ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΥΘΙΟΥ

Οι απαιτούμενες ενέργειες στις οποίες θα πρέπει να προβεί ο Δήμος Κορυθίου στο άμεσο διάστημα θα πρέπει να διασφαλίζουν την δραστηριοποίηση του Δήμου στην κατεύθυνση της ενίσχυσης των υπηρεσιών του, όπως επίσης και του επιχειρηματικού δυναμικού του.

Οι απαιτούμενες ενέργειες στο άμεσο μέλλον είναι οι ακόλουθες:

- Δημοσιοποίηση του Προγράμματος Ανάπτυξης του Δήμου.
- Άμεση δημοσιοποίηση των χρηματοδοτικών μέσων που είναι ενεργά κατά την παρούσα Προγραμματική Περίοδο.
- Άμεση δημιουργία ενός μηχανισμού παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών προς το επιχειρηματικό και εν γένει παραγωγικό δυναμικό της περιοχής προκειμένου να αξιοποιηθούν οι χρηματοδοτικές δυνατότητες της παρούσας / τρέχουσας προγραμματικής περιόδου.

Για την αποτελεσματική επίτευξη των παραπάνω, οι απαραίτητες δράσεις από μέρους του Δήμου είναι οι εξής:

- Ενίσχυση της στελέχωσής του με το απαραίτητο επιστημονικό προσωπικό.
- Συνεργασία με εξωτερικούς συμβούλους.

A. Ενίσχυση της στελέχωσης του Δήμου Κορυθίου

Όπως έχει προαναφερθεί, οι ελλείψεις σε προσωπικό, το οποίο θα καλύψει τις προβλεπόμενες θέσεις του Οργανισμού του Δήμου, δεν έχουν επιτρέψει την ολοκληρωμένη και αποτελεσματική λειτουργία του Δήμου και την άσκηση πολιτικής στον τομέα του Προγραμματισμού και εφαρμογής μιας δραστήριας αναπτυξιακής πολιτικής.

Σε σχέση με το προσωπικό, απαιτείται η άμεση πρόσληψη, είτε μόνιμου, είτε με σύμβαση έργου διάρκειας ενός – δύο ετών, ενός Πολιτικού Μηχανικού ή Οικονομολόγου με εμπειρία στον σχεδιασμό, υλοποίηση και διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, για στελέχωση του Γραφείου Προγραμματισμού και Αγροτικής Ανάπτυξης.

Β. Συνεργασία με εξωτερικούς συμβούλους

Προκειμένου να επιτευχθεί άμεση και πληρέστερη, αλλά και αποδοτικότερη αξιοποίηση τόσο του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου, όσο και των χρηματοδοτικών μέσων που είναι διαθέσιμα κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, απαιτείται η ενίσχυση / υποστήριξη των υπηρεσιών του Δήμου με μηχανισμούς εξωτερικής υποστήριξης των δράσεών του. Η ενίσχυση του Δήμου με μηχανισμούς εξωτερικής υποστήριξης έχει ως στόχο:

➤ Την άμεση και πληρέστερη συμβουλευτική υποστήριξη των υπηρεσιών του Δήμου σχετικά με διαθέσιμες χρηματοδοτήσεις κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, ιδιαίτερα στον τομέα της ενίσχυσης της ιδιωτικής επιχειρηματικής δραστηριότητας.

➤ Την πληρέστερη συμβουλευτική υποστήριξη των ενδιαφερόμενων ιδιωτών σχετικά με διαθέσιμες χρηματοδοτήσεις κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο.

Τα παραπάνω δύνανται να καλύψουν ικανοποιητικά τις ανάγκες υλοποίησης του προγράμματος ανάπτυξης του Δήμου σε βραχυπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα.

Ειδικότερα, τα πλεονεκτήματα της προτεινόμενης λύσης αναφέρονται στα εξής:

- Μικρό κόστος υλοποίησης, το οποίο δύναται να καλυφθεί από ιδίους πόρους του Δήμου.
- Άμεση υλοποίηση σε μικρό χρονικό διάστημα.
- Κάλυψη του συνόλου του επιχειρηματικού δυναμικού της περιοχής.
- Μεταφορά τεχνογνωσίας στα στελέχη του Δήμου.

Παράλληλα με τις παραπάνω ενέργειες και προκειμένου να εξυπηρετηθούν οι μακροπρόθεσμες ανάγκες του Δήμου για αξιοποίηση μελλοντικών διαθέσιμων χρηματοδοτήσεων και συνεχούς ανασχεδιασμού του αναπτυξιακού προγραμματισμού απαιτείται η εκπόνηση μελέτης σκοπιμότητας/ βιωσιμότητας για την δημιουργία Δημοτικής Αναπτυξιακής Εταιρείας, η οποία μπορεί να λειτουργήσει ως ένας ευέλικτος, αποτελεσματικός και μόνιμος μηχανισμός αναπτυξιακού επανασχεδιασμού και υποστήριξης της εφαρμογής του αναπτυξιακού προγραμματισμού του Δήμου.

12.4 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Οι προτάσεις μας για την ανάπτυξη του Δήμου χωρίζονται σε επτά κατηγορίες, οι οποίες είναι οι εξής:

Έργα Υποδομής

- Εξασφάλιση νέων πηγών υδάτων με κεντρική διαχείριση και διανομή.
- Αντικατάσταση όλων των παλιών υδραγωγείων και σωληνώσεων.
- Κατασκευή δικτύου αποχέτευσης και βιολογικού καθαρισμού για όλα τα Δ.Δ του Δήμου.
- Βελτίωση και συντήριση κεντρικού οδικού δικτύου και ασφαλτόστρωση κεντρικών αγροτικών δρόμων.
- Δημιουργία χώρων στάθμευσης.
- Έργα εξωραϊσμού και ανάπλασης παραδοσιακών χώρων.
- Διατήρηση και ανάδειξη παραδοσιακών οικιών και οικισμών με Ευρωπαϊκά Προγράμματα.
- Δημιουργία Ομβροδεξαμενών για την επάρκεια νερού των κτηνοτροφικών μονάδων.
- Κατασκευή δρόμων για πρόσβαση των κτηνοτρόφων στα βουνά και τα βοσκοτόπια.
- Ρευματοδότηση των κτηνοτροφικών μονάδων για την εξυπηρέτηση των ιδιοκτητών τους.
- Αναπλάσεις κοινόχρηστων χώρων, πλακοστρώσεις στενών σοκακίων με τη σύμφωνη γνώμη της τοπικής κοινωνίας.
- Πρόταση στους αγρότες για τη δημιουργία Λαϊκής Αγοράς προϊόντων του Δήμου.

Εξυπηρέτηση του Πολίτη

- Αξιοποίηση επιστημονικού δυναμικού του Δήμου (Μηχανικός, Γεωπόνος).
- Οργάνωση ειδικού γραφείου που θα ασχολείται με τα Προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Υπουργείου Γεωργίας, του Υπουργείου Ανάπτυξης κτλ.
- Οργάνωση ειδικού γραφείου στήριξης των αγροτών για άμεση συμβουλευτική ενημέρωση και προώθηση σε προγράμματα νέων αγροτών, αναδιάρθρωσης καλλιεργειών, κατοχύρωση ονομασίας προϊόντων, δυνατοτήτων εξαγωγών κτλ.
- Συνέχιση και βελτίωση του μέτρου της εξυπηρέτησης των δημοτών με αποστολή γραμματέα, κάθε εβδομάδα σε κάθε Δ.Δ.
- Οργάνωση ειδικού γραφείου στήριξης ανέργων του Δήμου για συνεχή ενημέρωση προκηρύξεων και διαγωνισμών των προσόντων τους.
- Αναδιάρθρωση των γενικά των υπηρεσιών του Δήμου.

- Δημιουργία ηλεκτρονικής άμεσης επικοινωνίας με τους απανταχού Κορυθιώτες.

Υγεία – Πρόνοια

- Δημιουργία κέντρων πρωτοβάθμιας ιατρικής υποστήριξης στα χωριά που δεν υπάρχει.
- Αναβάθμιση των υπαρχόντων ιατρείων.
- Καταγραφή όλων των αναγκών των ατόμων της τρίτης ηλικίας του Δήμου και παροχή βοήθειας με διακριτικότητα και ευαισθησία.
- Ίδρυση και λειτουργία ΚΑΠΗ για δραστηριότητες αναψυχής των ηλικιωμένων.
- Βελτίωση και ενίσχυση των κοινωνικών παροχών σε νέους σπουδαστές, ανήμπορους και ηλικιωμένους.
- Βελτίωση του υλοποιούμενου προγράμματος «Κοινωνικής Μέριμνας και Βοήθειας στο Σπίτι».

Παιδεία – Αθλητισμός

- Αξιοποίηση και συντήρηση σχολικών κτιρίων.
- Υποστήριξη και αναβάθμιση των σχολείων που λειτουργούν.
- Κατασκευή νέων αθλητικών κέντρων και εγκαταστάσεων με γήπεδα 5Χ5, τέννις, βόλλεϋ, μπάσκετ κτλ.
- Οικονομική και τεχνική στήριξη αθλητικών και πολιτιστικών σωματείων.
- Οργάνωση ημερίδων και επιμορφωτικών σεμιναρίων για τους δημότες (επιμόρφωση αγροτών, εκμάθηση παραδοσιακών χορών, εκμάθηση Η/Υ, επιμόρφωση αναλφάβητων).
- Ίδρυση και λειτουργία βρεφονηπιακού σταθμού για τις ανάγκες των εργαζομένων του Δήμου.
- Αναβάθμιση παιδότοπων σε όλα τα χωριά.
- Αναβάθμιση και βελτίωση των υπαρχόντων αθλητικών εγκαταστάσεων.
- Υποστήριξη και ενίσχυση Γυναικείων Συλλόγων.
- Στήριξη πρωτοβουλιών δημιουργίας Συνεταιρισμού Γυναικών για παραδοσιακά προϊόντα.

Έργα Ανάπτυξης

- Μελέτη και ανακίνηση του θέματος για τη δημιουργία αυτοκινητοδρόμου και αγορά γηπέδου με κοινοπραξία του Δήμου με ιδιωτική εταιρεία.
- Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, με καθορισμό χρήσης γης και περιφερειακή χωροθέτηση (αιολικά πάρκα, φωτοβολταϊκά).

- Εμπλουτισμός του υδροφόρου ορίζοντα με τη δημιουργία φραγμάτων στο Γαρεάτη ποταμό και σύνταξης μελέτης δημιουργίας ταμιευτήρα.
- Αναδασμός σε όσα Δ.Δ υπάρχει δυνατότητα με τη σύμφωνη γνώμη της τοπικής κοινωνίας.
- Εκπόνηση μελέτης σχεδίου χωροταξικής και οικιστικής ανάπτυξης.
- Υποστήριξη πρωτοβουλιών για τη δημιουργία μονάδων τυποποίησης προϊόντων.
- Ενέργειες για την άμεση επαναλειτουργία της σιδηροδρομικής γραμμής Άργους – Τριπόλεως –Καλαμάτας.
- Υποστήριξη και ενθάρρυνση επιχειρηματικών επενδύσεων στο Δήμο.
- Εκμετάλλευση προγραμμάτων Αγροτουρισμού για ανάπτυξη τουριστικών μονάδων.
- Διαδημοτικές συνεργασίες με όμορους Δήμους σε κοινά προβλήματα (ανακύκλωση σκουπιδιών, νερό, κλπ).

Πολιτιστική Κληρονομιά

- Ανάδειξη, αξιοποίηση και προβολή μνημείων Αρχαιολογικού, Θρησκευτικού και Λαογραφικού ενδιαφέροντος (Κλίβανοι, Μουχλί, Ι.Μ.Βαρσών).
- Ηθική και οικονομική υποστήριξη των πρωτοβουλιών των πολιτιστικών συλλόγων.
- Δημιουργία Λαογραφικού – Αγροτικού Μουσείου σε Δ.Δ που διαθέτουν υποδομή.
- Δημιουργία Μουσείου κρασιού και αμπέλου.
- Δημιουργία χορευτικής ομάδας του Δήμου από όλους τους συλλόγους.
- Αξιοποίηση Πνευματικών – Πολιτιστικών Κέντρων και δημιουργία νέων στα Δ.Δ που δεν υπάρχουν.
- Δημιουργία υπαίθρια θεάτρου.
- Εκπόνηση και δημοσίευση τουριστικού οδηγού του Δήμου.

Περιβάλλον – Χωροταξία

- Δενδροφύτευση και ηλεκτροφωτισμός των κοινόχρηστων χώρων του Δήμου.
- Περιβαλλοντικές μελέτες διαχείρισης βιολογικού καθαρισμού και βολιμής.
- Δημιουργία αντιπυρικών ζωνών.
- Διαχείριση καθαριότητας σε κοινόχρηστους χώρους.
- Χωροταξικές μελέτες και σχέδια δόμησης κατοικιών και επιχειρήσεων ανά χωριό για τη δημιουργία κινήτρων νέων κτιριακών εγκαταστάσεων.
- Στήριξη της προσπάθειας του φορέα διαχείρισης απορριμμάτων για κατασκευή χώρου υγειονομικής ταφής (ΧΥΤΑ) στην Αρκαδία.

ΜΕΡΟΣ Β

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΥΘΙΟΥ

1 Προετοιμασία και οργάνωση

1.1 Σκοπός

Σκοπός του πρώτου σταδίου είναι η προετοιμασία και οργάνωση της όλης διαδικασίας σύνταξης του επιχειρησιακού προγράμματος. Τα βήματα της προετοιμασίας είναι:

1. Συγκρότηση επιτροπής και ομάδας εργασίας επιχειρησιακού προγράμματος.
2. Σύνταξη προδιαγραφών του περιεχομένου και της διαδικασίας σύνταξης του επιχειρησιακού προγράμματος, οι οποίες θα είναι προσαρμοσμένες στην ιδιαίτερη φυσιογνωμία της περιοχής και του ΟΤΑ.
3. Προσδιορισμός των συντελεστών και των συμμετεχόντων σε κάθε στάδιο της όλης διαδικασίας.
4. Περιγραφή της διαδικασίας με χρονοδιάγραμμα των σταδίων.
5. Προδιαγραφή της πιθανής συμβουλευτικής υποστήριξης / Επιλογή συμβούλου.
6. Προϋπολογισμός του κόστους της όλης διαδικασίας.
7. Απόφαση δημοτικού συμβουλίου.

1.2 Διαδικασία προετοιμασίας

1.2.1 Συγκρότηση επιτροπής και ομάδας εργασίας / Ορισμός υπευθύνου

- Ορισμός Υπευθύνου (συντονιστή).
- Συγκρότηση επιτροπής αιρετών κατά προτίμηση διαπαραταξιακής σύνθεσης.
- Συγκρότηση ομάδας εργασίας με αξιοποίηση του κατάλληλου και διαθέσιμου επιστημονικού προσωπικού του Δήμου.
- Καθορισμός καθηκόντων του Υπευθύνου, της Επιτροπής και της Ομάδας εργασίας.

1.2.2 Σύνταξη προδιαγραφών προσαρμοσμένων στις ιδιαιτερότητες του ΟΤΑ

Σύνταξη προδιαγραφών προσαρμοσμένων στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ΟΤΑ (χαρακτηριστικά της περιοχής του ΟΤΑ, μέγεθος του ΟΤΑ, αριθμός και μέγεθος νομικών προσώπων, συμμετοχή σε θεσμούς διαδημοτικής συνεργασίας, βαθμός μηχανοργάνωσης, πολιτική και τρόπος διοίκησης της τοπικής αρχής, χαρακτηριστικά των υπηρεσιακών στελεχών, αντιλήψεις για τον προγραμματισμό, υφιστάμενο μελετητικό υπόβαθρο, ύπαρξη υπηρεσίας προγραμματισμού και υπηρεσίας τεκμηρίωσης κλπ).

1.2.3 Καθορισμός των συμμετεχόντων και του τρόπου εμπλοκής τους

Σε όλη τη διαδικασία εμπλέκονται τα όργανα διοίκησης και οι υποστηρικτικοί μηχανισμοί του ΟΤΑ δηλαδή:

- Δημοτικό Συμβούλιο
- Επιτροπές του ΔΣ
- Όργανα διοίκησης του ΟΤΑ (Δήμαρχος, Δημαρχιακή Επιτροπή, Αντιδήμαρχοι)
- Διοικητικά συμβούλια και Διευθυντικά στελέχη των ΝΠΔΔ και των Δημοτικών

Επιχειρήσεων του ΟΤΑ

- Εκπρόσωποι και όργανα θεσμών δημοτικής αποκέντρωσης (Δημοτικά Διαμερίσματα κλπ)
- Υπηρεσιακοί προϊστάμενοι και όργανα (πχ Συμβούλιο Συντονισμού των υπηρεσιών του Δήμου)
- Υπηρεσία Προγραμματισμού, Υπηρεσία Τεκμηρίωσης, Ειδικοί Σύμβουλοι και συνεργάτες
- Υπεύθυνος και Επιτροπή επιχειρησιακού προγράμματος
- Εξωτερικοί σύμβουλοι – Μελετητές

Η διαδικασία προγραμματισμού θα πρέπει να συνδυάζει την "από τα πάνω" με την "από τα κάτω" προσέγγιση ως εξής:

1. Οι αιρετοί (ΔΣ, Δήμαρχος κλπ) καθορίζουν το πλαίσιο και παρέχουν τις κατευθύνσεις και τους στρατηγικούς στόχους εντός των οποίων θα κινηθούν οι προτάσεις των μη αιρετών.

2. Οι μη αιρετοί (υπηρεσιακός μηχανισμός, τεχνικοεπιστημονική υποστήριξη) διατυπώνουν προτάσεις οι οποίες αξιολογούνται ως προς το βαθμό επίτευξης των στρατηγικών στόχων και ως προς το βαθμό προτεραιότητας.

Με τον τρόπο αυτό επιλέγονται εκείνες οι προτάσεις που συνεισφέρουν περισσότερο στην επίτευξη των στρατηγικών στόχων και η κάθε επιμέρους πράξη εντάσσεται σε μία συνολική στρατηγική. Η προτεινόμενη διαδικασία προγραμματισμού (διάγνωση, στρατηγικές επιλογές, τετραετής προγραμματισμός δράσης και πόρων) εντάσσει τις επιμέρους απόψεις, και αιτήματα σε ένα συνολικό και ολοκληρωμένο και συνεκτικό σχέδιο δράσης.

Εκτός από τους προηγούμενους κύριους συντελεστές στο βήμα αυτό θα πρέπει να αποφασιστεί η έκταση και ο τρόπος των διαδικασιών συμμετοχής:

- Του υπηρεσιακού προσωπικού
- Των τοπικών κοινωνικών φορέων
- Ομάδων χρηστών και δημοτικών υπηρεσιών
- Κατοίκων των δημοτικών διαμερισμάτων
- Φορέων που έχουν σημαντική εμπλοκή στην ανάπτυξη της περιοχής (αγροτικοί

συνεταιρισμοί)

Η πρόβλεψη των διαδικασιών συμμετοχής συνεπάγεται οργανωτικές διευθετήσεις, ενημέρωση, διαβούλευση και συμφωνίες με άλλους φορείς και πληθυσμιακές ομάδες.

1.2.4 Καθορισμός των σταδίων και του χρονοδιαγράμματος

Στο βήμα αυτό καθορίζονται τα στάδια, οι ενέργειες, τα εμπλεκόμενα όργανα και η διάρκεια του κάθε σταδίου. Το πρόγραμμα προτείνεται να συντάσσεται κατά το πρώτο έτος της θητείας της νέας δημοτικής αρχής. Η συνολική διάρκεια εκτιμάται ότι θα κυμαίνεται από 6 – 12 μήνες.

Φάσεις	Στάδια	Διάρκεια	Έναρξη / Λήξη
A	Προετοιμασία		
	Διάγνωση		
	Στρατηγικές επιλογές		
B	Τετραετής πρόγραμμα δράσης		
	Τετραετής οικονομικός προγραμματισμός		

Υλοποίηση, παρακολού- θηση και αξιολόγηση του προγράμματος

Η όλη διαδικασία μπορεί να οργανωθεί σε δύο φάσεις, η ολοκλήρωση των οποίων θα συνοδεύεται από την έγκριση του Δημοτικού Συμβουλίου. Δηλαδή το ΔΣ εγκρίνει αρχικά την Α φάση που περιλαμβάνει τα 3 αρχικά στάδια και ολοκληρώνεται με τις στρατηγικές επιλογές και στη συνέχεια τη Β φάση που περιλαμβάνει τα 3 τελικά στάδια.

Στον παρόντα οδηγό έχει γίνει η εξής επιλογή:

1. Οι στρατηγικές επιλογές της πρώτης φάσης αναφέρονται τόσο στον ΟΤΑ όσο και στα νομικά πρόσωπα που εποπτεύονται από τον ΟΤΑ.
2. Το τετραετές πρόγραμμα δράσης και πόρων της δεύτερης φάσης αφορά μόνο στον ΟΤΑ.

Είναι λογικό η δεύτερη φάση να εκτελεσθεί παράλληλα και για τα νομικά πρόσωπα που εποπτεύονται από τον ΟΤΑ (από τα διοικητικά τους συμβούλια), δηλαδή, να συνταχθεί το τετραετές πρόγραμμα δράσης και πόρων του κάθε νομικού προσώπου στο πλαίσιο των στρατηγικών επιλογών που έχουν εγκριθεί από το Δημοτικό Συμβούλιο.

1.2.5 Προδιαγραφή της αναγκαίας υποστήριξης

Στο βήμα αυτό, ανάλογα με τα προσόντα, τις ικανότητες και διαθεσιμότητα χρόνου των πολιτικών και υπηρεσιακών στελεχών της Επιτροπής και της Ομάδας Εργασίας Επιχειρησιακού προγράμματος, εντοπίζονται οι ανάγκες επιστημονικής / τεχνικής υποστήριξης και προδιαγράφεται η αναγκαία εξωτερική συμβουλευτική υποστήριξη.

1.2.6 Προϋπολογισμός / Απόφαση δημοτικού συμβουλίου / Εξεύρεση της αναγκαίας συμβουλευτικής υποστήριξης

- Προϋπολογισμός του έργου
- Απόφαση δημοτικού συμβουλίου
- Εξεύρεση της αναγκαίας εξωτερικής συμβουλευτικής υποστήριξης

2. Διάγνωση

2.1 Σκοπός

Σκοπός του σταδίου είναι η συνθετική διάγνωση της παρούσας κατάστασης και των μελλοντικών τάσεων εξέλιξης του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος του ΟΤΑ. Το αποτέλεσμα της φάσης είναι ο προσδιορισμός των κρίσιμων ζητημάτων δηλαδή των στρατηγικής σημασίας θεμάτων που θα πρέπει να αντιμετωπίσει ο ΟΤΑ την επόμενη προγραμματική περίοδο, με μακροχρόνιες επιπτώσεις και δεσμεύσεις στη λειτουργία του ΟΤΑ και της περιοχής του. Με άλλα λόγια αντιπροσωπεύουν τις κρίσιμες περιοχές ή παράγοντες που ένας ΟΤΑ πρέπει να δώσει ιδιαίτερη προσοχή ώστε η δράση του να συμβάλει αποτελεσματικά στην ανάπτυξη της περιοχής του και στην εσωτερική οργανωτική ανάπτυξή του.

Τα κρίσιμα ζητήματα διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:

Ζητήματα τοπικής ανάπτυξης: Ζητήματα σχετικά με τη βελτίωση της ευημερίας / ποιότητα ζωής του πληθυσμού και τη βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής του ΟΤΑ σε όλες τις διαστάσεις (Οικονομικές, Κοινωνικές, Θεσμικές, Περιβαλλοντικές). Περιλαμβάνουν:

- Αδυναμίες ή πλεονεκτήματα που προκύπτουν από τη διάγνωση του εσωτερικού περιβάλλοντος του ΟΤΑ
- Ευκαιρίες, προκλήσεις ή περιορισμούς που προκύπτουν από την ανάλυση του ευρύτερου εξωτερικού περιβάλλοντος επιρροής του ΟΤΑ

Ζητήματα οργανωτικής ανάπτυξης: Ζητήματα σχετικά με τη βελτίωση της οργάνωσης, λειτουργίας και διοίκησης του ΟΤΑ. Περιλαμβάνουν:

- Αδυναμίες ή δυνατότητες που προκύπτουν από τη διάγνωση του εσωτερικού περιβάλλοντος του ΟΤΑ
- Ευκαιρίες, προκλήσεις ή περιορισμούς που προκύπτουν από την ανάλυση του ευρύτερου εξωτερικού περιβάλλοντος επιρροής του ΟΤΑ

2.2 Μεθοδολογία

Τα κρίσιμα ζητήματα προκύπτουν μέσω της σύνθεσης των ευρημάτων από τη διάγνωση του εσωτερικού και τοπικού περιβάλλοντος του ΟΤΑ. Οι δύο προηγούμενες διαγνωστικές εργασίες θα γίνουν σε συνδυασμό με την εκτίμηση των τάσεων και των πιθανών εξελίξεων του ευρύτερου εξωτερικού περιβάλλοντος (νομαρχιακό, περιφερειακό, εθνικό, διεθνές) που εκτιμάται ότι θα επηρεάσουν τη μελλοντική πορεία της περιοχής του ΟΤΑ και της εσωτερικής λειτουργίας του.

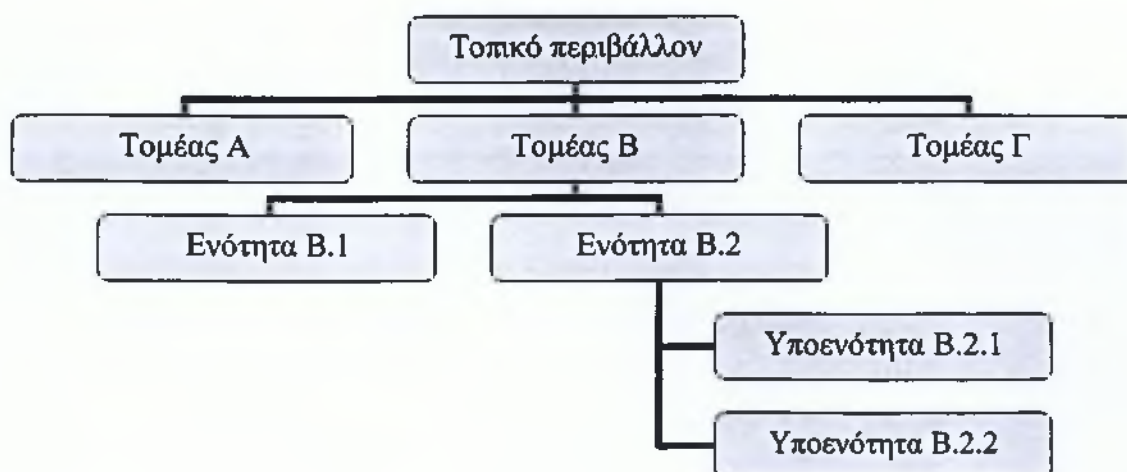
Διάγνωση του τοπικού περιβάλλοντος

Η διάγνωση του τοπικού περιβάλλοντος δηλαδή της περιοχής του ΟΤΑ ως γεωγραφικής και κοινωνικο – οικονομικής περιφέρειας, έχει ως στόχο τον εντοπισμό των προβλημάτων και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής και την εκτίμηση των αναγκών ανά κοινωνικο – οικονομική ομάδα κατοίκων της περιοχής (πχ νέοι, παιδιά, ηλικιωμένοι, αγρότες κλπ) και ανά δημοτικό διαμέρισμα ή γειτονιά.

Το τοπικό περιβάλλον διερευνάται συνήθως κατά θεματικούς τομείς. Ενδεικτικά, οι τομείς που μπορούν να διερευνηθούν είναι:

- Τομέας φυσικού περιβάλλοντος
- Τομέας οικιστικού περιβάλλοντος
- Τομέας κοινωνικού περιβάλλοντος
- Τομέας οικονομικού περιβάλλοντος
- Τομέας θεσμικού / οργανωτικού περιβάλλοντος

Ο κάθε θεματικός τομέας αναλύεται περαιτέρω σε θεματικές ενότητες και υποενότητες όπως φαίνεται και στο παρακάτω σχήμα.

Ανάλογη ταξινόμηση προκύπτει και για τις αρμοδιότητες των ΟΤΑ.

Διάγνωση του εσωτερικού περιβάλλοντος

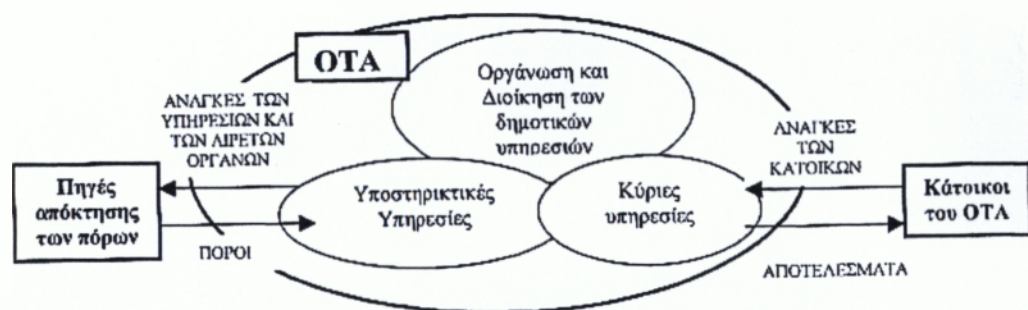
Ως εσωτερικό περιβάλλον ορίζονται τα όργανα διοίκησης, οι υπηρεσίες, οι πόροι και ο τρόπος οργάνωσης και λειτουργίας τους, όχι μόνο του ΟΤΑ αλλά και

- Των νομικών προσώπων που εποπτεύονται από τον ΟΤΑ
- Των φορέων συνεργασίας στους οποίους συμμετέχει ΟΤΑ

Η διάγνωση του εσωτερικού περιβάλλοντος λειτουργίας και οργάνωσης, έχει ως στόχο τη διάγνωση των ισχυρών και αδύνατων σημείων, προκειμένου τα μεν ισχυρά σημεία να αξιοποιηθούν περαιτέρω, τα δε αδύνατα να αντιμετωπισθούν.

Το περιβάλλον του ΟΤΑ διερευνάται στους εξής τομείς:

- Τομέας οργάνωσης / λειτουργίας των κύριων υπηρεσιών
- Τομέας πόρων και υποστηρικτικών υπηρεσιών
- Τομέας οργάνωσης / διοίκησης

Ανάλυση των εξελίξεων του εξωτερικού περιβάλλοντος επιρροής

Περιλαμβάνει ανάλυση των συνθηκών και των τάσεων που επικρατούν στο ευρύτερο εξωτερικό περιβάλλον (νομαρχιακό, περιφερειακό, εθνικό, διεθνές) σε σχέση με τις εξής διαστάσεις:

- Δημογραφικές
- Οικονομικές
- Κοινωνικές και Πολιτιστικές
- Πολιτικές
- Τεχνολογικές

- Νομικές
- Θεσμικές / Οργανωτικές

Για κάθε μία από τις προηγούμενες διαστάσεις θα πρέπει να διερευνηθεί κατά πόσον οι εκτιμώμενες εξελίξεις αναμένεται να δημιουργήσουν ευνοϊκότερες ή δυσμενέστερες συνθήκες για τον ΟΤΑ και την περιοχή του και κατά πόσον οι εξελίξεις αυτές πρέπει να εκληφθούν ως ευκαιρίες ή απειλές (κίνδυνοι, περιορισμοί).

2.3 Διαδικασία διάγνωσης

2.3.1 Αξιολόγηση της υλοποίησης επιχειρησιακού προγράμματος της προηγούμενης τετραετίας

- Βαθμός επίτευξης των στρατηγικών και επιχειρησιακών στόχων
- Πράξεις που κάλυψαν τους στόχους και δεν απαιτούν συνέχιση των προσπαθειών
- Πράξεις που απαιτούν νέες προσπάθειες
- Πράξεις που απαιτούν ανασχεδιασμό

2.3.2 Διάγνωση του τοπικού περιβάλλοντος

Βήμα 1^ο: Συνολική διάγνωση της περιοχής του ΟΤΑ

Τοπικό περιβάλλον

- Γενικά χαρακτηριστικά της περιοχής και τάσεις εξέλιξής τους
- Θέση και ρόλος της περιοχής στην ευρύτερη περιοχή
- Εντοπισμός των κεντρικών προβλημάτων και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής

Εξωτερικό περιβάλλον επιρροής

- Ανάλυση των συνθηκών και των τάσεων που επικρατούν στο νομαρχιακό, περιφερειακό, εθνικό και διεθνές περιβάλλον σε σχέση με τις εξής συνιστώσες: Πολιτικές – Οικονομικές – Κοινωνικές και πολιτιστικές – Δημογραφικές – Τεχνολογικές – Νομικές – Θεσμικές / Οργανωτικές
- Ανάλυση των κατευθύνσεων και στόχων που τίθενται από τα άλλα επίπεδα κοινωνικο – οικονομικού προγραμματισμού και χωροταξικού σχεδιασμού

- Πολιτικές και προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Εθνικό (Δημόσιες πολιτικές)
- Περιφερειακό
- Νομαρχιακό

Βήμα 2^ο: Διάγνωση της περιοχής του ΟΤΑ κατά θεματικό τομέα και θεματική ενότητα

Τοπικό περιβάλλον

- Κύρια χαρακτηριστικά της περιοχής ανά τομέα και θεματική ενότητα και τάσεις εξέλιξής τους
- Εντοπισμός των προβλημάτων και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής ανά τομέα και θεματική ενότητα
- Προσδιορισμός των επιμέρους υποενοτήτων της θεματικής ενότητας για τα οποία απαιτείται παρέμβαση

Εξωτερικό περιβάλλον επιρροής

- Κατευθύνσεις και στόχοι που τίθενται από τα άλλα επίπεδα αναπτυξιακού προγραμματισμού σε κάθε τομέα
- Προγραμματισμένα έργα και ενέργειες στη περιοχή του ΟΤΑ και στην ευρύτερη περιοχή από άλλους φορείς και βαθμός υλοποίησής τους
- Αναγνώριση των εμπλεκόμενων δημόσιων φορέων σε κάθε θεματική ενότητα (Ν.Α, Περιφέρεια, Δημόσιοι οργανισμοί). Διερεύνηση των δυνατοτήτων συνεργασίας με τον ΟΤΑ

Βήμα 3^ο: Διάγνωση της περιοχής κατά θεματική υποενότητα

- Καθορισμός των πληθυσμιακών ομάδων που σχετίζονται με τη κάθε υποενότητα. Οι πληθυσμιακές ομάδες καθορίζονται:
 - A) Με βάση τον τόπο δηλ. ανά γεωγραφική ενότητα του ΟΤΑ
 - B) Με βάση διάφορα κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά
- Εκτίμηση των αναγκών ανά γεωγραφική ενότητα και ανά κοινωνικο – οικονομική ομάδα δημοτών.

➤ Προσδιορισμός των αναγκών που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν ως διατομεακά ζητήματα. Τα ζητήματα αυτά συνήθως αναδύονται όταν κατά τη διάγνωση των αναγκών μιας πληθυσμιακής ομάδας ή μιας υποπεριοχής του ΟΤΑ, προκύψει ότι οι ανάγκες είναι ποικίλες και δεν αποτελούν αντικείμενο ενός μοναδικού θεματικού τομέα.

➤ Αναγνώριση της εμπλοκής τοπικών, κοινωνικών και οικονομικών φορέων σε κάθε υποενότητα και διερεύνηση δυνατοτήτων συνεργασίας και τρόπου κοινής δράσης μεταξύ του ΟΤΑ και των τοπικών φορέων.

2.3.3 Διάγνωση του εσωτερικού περιβάλλοντος

Τα επόμενα τρία βήματα εφαρμόζονται

- Στον ΟΤΑ
- Στα νομικά πρόσωπα που εποπτεύονται από τον ΟΤΑ
- Στους φορείς συνεργασίας στους οποίους συμμετέχει ο ΟΤΑ

Βήμα 1^ο: Διάγνωση των κύριων υπηρεσιών

Εσωτερικό περιβάλλον

➤ Περιγραφή των κύριων λειτουργιών και των έργων / ενεργειών που υλοποιούνται από τη κάθε υπηρεσία.

➤ Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας της κάθε υπηρεσίας

➤ Αξιολόγηση ποσότητας και ποιότητας των πόρων της κάθε υπηρεσίας με τη χρήση δεικτών επίδοσης.

➤ Αξιολόγηση της οργανωτικής δομής και των ακολουθούμενων διαδικασιών διοίκησης και εκτέλεσης.

Εξωτερικό περιβάλλον επιρροής

➤ Σημαντικές νομικές / θεσμικές αλλαγές του θεσμικού πλαισίου που διέπει την οργάνωση / λειτουργία των ΟΤΑ.

➤ Εντοπισμός κοινών προβλημάτων με όμορους ΟΤΑ / Διερεύνηση των δυνατοτήτων συνεργασίας τρόπου κοινής δράσης μεταξύ των ΟΤΑ με σκοπό το συντονισμό των μέσων και πόρων υλοποίησης για τη δημιουργία κοινών υπηρεσιών και την ανάληψη κοινών δράσεων.

- Ανάλυση των εξελίξεων στο χώρο της ΤΑ.
- Εντοπισμός νέων πηγών χρηματοδότησης.
- Εντοπισμός θετικών πρακτικών που εφαρμόζονται από άλλους ομοειδείς ΟΤΑ.

Βήμα 2^ο: Διάγνωση των πόρων και των υποστηρικτικών υπηρεσιών

Εσωτερικό περιβάλλον

- Αξιολόγηση της ποσότητας και ποιότητας πόρων και διαθέσιμων πόρων.
- Εντοπισμός των προβλημάτων και των δυνατοτήτων όσον αφορά στην απόκτηση, αξιοποίηση, διαχείριση και ανάπτυξη των πόρων.

- Αναγνώριση των βασικών χαρακτηριστικών των υποστηρικτικών υπηρεσιών.

Ιδιαίτερο βάρος θα πρέπει να δοθεί στην:

- A) Οικονομική διοίκηση και διαχείριση
- B) Διοίκηση προσωπικού

Εξωτερικό περιβάλλον επιρροής

- Σημαντικές νομικές / θεσμικές αλλαγές του θεσμικού πλαισίου που διέπει την οργάνωση / λειτουργία των ΟΤΑ.
- Διερεύνηση των δυνατοτήτων συνεργασίας με όμορους ΟΤΑ για τη δημιουργία κοινών υποστηρικτικών υπηρεσιών.
- Εντοπισμός πιθανών νέων πηγών χρηματοδότησης.
- Ανάλυση των τάσεων στο χώρο της ΤΑ.
- Εντοπισμός θετικών πρακτικών που εφαρμόζονται από άλλους ομοειδείς ΟΤΑ.

Βήμα 3^ο: Διάγνωση της οργάνωσης και διοίκησης

Εσωτερικό περιβάλλον

Ανάλυση και αναγνώριση των κύριων χαρακτηριστικών των οργάνων που ασκούν τη διοίκηση των κύριων και υποστηρικτικών υπηρεσιών καθώς και των διαδικασιών διοίκησης που ακολουθούνται. Ειδικότερα εξετάζονται τα εξής:

- Ανάγκες διοικητικής και επιστημονικής υποστήριξης της λειτουργίας αιρετών οργάνων.
- Οργανωτική δομή υπηρεσιών Δήμου.
- Λειτουργία υπηρεσιακών προϊσταμένων.

- Σκοποί / ρόλος των ΝΠΔΔ και των επιχειρήσεων του ΟΤΑ.
- Οργανωτική δομή υπηρεσιών ΝΠΔΔ και επιχειρήσεων.
- Λειτουργία οργάνων διοίκησης των ΝΠΔΔ και των επιχειρήσεων του ΟΤΑ.
- Διαδικασίες σχεδιασμού / προγραμματισμού.
- Θέματα σχέσεων του ΟΤΑ με τους δημότες.
- Διαδικασίες συμμετοχής των τοπικών φορέων.
- Διαδικασίες παρακολούθησης / ελέγχου / εποπτείας.
- Θέματα συνεργασίας του ΟΤΑ με άλλους φορείς.
- Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα από τη συμμετοχή του ΟΤΑ σε φορείς συνεργασίας.

Εξωτερικό περιβάλλον επιρροής

- Σημαντικές νομικές / θεσμικές αλλαγές του θεσμικού πλαισίου που διέπει την οργάνωση / διοίκηση των ΟΤΑ.
- Ανάλυση των τάσεων στο χώρο της ΤΑ.
- Εντοπισμός θετικών πρακτικών που εφαρμόζονται από άλλους ομοειδείς ΟΤΑ.

2.3.4 Κρίσιμα ζητήματα

Τα αποτελέσματα της προηγούμενης διαδικασίας περιλαμβάνουν τον εντοπισμό των κρίσιμων ζητημάτων που θα πρέπει να αντιμετωπίσει ο ΟΤΑ την επόμενη προγραμματική περίοδο.

Βήμα 1^ο: Ζητήματα τοπικής ανάπτυξης

- Συνολικά ζητήματα ανάπτυξης της περιοχής του ΟΤΑ.
- Τομεακά ζητήματα
- Σύνθετα διατομεακά ζητήματα

Βήμα 2^ο: Ζητήματα οργανωτικής ανάπτυξης

- Ζητήματα σχετικά με την οργάνωση / λειτουργία των κύριων υπηρεσιών.
- Ζητήματα σχετικά με τους πόρους και τις υποστηρικτικές υπηρεσίες.
- Ζητήματα σχετικά με την οργάνωση και τη διοίκηση.

Τα προηγούμενα ζητήματα αναφέρονται:

- Στον ΟΤΑ
- Στα νομικά πρόσωπα που εποπτεύονται από τον ΟΤΑ
- Στους φορείς συνεργασίας στους οποίους συμμετέχει ο ΟΤΑ

2.4 Πληροφοριακές εισροές για τη διάγνωση

Πληροφόρηση για το εσωτερικό και το τοπικό περιβάλλον

- Συμπλήρωση ερωτηματολογίων
- Διενέργεια συνεντεύξεων
- Συγκέντρωση γραπτού πληροφοριακού υλικού
- Επισκόπηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας και των μελετών που έχουν εκπονηθεί για τη περιοχή του ΟΤΑ
 - Στατιστικές επεξεργασίες στοιχείων και δεικτών κατάστασης της περιοχής του ΟΤΑ και δεικτών επίδοσης των δημοτικών υπηρεσιών.
 - Διαδικασίες διαλόγου και συγκέντρωση απόψεων και προτάσεων.
 - Με αιρετούς και υπηρεσιακά στελέχη
 - Με τοπικούς φορείς και χρήστες των δημοτικών υπηρεσιών

Πληροφόρηση για το εξωτερικό περιβάλλον επιρροής

- Τομεακά επιχειρησιακά προγράμματα
- Περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα
- Υπάρχουσα βιβλιογραφία και μελέτες που έχουν εκπονηθεί για την ευρύτερη περιοχή, το Νομό και τη Περιφέρεια του Δήμου.
 - Κείμενα με πολιτικές του ΥΠΕΣΔΑ και άλλων κεντρικών φορέων.
 - Αποφάσεις οργάνων ΚΕΔΚΕ, ΤΕΔΚ κλπ.

3. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ

3.1 ΣΚΟΠΟΣ

Κατά τη διάρκεια του σταδίου αυτού προσδιορίζονται οι στρατηγικές επιλογές του ΟΤΑ για την επόμενη μακροπρόθεσμη προγραμματική περίοδο με σκοπό την αντιμετώπιση των κρίσιμων ζητημάτων που εντοπίστηκαν το προηγούμενο στάδιο. Οι σημαντικές αυτές επιλογές καθορίζουν την πορεία δράσης του ΟΤΑ, δηλαδή το πλαίσιο εντός του οποίου θα κινηθεί ο ΟΤΑ στην επόμενη προγραμματική περίοδο. Το πλαίσιο αυτό αποτελεί τον προσανατολισμό για την επιλογή των πράξεων που θα υλοποιήσει ο ΟΤΑ στην τετραετία δηλαδή για τον τετραετή προγραμματισμό της δράσης του.

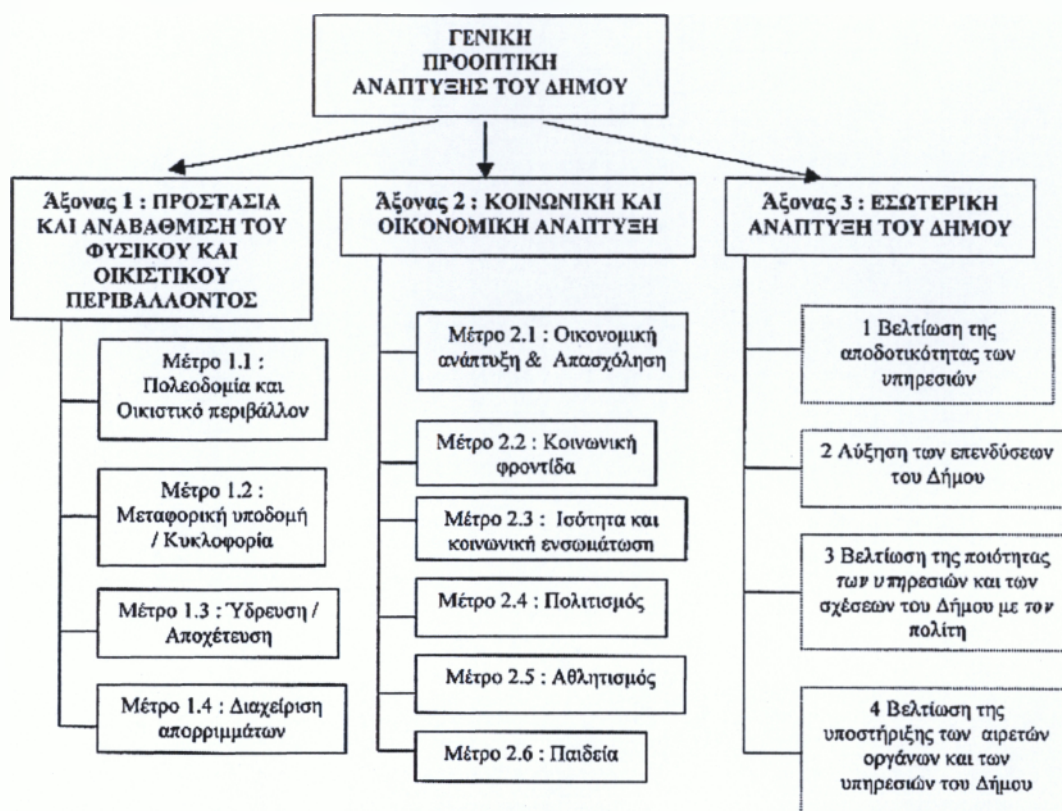
3.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η μεθοδολογία καθορισμού των στρατηγικών επιλογών για την αντιμετώπιση των κρίσιμων ζητημάτων περιλαμβάνει τα εξής βήματα:

1. Προτεραιότητες στα κρίσιμα ζητήματα

Ιεράρχηση των κρίσιμων ζητημάτων ανάλογα με το βαθμό προτεραιότητάς τους (ζητήματα Α, Β, Γ προτεραιότητας). Οι προτεραιότητες είναι οι αναπτυξιακοί στόχοι για τα ζητήματα που επιλέγει να αντιμετωπίσει ΟΤΑ κατά την επόμενη περίοδο. Οι προτεραιότητες τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης ενός ΟΤΑ ομαδοποιούνται σε Άξονες και Μέτρα που συνδέονται ιεραρχικά.

Για παράδειγμα, οι αναπτυξιακές προτεραιότητες του Δήμου Κορυθίου φαίνονται στο επόμενο διάγραμμα, στο οποίο αποτυπώνεται το πώς η συνολική προοπτική ανάπτυξης του Δήμου εξειδικεύεται μέσω των Αξόνων και των Μέτρων σε ειδικότερες προτεραιότητες.

Οι άξονες και τα μέτρα προσδιορίζουν τη δομή του επιχειρησιακού προγράμματος. Το πρόγραμμα διαρθρώνεται σε αντιστοιχία με τους αναπτυξιακούς στόχους. Η δομή του διαφέρει από την οργανωτική διάρθρωση ενός ΟΤΑ, η οποία αντιστοιχεί στις λειτουργίες που εκτελούνται από τον υπηρεσιακό μηχανισμό του (πχ τεχνική υπηρεσία, οικονομική υπηρεσία, πολιτιστικό κέντρο).

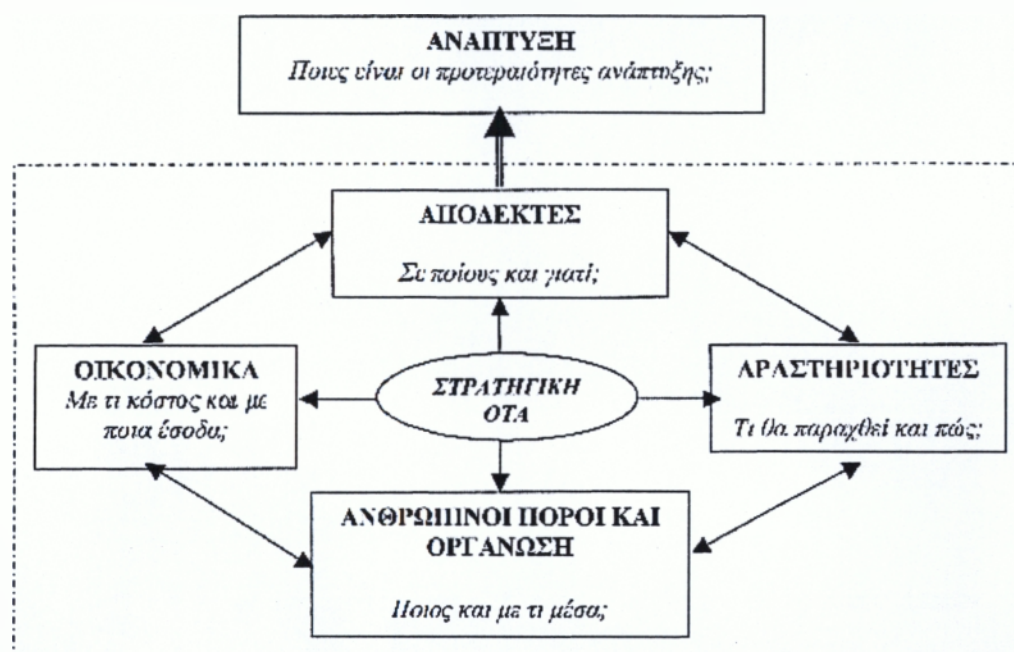
Ένας από τους Άξονες θα πρέπει να είναι αφιερωμένος στα θέματα εσωτερικής ανάπτυξης και στις υπηρεσίες υποστήριξης, οι υπόλοιποι 2-4 Άξονες θα αντιστοιχούν στα θέματα τοπικής ανάπτυξης και στις κύριες υπηρεσίες / φορείς του Δήμου.

2. Διατύπωση στρατηγικών στόχων

Για κάθε κρίσιμο ζήτημα διατυπώνονται στρατηγικοί στόχοι, οι οποίοι αναφέρονται σε αλλαγές, βελτιώσεις ή προσαρμογές της υφιστάμενης κατάστασης του τοπικού ή του εσωτερικού περιβάλλοντος του ΟΤΑ. Συνήθως, μέσω της διατύπωσης των στρατηγικών στόχων προσδιορίζονται οι πληθυσμιακές ομάδες που θα εξυπηρετηθούν (αποδέκτες ή επωφελούμενοι) και οι ανάγκες που θα ικανοποιηθούν (επιδιωκόμενες ωφέλειες) δηλαδή τα προσδοκώμενα τελικά αποτελέσματα από τη δράση του ΟΤΑ.

Όπως φαίνεται στο επόμενο σχήμα, τα παραπάνω αντιστοιχούν σε 4 βασικές διαστάσεις της λειτουργίας του Δήμου Κορυθίου.

- ✓ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ
- ✓ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
- ✓ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ
- ✓ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Μέσω της διατύπωσης στόχων στις 4 προηγούμενες διαστάσεις, προσδιορίζεται η πορεία που θα πρέπει να ακολουθήσει ο Δήμος για να πετύχει έναν αναπτυξιακό στόχο προτεραιότητας.

3. Επιλογή στρατηγικής

Για κάθε στρατηγικό στόχο μετά από αξιολόγηση εναλλακτικών λύσεων επιλέγεται η στρατηγική, δηλαδή ο τρόπος ή η μέθοδος που εκτιμάται ότι θα οδηγήσει στην επίτευξη του στρατηγικού στόχου. Ο προσδιορισμός της στρατηγικής περιλαμβάνει το καθορισμό των παρεμβάσεων που θα αναληφθούν (άξονες δράσης) και τον καθορισμό των φορέων υλοποίησης των παρεμβάσεων, που μπορεί να είναι:

- Ο ίδιος ο ΟΤΑ.

- Νομικό πρόσωπο εποπτευόμενο από τον ΟΤΑ (ΝΠΔΔ ή Δημ. Επιχείρηση).
- Θεσμός διαδημοτικής συνεργασίας.
- Συνεργαζόμενος τοπικός ή υπερτοπικός, δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας.

4. Τεκμηρίωση των στρατηγικών επιλογών

Οι αποφάσεις για τις στρατηγικές κατευθύνσεις που θα ακολουθήσει ο ΟΤΑ είναι κρίσιμες δεδομένου ότι πολλές φορές έχουν διλημματικό χαρακτήρα, οπότε πρέπει να τεκμηριώνονται με επάρκεια.

3.3 Διαδικασία καθορισμού των στρατηγικών επιλογών

3.3.1 Συνολικές στρατηγικές επιλογές

Βήμα 1^ο: Αποστολή / Προοπτικές / Κατευθυντήριες Αρχές του ΟΤΑ

Στο βήμα αυτό, διατυπώνονται οι γενικές κατευθύνσεις και οι κεντρικές πολιτικές επιλογές του Δημοτικού Συμβουλίου που εκφράζουν τη φιλοσοφία και το όραμα του Δημοτικού Συμβουλίου για την τοπική ανάπτυξη και το ρόλο του Δήμου και αποτελούν το βασικό καθοδηγητικό πλαίσιο για τα επόμενα στάδια του επιχειρησιακού προγράμματος.

- Διατύπωση της αποστολής (σκοπού και ρόλου) του ΟΤΑ.
- Διατύπωση των προοπτικών ανάπτυξης / βελτίωσης του ΟΤΑ ως παραγωγικού, αναπτυξιακού, κοινωνικού και πολιτικού οργανισμού αυτοδιοίκησης.
- Διατύπωση των αρχών και των αξιών που θα διέπουν τον τρόπο λειτουργίας, οργάνωσης, διοίκησης, συνεργασίας και επικοινωνίας του ΟΤΑ.

Βήμα 2^ο: Στρατηγικές επιλογές για τη συνολική αναπτυξιακή πορεία της περιοχής.

- Διατύπωση του επιδιωκόμενου γενικού προτύπου ανάπτυξης της περιοχής του ΟΤΑ.

- Οριοθέτηση αξόνων προτεραιότητας / προσδιορισμός του βαθμού δραστηριοποίησης του ΟΤΑ σε κάθε άξονα (% σχετικής βαρύτητας του άξονα).

3.3.2 Στρατηγικές επιλογές για τα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης

Βήμα 1^ο: Στρατηγικές επιλογές για τα τομεακά ζητήματα

Στρατηγικές επιλογές για την ανάπτυξη της περιοχής σε κάθε θεματικό τομέα και θεματική ενότητα

- Ιεράρχηση των κρίσιμων ζητημάτων του κάθε τομέα και θεματικής ενότητας (ζητήματα Α, Β, Γ προτεραιότητας).
- Διατύπωση των στόχων, στρατηγικών και προτεραιοτήτων ανάπτυξης του κάθε τομέα και θεματικής ενότητας (συμβατών με το γενικό πρότυπο ανάπτυξης της περιοχής).
- Προσδιορισμός του βαθμού δραστηριοποίησης του ΟΤΑ σε κάθε υποενότητα της κάθε θεματικής ενότητας (% σχετικής βαρύτητας).

Στρατηγικές επιλογές για κάθε υποενότητα.

- Προσδιορισμός των αναγκών που θα ικανοποιηθούν κατά προτεραιότητα σε κάθε υποενότητα. Με την αξιοποίηση των αναπτυξιακών δεικτών ορισμένες ανάγκες είναι δυνατό να μετρηθούν ποσοτικά.
- Διατύπωση των στρατηγικών επιλογών για την ικανοποίηση των αναγκών ανά υποενότητα. Οι στρατηγικοί στόχοι είναι δυνατό να αναφέρονται στις νέες ανάγκες που θα ικανοποιηθούν ή τα τοπικά προβλήματα που θα αντιμετωπιστούν και στις νέες πληθυσμιακές ομάδες που θα εξυπηρετηθούν και στις ανάγκες που ήδη ικανοποιούνται και στις ομάδες που θα συνεχίσουν να εξυπηρετούνται με τη συνέχιση της λειτουργίας των υφιστάμενων κύριων υπηρεσιών.

Βήμα 2^ο: Στρατηγικές επιλογές για τα διατομεακά ζητήματα.

Για τα πολύπλευρα διατομεακά ζητήματα απαιτείται συνολικός σχεδιασμός και ολοκληρωμένη αντιμετώπιση. Τα ζητήματα αυτά υπερβαίνουν τα όρια των τομέων που έχουν οριοθετηθεί και τις αρμοδιότητες των επιμέρους νομικών προσώπων και των οργανωτικών μονάδων του ΟΤΑ. Πιθανόν να υπερβαίνουν και τις αρμοδιότητες του ΟΤΑ, διότι η Τ.Α έχει περιορισμένες ή ανύπαρκτες αρμοδιότητες στο συγκεκριμένο ζήτημα.

Για κάθε διατομεακό ζήτημα διατυπώνονται γενικές στρατηγικές επιλογές οι οποίες εξειδικεύονται. Η στρατηγική για την αντιμετώπιση των διατομεακών ζητημάτων περιλαμβάνει συνεκτικό σύνολο παρεμβάσεων που αφορούν σε πολλούς θεματικούς τομείς.

3.3.3 Στρατηγικές επιλογές για τα ζητήματα οργανωτικής ανάπτυξης.

Βήμα 1^ο: Στρατηγικές επιλογές για τα ζητήματα οργανωτικής ανάπτυξης του ΟΤΑ.

Ο σχεδιασμός των παρεμβάσεων του ΟΤΑ για την τοπική ανάπτυξη θα πρέπει να γίνεται παράλληλα με το σχεδιασμό για την απόκτηση, συντήρηση και ανάπτυξη των αναγκαίων πόρων για την υλοποίηση των παρεμβάσεων, προκειμένου αυτές να χαρακτηρίζονται από ρεαλισμό και εφικτότητα. Επομένως θα πρέπει να σχεδιαστούν στόχοι, στρατηγικές και προτεραιότητες σχετικοί με:

- τη βελτίωση και ανάπτυξη των κύριων υπηρεσιών
- τη βελτίωση και ανάπτυξη των πόρων (οικονομικά, προσωπικό, μηχανοργάνωση, Η/Μ εξοπλισμός, κτιριακές εγκαταστάσεις κλπ)
- τη βελτίωση της λειτουργίας των υφιστάμενων υποστηρικτικών υπηρεσιών και τη δημιουργία ή την προμήθεια από τρίτους νέων
- τη βελτίωση της οργάνωσης, διοίκησης, συνεργασίας και επικοινωνίας του ΟΤΑ

Οι σχετικές στρατηγικές επιλογές περιλαμβάνουν τα εξής:

Στόχοι και παρεμβάσεις για τις κύριες υπηρεσίες.

- Βελτίωση της αποτελεσματικότητας των υφιστάμενων κύριων υπηρεσιών για τη καλύτερη ικανοποίηση των τοπικών αναγκών (βελτίωση της επάρκειας, ποιότητας, ωφελιμότητας και δικαιοκατανομής).
- Βελτίωση της αποδοτικότητας των υφιστάμενων κύριων υπηρεσιών για την ικανοποίηση των αναγκών με μικρότερο κόστος.
- Βελτίωση των πόρων και της οργάνωσης / διοίκησης της κάθε κύριας υπηρεσίας.

Στόχοι και παρεμβάσεις για το ανθρώπινο δυναμικό.

- Ανάγκες στελέχωσης του φορέα / Πρόγραμμα προσλήψεων και συμβάσεων.
- Πρωτοβουλίες επιμόρφωσης του ανθρώπινου δυναμικού.
- Λήψη μέτρων παρακίνησης των εργαζομένων.
- Βελτίωση των συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας.
- Βελτίωση της λειτουργίας της υπηρεσίας προσωπικού.
- Κλπ

Στόχοι και παρεμβάσεις για τη μηχανοργάνωση.

- Ανάγκες για προμήθεια λογισμικού / υλικού.
- Εγκατάσταση δικτύου.
- Συντήρηση.
- Βελτίωση της λειτουργίας της υπηρεσίας πληροφορικής.
- Κλπ

Στόχοι και παρεμβάσεις για τον εξοπλισμό και τη δημοτική περιουσία.

- Ανάγκες για προμήθεια οχημάτων και Η/Μ εξοπλισμού.
- Πωλήσεις / αγορές οικοπέδων.
- Αναπροσαρμογή μισθωμάτων.
- Κλπ

Στόχοι και παρεμβάσεις για τα οικονομικά.

- Βελτιώσεις στο σύστημα οικονομικής διοίκησης και διαχείρισης του Δήμου.
- Εισαγωγή διπλογραφικού συστήματος.
- Δημιουργία εισπρακτικών μηχανισμών.
- Αξιοποίηση νέων πηγών χρηματοδότησης.
- Κλπ

Στόχοι και παρεμβάσεις για τη βελτίωση της οργάνωσης και διοίκησης.

- Δημιουργία νέων εσωτερικών υπηρεσιών.
- Αναδιοργάνωση υφιστάμενων εσωτερικών υπηρεσιών.
- Δημιουργία κεντρικών υπηρεσιών υποστήριξης (κεντρική κοινωνική υπηρεσία, κεντρική υπηρεσία διοικητικής υποστήριξης των ΝΠΔΔ).
- Αναδιοργάνωση των επιτροπών του ΔΣ.
- Αποκέντρωση ορισμένων δημοτικών λειτουργιών σε διαμερίσματα, συνοικίες.

- Βελτιώσεις στην υποστήριξη των οργάνων διοίκησης.
- Πρωτοβουλίες επιμόρφωσης των προϊσταμένων και των αιρετών σε θέματα διοίκησης.
- Βελτιώσεις στο σύστημα προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της δράσης και των πόρων.
- Δημιουργία επιτελείου στον ΟΤΑ για την επιστημονική υποστήριξη της λήψης των αποφάσεων.
- Δημιουργία υπηρεσίας τεκμηρίωσης.
- Εισαγωγή μεθόδων βελτίωσης της ποιότητας και της αποδοτικότητας.
- Λειτουργία υπηρεσίας ενημέρωσης – πληροφόρησης των δημοτών.
- Διαχείριση των αιτημάτων και παραπόνων των χρηστών των δημοτικών υπηρεσιών.
- Ανάπτυξη σχέσεων με τα τοπικά ΜΜΕ για την ενημέρωση των δημοτών.
- Αξιοποίηση του διαδικτύου.
- Κλπ

Βήμα 2^ο: Στρατηγικές επιλογές για τα ζητήματα των νομικών προσώπων και των φορέων συνεργασίας του ΟΤΑ.

Οι σχετικές στρατηγικές επιλογές περιλαμβάνουν τα εξής:

Στόχοι και παρεμβάσεις για τα νομικά πρόσωπα που εποπτεύει ο ΟΤΑ.

- Βελτίωση του συντονισμού μεταξύ των νομικών προσώπων.
- Σαφέστερη οριοθέτηση του σκοπού και του ρόλου των υφιστάμενων νομικών προσώπων.
- Συγχωνεύσεις νομικών προσώπων.
- Δημιουργία νέων εποπτευόμενων νομικών προσώπων.
- Βελτίωση και ανάπτυξη των πόρων των υφιστάμενων νομικών προσώπων (οικονομικά, προσωπικό, μηχανοργάνωση, Η/Μ εξοπλισμός, κτιριακές εγκαταστάσεις κλπ).
- Βελτίωση της οργάνωσης, λειτουργίας και διοίκησης των υφιστάμενων νομικών προσώπων.

Στόχοι και παρεμβάσεις για την αξιοποίηση φορέων συνεργασίας στους οποίους συμμετέχει ο ΟΤΑ.

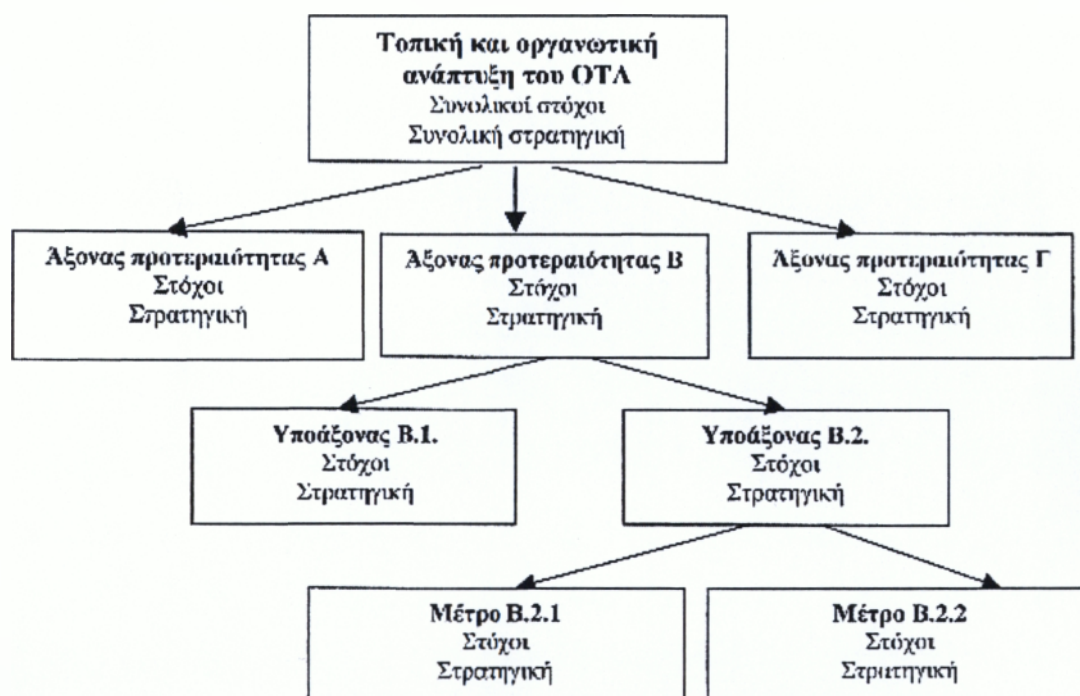
- Καλύτερη αξιοποίηση των υφιστάμενων φορέων από τον ΟΤΑ.

- Βελτίωση της οργάνωσης και λειτουργίας των υφιστάμενων φορέων.
- Ίδρυση νέων φορέων συνεργασίας.

3.4 Αποτέλεσμα των στρατηγικών επιλογών

Όπως φαίνεται στο επόμενο σχήμα, το αποτέλεσμα από την εκτέλεση των προηγούμενων βημάτων θα είναι ένα συνεκτικό σύνολο αλληλοεξαρτώμενων και αλληλοσυμπληρούμενων στρατηγικών επιλογών, διαρθρωμένων ιεραρχικά σε:

- Άξονες προτεραιότητας και ενδεχομένως σε υποάξονες
- Μέτρα και ενδεχομένως σε υπομέτρα

Οι γενικές στρατηγικές επιλογές για την τοπική και οργανωτική ανάπτυξη του ΟΤΑ σταδιακά εξειδικεύονται σε ειδικότερες επιλογές. Κατά αυτόν τον τρόπο επιχειρείται να διαμορφωθεί η εικόνα ενός ενιαίου και συνεκτικού σχεδιασμού, που βασίζεται σε ιεραρχημένες συνολικές προτεραιότητες με βάση τις ανάγκες της περιοχής και των κατοίκων και ο οποίος δεν αποτελεί ένα σύνολο ασύνδετων μεταξύ τους στόχων που προκύπτουν από την υφιστάμενη οργανωτική διάρθρωση του Δήμου και αφορούν σε κάθε επιμέρους δημοτική υπηρεσία ή νομικό πρόσωπο.

3.5 Προϋποθέσεις επιτυχούς καθορισμού των στρατηγικών επιλογών

Ο καθορισμός των στρατηγικών επιλογών πρέπει να γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τις πιο κάτω αναφερόμενες προϋποθέσεις, οι οποίες αποτελούν και κριτήρια αξιολόγησης των επιλογών. Στις περιπτώσεις που οι επιλογές δεν είναι ευδιάκριτες ή όταν υπάρχουν αντιτιθέμενες και συγκρουόμενες επιλογές διερευνώνται οι εναλλακτικές λύσεις και παρατίθενται τα αποτελέσματα της συγκριτικής αξιολόγησης.

Καταλληλότητα

Εξετάζεται η συνάφεια και καταλληλότητα των στόχων και της στρατηγικής με βάση τις εκτιμήσεις του διαγνωστικού σταδίου και τεκμηριώνεται το κατά πόσο η συγκεκριμένη στρατηγική επιλογή έχει σχέση με τη παρούσα και μελλοντική κατάσταση του ΟΤΑ και το κατά πόσο συμβάλλει ώστε:

- να αξιοποιούνται τα πλεονεκτήματα, οι δυνατότητες και οι ευκαιρίες και να ανταποκρίνεται ο ΟΤΑ στις εξελίξεις που διαφαίνονται για τη νέα προγραμματική περίοδο
- να αποφεύγονται οι κίνδυνοι, να λαμβάνονται υπόψη οι πιθανοί περιορισμοί και να ξεπερνιούνται οι αδυναμίες

Αποτελεσματικότητα

Γίνεται εκτίμηση των ωφελειών που αναμένεται να προκύψουν από την εφαρμογή συγκεκριμένων επιλογών και τεκμηριώνεται η αποτελεσματικότητά τους σε σχέση με την ικανοποίηση των αναγκών.

Εύρος επιρροής

Εξετάζεται το εύρος επιρροής των επιλογών και συγκεκριμένα ο αριθμός των ωφελουμένων, και το αν οι προτεινόμενες δράσεις είναι δημοτικού, διαδημοτικού, νομαρχιακού επιπέδου κλπ.

Εφικτότητα

Εξετάζεται η διαθεσιμότητα των αναγκαίων πόρων για την υλοποίηση των παρεμβάσεων (ανθρώπινο δυναμικό, τεχνικά μέσα, τεχνογνωσία, δομές, οικονομικοί πόροι / πηγές χρηματοδότησης).

Αποδοτικότητα

Εξετάζεται το αρχικά εκτιμώμενο κόστος εφαρμογής των παρεμβάσεων σε σχέση με τις αναμενόμενες ωφέλειες.

Κίνδυνοι

Εξετάζονται οι πιθανοί κίνδυνοι από την υλοποίηση της παρέμβασης και το πώς αυτοί μπορούν να ελαχιστοποιηθούν.

Αποδοχή

Εξετάζεται η αποδοχή των επιλογών και οι πιθανές αντιρρήσεις των άμεσα ή έμμεσα ενδιαφερομένων από τον τοπικό πληθυσμό και τις οργανωμένες του εκφράσεις.

Συνάφεια με άλλες δημόσιες και κοινοτικές πολιτικές

Εξετάζεται η συνάφεια με τους στρατηγικούς στόχους και τις προτεραιότητες άλλων επιπέδων προγραμματισμού (ΝΑ, περιφέρεια, εθνικές και κοινοτικές πολιτικές).

Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες παρεμβάσεις

Εξετάζεται ο τρόπος ολοκλήρωσης των προγραμματιζόμενων παρεμβάσεων έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η μέγιστη δυνατή συνέργια:

- Με σχετικές παρεμβάσεις που υλοποιήθηκαν στο παρελθόν.
- Με άλλες παρεμβάσεις που υλοποιούνται ήδη από τον ΟΤΑ.
- Με άλλες παρεμβάσεις που προτείνονται για υλοποίηση.

Συνεργασία και εμπλοκή άλλων δημοτικών υπηρεσιών και φορέων

Εντοπίζονται οι δυνητικές συνέργιες και οι συνεργασίες μεταξύ των φορέων για τους οποίους έχει αναγνωριστεί από το διαγνωστικό στάδιο ότι υπάρχει ενδιαφέρον ή / και πεδίο κοινής δραστηριοποίησης.

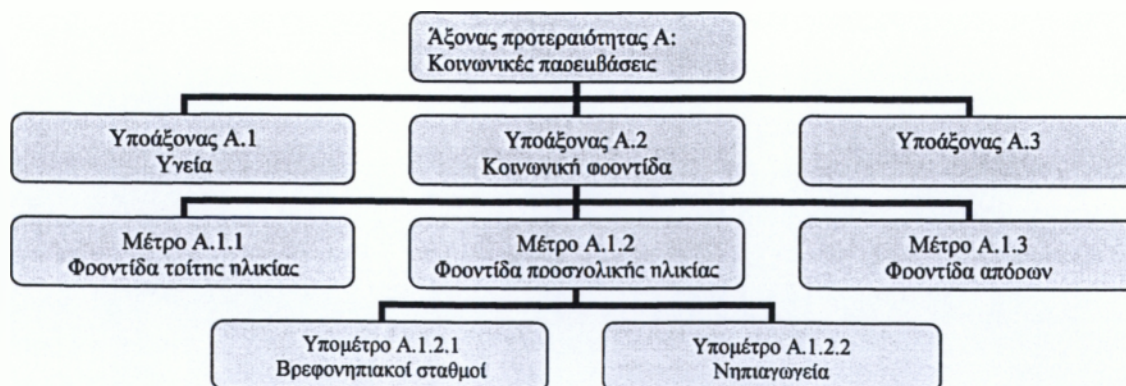
Καινοτομικότητα

Εξετάζονται τα καινοτομικά στοιχεία.

3.6 Παράδειγμα στρατηγικών επιλογών σε τομεακά ζητήματα

3.6.1 Στρατηγικές επιλογές στα κοινωνικά ζητήματα

Ο Δήμος Κορυθίου αποφάσισε, με βάση τα αποτελέσματα του διαγνωστικού σταδίου του επιχειρησιακού προγράμματος, να οργανώσει την παρέμβασή του στα κοινωνικά ζητήματα του Δήμου ως εξής:

4.Τετραετές πρόγραμμα δράσης

4.1 Σκοπός

Σκοπός της σύνταξης του τετραετούς προγράμματος δράσης είναι η εξειδίκευση των στρατηγικών επιλογών για την επόμενη τετραετία από τον ΟΤΑ και τα νομικά του πρόσωπα. Ήδη, από το προηγούμενο στάδιο με το καθορισμό των φορέων υλοποίησης των σχεδιαζόμενων παρεμβάσεων, έχει ήδη προσδιοριστεί σε γενικές γραμμές το περιεχόμενο του προγραμματισμού της δράσης του κάθε δημοτικού φορέα.

Το τετραετές πρόγραμμα δράσης συντάσσεται ξεχωριστά από κάθε φορέα υλοποίησης που ορίστηκε στο προηγούμενο στάδιο. Συγκεκριμένα το τετραετές πρόγραμμα δράσης του ΟΤΑ καθορίζει:

1. Σύνολο συνεκτικών πράξεων (λειτουργίες / έργα / ενέργειες) που στοχεύουν στην υλοποίηση των παρεμβάσεων για τις οποίες έχει οριστεί ως φορέας υλοποίησης ο ΟΤΑ.
2. Την υπηρεσία του ΟΤΑ που είναι υπεύθυνη για την υλοποίηση της κάθε πράξης.
3. Τον αναλυτικό προγραμματισμό υλοποίησης των πράξεων, ο οποίος εκτός των άλλων περιλαμβάνει τα αποτελέσματα που θα επιτευχθούν στην επόμενη τετραετία από τις προηγούμενες πράξεις, μέσω της διατύπωσης επιχειρησιακών στόχων οι οποίοι είναι σαφείς, συγκεκριμένοι, μετρήσιμοι και χρονικά προσδιορισμένοι.
4. Το συνολικό προγραμματισμό στελέχωσης και οικονομικών πόρων ανά δημοτική υπηρεσία.
5. Τους δείκτες που θα παρακολουθεί η κάθε υπηρεσία προκειμένου να παρακολουθείται, αξιολογείται και βελτιώνεται συνεχώς η αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της λειτουργίας του Δήμου.
6. Την ιεράρχηση των πράξεων της κάθε υπηρεσίας.

4.2 Επιλογή των πράξεων και αναλυτικός προγραμματισμός τους.

4.2.1 Επιλογή των πράξεων / Επιχειρησιακοί στόχοι

1. Επιλογή των πράξεων / Επιχειρησιακοί στόχοι

Για κάθε παρέμβαση για την οποία είναι υπεύθυνος ο ΟΤΑ επιλέγεται σύνολο συνεκτικών πράξεων (λειτουργίες / έργα / ενέργειες) που στοχεύουν στην υλοποίηση των σχετικών στρατηγικών επιλογών. Οι πράξεις είναι δυνατό να περιλαμβάνουν:

A) Κύριες και υποστηρικτικές λειτουργίες.

- Λειτουργίες των υφιστάμενων κύριων και υποστηρικτικών υπηρεσιών.
- Νέες λειτουργίες που θα αναληφθούν από νέες υπηρεσίες ή από τις υφιστάμενες με τη διεύρυνση του ρόλου τους.

B) Ενέργειες βελτίωσης των υφιστάμενων υπηρεσιών.

- Εκπόνηση αναγκαίων μελετών και ερευνών.
- Προσλήψεις προσωπικού.
- Επενδύσεις για την ανάπτυξη των πόρων.
- Ενέργειες δημοσιότητας / προβολής / πληροφόρησης.

Γ) Νέα ή συνεχιζόμενα Έργα και Ενέργειες τοπικής ανάπτυξης.

- Εκτέλεση τεχνικών έργων υποδομής.
- Υλοποίηση επενδύσεων αξιοποίησης των τοπικών πόρων.
- Αλλαγή των κανονιστικών όρων και πλαισίων για τις κοινωνικο-οικονομικές λειτουργίες της περιοχής.
- Εκτέλεση ενεργειών κατάρτισης.
- Υποστήριξη τοπικών θεσμών.

2. Περιγραφή των πράξεων / Επιχειρησιακοί στόχοι

- Σύντομη περιγραφή της πράξης και καθορισμός του είδους των υπηρεσιών / προϊόντων που θα παραχθούν.
- Αναφορά του στρατηγικού στόχου στην επίτευξη του οποίου θα συμβάλλει η πράξη.
- Διατύπωση των επιχειρησιακών στόχων. Οι επιχειρησιακοί στόχοι των έργων και των ενεργειών καθορίζουν "τι και πόσο θα παραχθεί και μέχρι πότε". Οι επιχειρησιακοί στόχοι των δημοτικών λειτουργιών προσδιορίζουν τη ποσότητα των αποτελεσμάτων που θα παραχθούν στην τετραετία, ανά έτος (πχ τόνοι απορριμμάτων που θα συλλεγούν, αριθμός χρηστών που θα εξυπηρετηθούν).

4.2.2 Καθορισμός του υπεύθυνου υλοποίησης των πράξεων

Γίνεται η κατανομή της ευθύνης υλοποίησης των πράξεων στις εσωτερικές υπηρεσίες του Δήμου.

4.2.3 Αναλυτικός προγραμματισμός των πράξεων

Με τη συνεργασία των προϊσταμένων των υπηρεσιών που έχουν οριστεί ως υπεύθυνες για την υλοποίηση, γίνεται ο αναλυτικός προγραμματισμός των πράξεων ακολουθώντας τα εξής βήματα:

1. Τρόπος υλοποίησης των πράξεων / πόροι

Για κάθε πράξη αναλύεται ο τρόπος υλοποίησης, η διαθεσιμότητα των αναγκαίων πόρων, υπολογίζεται το κόστος ανά έτος της τετραετίας και περιγράφεται το χρηματοδοτικό σχήμα. Ειδικότερα αναφέρονται κατά σειρά:

- Η μεθοδολογία υλοποίησης και το σχήμα διοίκησης.
- Το είδος και η ποσότητα των αναγκαίων πόρων.
- Η εκτίμηση του συνολικού κόστους λειτουργίας και των επενδύσεων καθώς και η χρονική κατανομή των δαπανών.
- Οι πιθανές πηγές χρηματοδότησης και το χρηματοδοτικό σχήμα.

2. Αναγκαίες προϋποθέσεις υλοποίησης (Ωρίμανση των δράσεων)

Το τετραετές πρόγραμμα του ΟΤΑ δεν αποτελεί πρόγραμμα άμεσης απορρόφησης κονδυλίων, όπως τα προγράμματα του ΚΠΣ. Θα περιέχει ορισμένα ώριμα έργα, αλλά που βρίσκονται σε διαδικασία ωρίμανσης και άλλα που βρίσκονται σε αρχικό στάδιο.

Στο σημείο αυτό επομένως περιγράφονται οι προϋποθέσεις που απαιτούνται για την ωρίμανση των δράσεων ή για την επιτυχή τους υλοποίηση (νομικές διευκρινήσεις, γραφειοκρατικές διαδικασίες, οργανωτικές διευθετήσεις, προϋποθέσεις λήψης αποφάσεων από τρίτους, εκπόνηση μελετών, διενέργεια διαγωνισμών, σύναξη συμβάσεων συνεργασίας, κλπ).

Οι σχετικές διερευνήσεις αφορούν:

- Στο αν το θεσμικό πλαίσιο επιτρέπει την υλοποίηση των προτεινόμενων δράσεων.
- Στο αν απαιτείται αναδιοργάνωση των υφιστάμενων δομών του ΟΤΑ ή πρόβλεψη δημιουργίας νέων δομών.
- Στο αν απαιτούνται συνοδευτικές ενέργειες για την ολοκλήρωση των πράξεων σε θέματα οργανωτικού πλαισίου, ανασχεδιασμού διαδικασιών, αναμόρφωσης κανονισμών κλπ.
- Στο πως αντιμετωπίζεται το θέμα των απαιτούμενων ανθρώπινων πόρων και των συμβάσεων εργασίας.
- Στο πως αντιμετωπίζεται το θέμα των απαιτούμενων μελετών (εφαρμογής, σκοπιμότητας, περιβαλλοντικών επιπτώσεων).
- Στο πως αντιμετωπίζεται το θέμα απόκτησης αδειών, εγκρίσεων, απαλλοτριώσεων κλπ.
- Στο πως αντιμετωπίζεται το θέμα της κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού.

3. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης

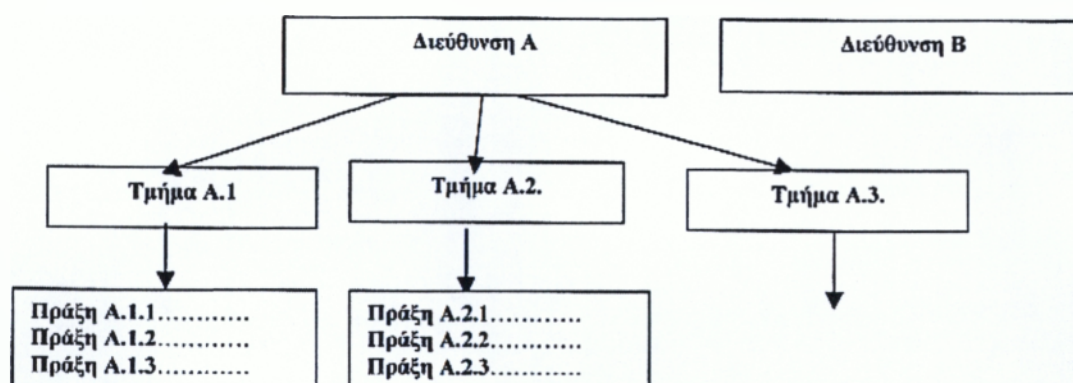
Προσδιορίζεται το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, οι εκτιμώμενοι χρόνοι ανά φάση (κρίσιμες ημερομηνίες / ορόσημα) και στη συνέχεια γίνεται αναλυτική παρουσίαση των πρώτων φάσεων της υλοποίησης (άμεσες ενέργειες).

4. Δημοσιότητα / επικοινωνία

Αναφέρονται οι τρόποι ευαισθητοποίησης και πληροφόρησης των πολιτών για την υλοποίηση και τα αναμενόμενα αποτελέσματα από την ολοκλήρωση των πράξεων.

4.3 Συνολικός προγραμματισμός ανά διοικητική ενότητα

Το αποτέλεσμα από την εφαρμογή της προηγούμενης διαδικασίας θα είναι ο προσδιορισμός για κάθε διοικητική ενότητα του ΟΤΑ του προγράμματος δράσης της επόμενης τετραετίας. Η διάρθρωση του τελικού κειμένου του τετραετούς προγράμματος δράσης του ΟΤΑ μπορεί να είναι αντίστοιχη με την οργανωτική διάρθρωση των διοικητικών ενότητων του, όπως φαίνεται στο επόμενο σχήμα.

Προκειμένου να είναι φανερή η διασύνδεση του τετραετούς προγράμματος με τις στρατηγικές επιλογές του προηγούμενου σταδίου, πριν από το κείμενο με την περιγραφή και τον προγραμματισμό της κάθε πράξης, θα αναφέρεται ο τίτλος του άξονα προτεραιότητας, του Υποάξονα και του Μέτρου και ενδεχομένως του Υπομέτρου, στην επίτευξη των οποίων συμβάλλει η πράξη.

4.3.1 Προγραμματισμός στελέχωσης και οικονομικών πόρων

Λαμβάνοντας υπόψη τις λειτουργίες και τα έργα ή τις ενέργειες που θα υλοποιήσει η κάθε διοικητική ενότητα, το τετραετές πρόγραμμα θα περιλαμβάνει προγραμματισμό ανθρω-

πινου δυναμικού και εκτίμηση των λειτουργικών και επενδυτικών δαπανών για την επόμενη τετραετία, ανά διοικητική ενότητα.

4.3.2 Δείκτες

Αναφέρονται οι δείκτες που θα παρακολουθούνται από τη διοικητική ενότητα, η τρέχουσα τιμή των δεικτών και προσδιορίζονται ρεαλιστικές τιμές – στόχοι των δεικτών που είναι δυνατό να επιτευχθούν στην τετραετία, ανά έτος.

4.3.3 Ιεράρχηση των πράξεων

Το αποτέλεσμα της ιεράρχησης των προβλεπόμενων πράξεων θα είναι ένας αναλυτικός κατάλογος πράξεων Α, Β και Γ προτεραιότητας. Η διάκριση αυτή είναι αναγκαία επειδή δεν είναι ακόμη προσδιορισμένο το ύψος των διαθέσιμων πόρων.

5 Τετραετής οικονομικός προγραμματισμός

5.1 Σκοπός

Ο τετραετής οικονομικός προγραμματισμός θα «μεταφράζει» σε οικονομικούς όρους το πρόγραμμα δράσης του ΟΤΑ και θα περιλαμβάνει:

- Εκτίμηση των λειτουργικών δαπανών για την κάλυψη της λειτουργίας των υφισταμένων και των νέων υπηρεσιών και λοιπών πράξεων.
- Εκτίμηση των επενδυτικών δαπανών για νέες ή συνεχιζόμενες επενδύσεις.
- Εκτιμήσεις των αναγκαίων εσόδων για την κάλυψη των λειτουργικών και επενδυτικών δαπανών.

Για τις εκτιμήσεις αυτές θα χρειαστεί πρόβλεψη των παραγόντων που επηρεάζουν τα έσοδα και τα έξοδα (π.χ πληθωρισμός, εξέλιξη πληθυσμού, εξέλιξη ύψους τελών κλπ) καθώς και η ανάλυση των τάσεων της προηγούμενης πενταετίας. Με βάση τις εκτιμήσεις αυτές θα προκύψει η συνολική διαχρονική εικόνα της εξέλιξης των εσόδων και εξόδων για τα επόμενα 4 έτη.

Εφόσον ολοκληρωθεί ο τετραετής προγραμματισμός δράσης και ο οικονομικός προγραμματισμός του ΟΤΑ και των δημοτικών νομικών προσώπων, θα προκύψει τη συνολική εικόνα του δημοτικού προγραμματισμού, η οποία θα επιτρέψει τη διενέργεια ελέγχων ως προς την τήρηση των προτεραιοτήτων. Μέσω της εικόνας της κατανομής των οικονομικών πόρων σε κάθε άξονα προτεραιότητας ελέγχεται η σχετική βαρύτητα που αποδίδει η δημοτική αρχή σε κάθε επιμέρους τομέα πολιτικής, σε κάθε μέτρο ή πράξη. Ελέγχεται δηλαδή ο κοινωνικός (παιδεία, πρόνοια, αθλητισμός) και αναπτυξιακός (έργα, προμήθεια παγίων) χαρακτήρας του συνολικού δημοτικού προγράμματος.

5.2 Διαδικασία οικονομικού προγραμματισμού

5.2.1 Τετραετής προγραμματισμός λειτουργικών δαπανών και τακτικών εσόδων του ΟΤΑ

Συγκεντρώνονται οι εκτιμήσεις των λειτουργικών δαπανών για τις κύριες και υποστηρικτικές λειτουργίες που θα εκτελούν σε συνεχή βάση οι υπηρεσίες του ΟΤΑ καθώς και οι εκτιμήσεις για τα τακτικά έσοδα.

5.2.2 Τετραετής προγραμματισμός επενδυτικών δαπανών / Πιθανές πηγές χρηματοδότησης

Το επενδυτικό πρόγραμμα του ΟΤΑ συντίθεται από τα εξής επιμέρους προγράμματα:

- Πρόγραμμα επενδυτικών έργων υποδομής
- Πρόγραμμα προμήθειας οχημάτων και Η / Μ εξοπλισμού
- Πρόγραμμα προμήθειας υλικού και λογισμικού μηχανοργάνωσης
- Πρόγραμμα εκπόνησης μελετών
- Πρόγραμμα κατασκευής / επέκτασης κτιριακών εγκαταστάσεων
- Πρόγραμμα απόκτησης γης

Αθροίζονται οι εκτιμήσεις για τις επενδυτικές δαπάνες και εκτιμάται το ύψος των πόρων που θα αντληθούν από τη κάθε πιθανή πηγή χρηματοδότησης.

5.2.3 Πρόβλεψη των οικονομικών αποτελεσμάτων του ΟΤΑ – Οικονομικοί δείκτες

Η σύνθεση των προβλέψεων εσόδων και δαπανών θα οδηγήσει στη δυνατότητα πρόβλεψης των οικονομικών αποτελεσμάτων του ΟΤΑ ανά έτος της επόμενης τετραετίας. Αν τα έσοδα υπερβαίνουν τα έξοδα θα πρέπει να προβλεφθεί το ανάλογο έργο. Αυτή όμως η περίπτωση θα είναι η εξαίρεση. Συνήθως θα εμφανίζεται προβλεπόμενο έλλειμμα, οπότε θα πρέπει να διερευνηθούν διάφορες εναλλακτικές λύσεις για την εξισορρόπηση του οικονομικού προγράμματος. Για παράδειγμα

- περιορισμός των νέων επενδύσεων

- μείωση του προγραμματιζόμενου επιπέδου στελέχωσης και εξοπλισμού των νέων υπηρεσιών

- υψηλότερα ποσοστά αύξησης των τελών ή / και επιβολή δυνητικών τελών
- αναζήτηση πρόσθετων πηγών χρηματοδότησης
- δανεισμός ή αύξηση των προβλεπόμενων δανείων
- καλύτερη αξιοποίηση της δημοτικής περιουσίας

Οι βασικές οικονομικές καταστάσεις αποτελεσμάτων οι οποίες θα πρέπει να συντάσσονται εφόσον έχει εφαρμοστεί το διπλογραφικό σύστημα στον ΟΤΑ είναι:

- Κατάρτιση των προβλεπόμενων λογαριασμών αποτελεσμάτων.
- Κατάρτιση των προβλεπόμενων ισολογισμών.
- Κατάρτιση των προβλεπόμενων πηγών και χρήσεων πόρων.

Τέλος αναφέρονται οι οικονομικοί δείκτες που θα παρακολουθεί ο ΟΤΑ και οι τιμές-στόχοι των δεικτών για κάθε έτος της επόμενης δεκαετίας.

6 Υλοποίηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση του προγράμματος

6.1 Σκοπός

Σκοπός του τελευταίου σταδίου είναι ο σχεδιασμός οργάνων και διαδικασιών υλοποίησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης του επιχειρησιακού προγράμματος. Οι αναγκαίες διαδικασίες περιλαμβάνουν τα εξής στάδια:

- Ετήσιος προγραμματισμός δράσης και πόρων και ετήσιος προϋπολογισμός.
- Βραχυχρόνιος προγραμματισμός.
- Μηνιαίες ή τριμηνιαίες αναφορές παρακολούθησης της υλοποίησης του ετήσιου προγράμματος δράσης.
- Αξιολόγηση της υλοποίησης του ετήσιου προγράμματος – Αναθεώρηση του τετραετούς επιχειρησιακού προγράμματος (ανά έτος).
- Αξιολόγηση της υλοποίησης του επιχειρησιακού προγράμματος – Αναθεώρηση των στρατηγικών επιλογών (ανά τετραετία).

6.2 Διαδικασία υλοποίησης

Το στάδιο υλοποιείται μέσω της περιγραφής μηχανισμών, δομών, εργαλείων και διαδικασιών που θα διευκολύνουν την υλοποίηση, την παρακολούθηση, τον έλεγχο και την αξιολόγηση του επιχειρησιακού προγράμματος. Ως επί το πλείστον δίνεται προτεραιότητα σε:

6.2.1 Οργανωτικές παρεμβάσεις

- Συγκρότηση ή αναδιάρθρωση των αρμοδιοτήτων των επιτροπών του Δημοτικού Συμβουλίου με βάση τους Άξονες Προτεραιότητας, με σκοπό την παρακολούθηση της εξέλιξης της υλοποίησης του επιχειρησιακού προγράμματος.

- Οι πράξεις που συμβάλουν στην αντιμετώπιση διατομεακών ζητημάτων εκτελούνται από δύο ή περισσότερες οργανωτικές μονάδες του ΟΤΑ ή των νομικών προσώπων του ή ακόμη και από άλλους τοπικούς ή υπερτοπικούς φορείς. Για τη διοίκηση αυτών των διατομεακών προγραμμάτων δημιουργείται επιτροπή παρακολούθησης με συμμετοχή αιρετών του ΟΤΑ και εκπροσώπων των άλλων εμπλεκόμενων φορέων. Για την εκτέλεση των προγραμμάτων δημιουργείται ομάδα εργασίας με τη συμμετοχή υπηρεσιακών στελεχών από διάφορες υπηρεσίες και δημοτικούς φορείς και ορίζεται ο συντονιστής / υπεύθυνος του προγράμματος.

6.2.2 Παρεμβάσεις στο πληροφοριακό σύστημα

- Χρήση εργαλείων και μεθόδων παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης (χρονοδιαγράμματα – λογισμικό διοίκησης έργων).
- Δημιουργία ειδικού λογισμικού παρακολούθησης και μηχανογραφική δικτύωση των κύριων υπηρεσιών με τις υποστηρικτικές υπηρεσίες (π.χ την υπηρεσία προγραμματισμού και την οικονομική υπηρεσία) για τη συνεχή ενημέρωση των οικονομικών μεγεθών και άλλων στοιχείων εξέλιξης της υλοποίησης.

6.2.3 Παρεμβάσεις στη διαδικασία και τα έντυπα ετήσιου προγραμματισμού και προϋπολογισμού

- Προδιαγραφή των στόχων, του περιεχομένου και της διαδικασίας κατάρτισης των ετήσιων προγραμμάτων δράσης και των ετήσιων οικονομικών προϋπολογισμών.
- Δελτία ετήσιου προγραμματισμού δράσης των υπηρεσιών.

6.2.4 Παρεμβάσεις στη διαδικασία και τα έντυπα απολογισμού

Οριοθέτηση χρονικών σημείων ανασχεδιασμού – αναδιαμόρφωσης του αρχικού επιχειρησιακού προγράμματος με βάση το βαθμό επίτευξης των στόχων και τις μεταβολές του εξωτερικού περιβάλλοντος.

- Προδιαγραφή των στόχων, του περιεχομένου και της διαδικασίας κατάρτισης των ετήσιων ή εξαμηνιαίων απολογισμών δράσης και των οικονομικών απολογισμών.

- Σύνταξη αναφορών τόσο από τις εσωτερικές υπηρεσίες όσο και από τα νομικά πρόσωπα προς τις επιτροπές του Δημοτικού Συμβουλίου.

6.2.5 Παρεμβάσεις στο λογιστικό σύστημα και τη παρακολούθηση οικονομικών μεγεθών

- Λήψη μέτρων διασύνδεσης της διάρθρωσης του τετραετούς και ετήσιου προγράμματος δράσης με την οργανωτική δομή των υπηρεσιών του Δήμου και με το λογιστικό σύστημα, μέσω της αντιστοίχισης κάθε μιας επιμέρους πράξης σε ένα κέντρο ευθύνης (εργαζόμενο, προϊστάμενο) και σε ένα κέντρο κόστους του λογιστικού συστήματος.
- Χαρακτηρισμός των πράξεων με δύο κωδικούς. Ο ένας κωδικός θα αναφέρεται στην οργανωτική δομή του ΟΤΑ (Διεύθυνση, Τμήμα, Κέντρο κόστους, Πράξη) και ο άλλος στη δομή των στρατηγικών επιλογών (Άξονας προτεραιότητας, Υποάξονας, Μέτρο, Πράξη). Με τον τρόπο αυτό θα παρακολουθείται η εξέλιξη της υλοποίησης του επιχειρησιακού προγράμματος ανά φορέα και ανά άξονα προτεραιότητας.

6.2.6 Εισαγωγή διαδικασιών μέτρησης της επίδοσης των υπηρεσιών

- Προδιαγραφή διαδικασιών παρακολούθησης της εξέλιξης της τιμής των δεικτών επίδοσης και σύνταξης σχετικών αναφορών με προτάσεις βελτίωσης της κάθε δημοτικής υπηρεσίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- **ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΥΘΙΟΥ**
- **ΕΣΥΕ**
- **ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ**
- **ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Ε.Τ.Α.Α)**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΚΟΡΥΘΙΟΥ

Δ.Δ.	ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΕΔΡΑ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ					ΜΕΤΑΒΟΛΗ					Μ.Ε.Ρ.Μ.
		1961	1971	1981	1991	2001	1961- 1971	1971- 1981	1981- 1991	1991- 2001	1961- 2001	
Αγιοργίτικων		548	401	389	393	386	-26,8%	-3,0%	1,0%	-1,8%	-29,6%	-0,87%
	Αγιοργίτικο,τα	548	401	389	393	386	-26,8%	-3,0%	1,0%	-1,8%	-29,6%	
Ελαιοχωρίου		892	668	641	581	487	-25,1%	-4,0%	-9,4%	-16,2%	-45,4%	-1,50%
	Ελαιοχώριον,το	892	668	641	581	487	-25,1%	-4,0%	-9,4%	-16,2%	-45,4%	
Ζευγολατείου		267	462	457	411	365	73,0%	-1,1%	-10,1%	-11,2%	36,7%	0,78%
	Ζευγολατείον,το	187	417	380	355	328	123,0%	-8,9%	-6,6%	-7,6%	75,4%	
	Παρόριον,το ¹	80	45	7	56	37	-43,8%	71,1%	-27,3%	-33,9%	-53,8%	
Νεοχωρίου		476	398	353	73	493	-16,4%	-11,3%	5,7%	32,2%	3,6%	0,09%
	Νεοχώριον,το	474	396	348	359	482	-16,5%	-12,1%	6,0%	30,6%	1,7%	
	Μονή Βαρσων,η	2	2	5	14	11	0,0%	150,0%	-20,0%	175,0%	450,0%	
Παρθενίου		903	630	520	610	385	-30,2%	-17,5%	17,3%	-36,9%	-57,4%	-2,11%
	Παρθένιον,το	903	630	520	610	385	-30,2%	-17,5%	17,3%	-36,9%	-57,4%	
Στενού		616	507	463	513	497	-17,7%	-8,7%	10,8%	-3,1%	-19,3%	-0,54%
	Στενόν,το	616	507	463	513	497	-17,7%	-8,7%	10,8%	-3,1%	-19,3%	
Δήμος Κορυθίου		3.702	3.066	2.823	2.881	2.613	-17,2%	-7,9%	2,1%	-9,3%	-29,4%	-0,87%
Ν. Αρκαδίας		135.042	111.263	107.932	105.309	101.268	-17,6%	-3,0%	-2,4%	-3,8%	-25,0%	-0,72%
Περιφέρεια Πελοποννήσου		668.353	581.997	577.030	607.428	633.335	-12,9%	-0,9%	5,3%	4,3%	-5,2%	-0,13%
Πηγή: ΕΣΥΕ												
Το Παρόριο κατά την απογραφή του 1961 αποτελούσε οικισμό της Κ. Νεοχωρίου.												

ΠΙΝΑΚΑΣ 2
ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΑ - ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ	ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ	ΑΡΔΕΥΟΜΕΝΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ			ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ			ΗΛΙΚΙΑ ΑΡΧΗΓΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ					ΒΑΣΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ	ΑΝΤΙΠΥΡΙΞΕΙΣ ΖΩΝΕΣ (ΨΑ)							
		Αρδευόμενες Αγρούς	Γεωργικές Παράγκες	Ορυζοφ./ήλιους	Φυτικές παραγωγές	Ζωική παραγωγή	Μερίκι	15-19	20-49	50-65	>65	ΣΥΝΟΛΟ			ΣΤΑΘΥΑΙΑ	ΟΙΝΟΣ	ΜΗΛΑ	ΑΧΑΔΑΤΑ	ΚΕΡΑΤΙΑ-ΘΥΣΙΝΑ	ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ	ΣΙΤΗΡΑ
ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΥΘΙΟΥ	37.300	0	5.390	0	655	0	75	0	95	177	183	455	18.500								
Δ.Δ. ΑΓΙΟΡΓΙΤΙΚΩΝ	4.000		400		70		25		20	40	40	100	3.500		✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Δ.Δ. ΕΛΑΙΟΧΩΡΙΟΥ	12.000				270		6		✓			0									
Δ.Δ. ΖΕΥΓΟΛΑΤΕΙΟΥ									10	30	10	50			✓						
Δ.Δ. ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ	8.100		2.610		85		15		20	40	40	100			✓		✓	✓	✓	✓	
Δ.Δ. ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ	7.000		180		120		19		15	40	30	85	15.000	5.000	✓		✓		✓	✓	
Δ.Δ. ΣΤΕΝΟΥ	6.200		2.200		110		10		30	27	63	120			✓		✓	✓		✓	

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ					ΑΡΙΘΜΟΣ ΖΩΩΝ						ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΙ ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ (σθμ)	ΜΟΡΦΗ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑΣ				ΚΥΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ				
	ΒΟΤΡΟΦ.	ΠΤΗΝΟΤΡ.	ΧΟΙΡΟΤΡ.	ΠΡΟΒΑΤ.	ΑΔΕΣ.	ΒΟΕΙΔΗ	ΠΤΗΝΑ	ΧΟΙΡΟΙ	ΑΓ.ΠΡΟΒ.	ΚΥΨΕΛΕΣ	ΑΔΟΓΑ		ΒΙΚΟΣΤΗ	ΠΟΙΜΕΝΗ	ΨΕ-ΚΟΜΑΣΙΝΗ	ΕΙΔΥΛΑΙ-ΣΙΜΕΝΗ	ΓΑΛΑ	ΥΤΗΡΙ	ΜΥΣΤΗΡΑ	ΕΜΕΑΣ	ΜΕΛΑ
ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΥΘΙΟΥ	4	5	6	41	0	265	1.850	0	9.720	400	17	9.000									
Δ.Δ. ΑΓΙΟΡΓΙΤΙΚΩΝ	2			25		250			5.500	20	17			✓			✓	✓	✓	✓	✓
Δ.Δ. ΕΛΑΙΟΧΩΡΙΟΥ		2		4								1.500	✓	✓			✓	✓		✓	
Δ.Δ. ΖΕΥΓΟΛΑΤΕΙΟΥ			6						2.000	300				✓			✓			✓	
Δ.Δ. ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ		3		2			600		850			7.500		✓			✓	✓		✓	
Δ.Δ. ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ	2			5		15			1.200	80			✓	✓							
Δ.Δ. ΣΤΕΝΟΥ				5			1.250		170				✓				✓			✓	

ΠΙΝΑΚΑΣ 3
ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ Σ ΔΡΑΣΤΗΡΙ- ΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΧΩΡΥΘΙΟΥ		Α.Α. ΑΓΩΓΗΤΙΚΩΝ		Α.Α. ΕΛΛΙΟΧΩΡΙΟΥ		Α.Α. ΣΕΥΓΟΛΑΤΕΙΟΥ		Α.Α. ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ		Α.Α. ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ		Α.Α. ΣΤΕΝΟΥ	
		Α.Κ.	Α.Α.	Α.Κ.	Α.Α.	Α.Κ.	Α.Α.	Α.Κ.	Α.Α.	Α.Κ.	Α.Α.	Α.Κ.	Α.Α.	Α.Κ.	Α.Α.
15	Ελαιοπρέσοι	2	0			2									
15	Συσκευαστήριο Αγροτικών Προϊόντων	3	10							3	10				
15	Τυροκομία	2	8					1	5					1	3
15	Λοιπές τροφών	3	8							1	5			1	3
20	Ελαιολέστα	1	5							1	5				
25	Μάρμαρα	2	10							1	5			1	5
25	Μεταλλικές κατασκευές	2	2							2	2				
35	Επιπλά	2	8							2	8				
	Άλλες	4	11							1	4			3	7
ΣΥΝΟΛΟ		21	62	0	0	3	0	1	5	11	39	0	0	6	18
Πηγή: Εγκ. πρωτολόγιο															
Α.Κ.: ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ															
Α.Α.: ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ															

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΥΘΙΟΥ		Δ.Δ. ΑΓΩΡΓΙΤΙΚΩΝ		Δ.Δ. ΕΛΛΙΟΧΩΡΙΟΥ		Δ.Δ. ΣΕΥΓΟΛΑΤΕΙΟΥ		Δ.Δ. ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ		Δ.Δ. ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ		Δ.Δ. ΣΤΕΝΟΥ	
		Α.Κ.	Α.Α.	Α.Κ.	Α.Α.	Α.Κ.	Α.Α.	Α.Κ.	Α.Α.	Α.Κ.	Α.Α.	Α.Κ.	Α.Α.	Α.Κ.	Α.Α.
50	Βελανδίνια	2	0											2	
50	Γενικά συνεργεία	4	0	1						2				1	
50	Φανορξίδια	2	0							2					
50	Ηλεκτρολόγιο	1	0							1					
50	Μηχανολογείο	2	0							1				1	
52	Παυτοπώλεια	7	10					2	2			2	4	1	
52	Κρεοπωλείο	2	3			1	2					1	1		
55	Καφενείο-Καφετέρια-Ρυα	12	12			3	6			2	2	3	4	4	
55	Πηγαριές-Τοξομανές	10	13	1	3	2	4	1	2	2	5	2	4	2	
ΣΥΝΟΛΟ		42	43	2	3	8	16	3	4	10	7	8	13	11	0
Πηγή: Ερευνητικό Δεδομένο															
Α.Κ.: ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ															
Α.Α: ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ															

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ

(ΕΚΤΟΣΕΙΣ ΣΕ Τ. ΧΛΜ.)																				
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ		ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ	ΚΑΛΑΙΕΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ			ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ			ΙΔΙΩΤΙΚΟΙ ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ			ΔΑΣΗ			ΝΕΡΑ			ΟΙΚΙΣΜΟΙ		
				α	β		α	β		α	β		α	β		α	β		α	β
Αγιοργικών	Η	17,7	4,0	23%	9%	0,9	5%	3%	10,3	58%	29%	2,0	11%	29%	0,0	0%	29%	0,4	2%	29%
Ελαιοχωρίου	Ο	26,0	9,2	35%	22%	15,0	58%	52%	1,4	5%	4%	0,0	0%	4%	0,0	0%	4%	0,4	2%	4%
Ζευγολατζίου	Η	13,6	10,1	74%	24%	3,0	22%	10%	0,0	0%	0%	0,0	0%	0%	0,0	0%	0%	0,5	4%	0%
Νεοχωρίου	Η	30,3	8,1	27%	19%	0,7	2%	2%	19,5	64%	55%	1,0	3%	55%	0,0	0%	55%	1,0	3%	55%
Παρθενίου	Η	19,6	5,0	26%	12%	8,0	41%	27%	4,2	21%	12%	2,0	10%	12%	0,0	0%	12%	0,4	2%	12%
Στενού	Π	8,1	6,0	74%	14%	1,5	19%	5%	0,2	2%	1%	0,0	0%	1%	0,1	1%	1%	0,3	4%	1%
Δήμος Κορυθίου		115,3	42,4	37%	100%	29,1	25%	100%	35,6	31%	100%	5,0	4%	100%	0,1	0%	100%	3,0	3%	100%
Πηγή: ΕΣΥΕ																				
α: Ποσοστό ως προς τη συνολική έκταση του Δημοτικού Διαμερίσματος																				
β: Ποσοστό ως προς την κατηγορία χρήσης σε σύνολο Δήμου																				

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΚΟΡΥΘΙΟΥ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΡΚΑΔΙΑΣ

ΝΕΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ / ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΔΕΗ	ΟΤΕ	ΕΛΤΑ	ΔΟΥ	ΤΡΑΠΕΖΕΣ (ΥΠΟΚΑΤ.)	ΟΔΕΑ	ΠΟΛΙΟ-ΔΟΜΙΑ	ΛΟΙΠΕΣ	ΑΘΛΗΤΗΡΙΑ	ΣΥΝΕΒΟΛΑΟ-ΓΡΑΦΕΙΑ	ΔΙΣΤΥΝΟΜΙΑ	ΠΥΡΟΣΦΕ-ΣΤΕΙΗ
Απόλλωνας			1		1						1	
Βολυκατσου		1	1								1	
Βόρεια Κορυθίου	2	2	4		3	1	1	2	1	4	4	
Βαλτινός		1	2					1	1	2	1	
Γόρτυνας			1						1	2	1	
Δημητσάνος		1	1	1	2			2	1	3	1	
Ηρώας		1									2	
Κοκκινόπορος		1	1							2	1	
Κοινοβουλίου			1					1	1	1	2	
Κορυθίου			1									
Λαγκαδίων	1		1	1					1		1	
Λεβιδίου		2	3	1					1	2	3	
Λεωνιδίου	1	1	1	1	2			2	1	1	1	
Μαυτινέας			3								1	
Μεγαλόπολης	1	2	3	1	5	1	1	2	1	5	3	1
Σκουριόδας			2							1	2	
Παγιάς												
Τριφυλίων			1							1		
Τριπολίας	1	1	1	1	3	1	1	3	3	9	3	1
Τροπαίων		1	2	1	2	1		1	2	2	2	
Φαλακκός			1					1	1		3	
Φαλαγγίου								1			1	
Καστά			1								1	
ΣΥΝΟΛΟ ΝΟΜΟΥ ΑΡΚΑΔΙΑΣ	6	14	32	7	19	4	4	17	15	36	35	2

Πηγή: ΕΔΥΕ

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ							ΔΗΜΟΤΙΚΑ						
	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΜΑΘΗΤΕΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΘΟΥΣΩΝ				ΑΡΙΘΜΟΣ	ΜΑΘΗΤΕΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΘΟΥΣΩΝ			
				ΣΥΝΟΛΟ	ΚΑΛΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΜΕΤΡΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΚΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ				ΣΥΝΟΛΟ	ΚΑΛΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΜΕΤΡΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΚΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΥΘΙΟΥ	3	23	3	5	4	1	0	2	43	5	6	0	4	2
ΑΓΙΩΡΓΙΤΙΚΩΝ								1	30	4	3		3	
ΕΛΛΙΟΧΩΡΙΟΥ	1	5	1	1				1	13	1	3		1	2
ΖΕΥΓΟΛΑΤΕΙΟΥ	1	12	1	3	3									
ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ														
ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ														
ΣΤΕΝΟΥ	1	6	1	1	1									
Πηγή: Ερωτηματολόγια														

ΠΙΝΑΚΑΣ 8
ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

				(δίκτυο σε χλμ.)	
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ				ΑΓΡΟΤΙΚΟ / ΔΑΣΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
	ΕΘΝΙΚΟ	ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ		
ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΥΘΙΟΥ	18	65	73		295
ΑΓΙΩΡΓΙΤΙΚΩΝ	10	5	5		
ΕΛΑΙΟΧΩΡΙΟΥ		20	18		
ΖΕΥΓΟΛΑΤΕΙΟΥ		15	10		
ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ	4	10	25		
ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ		6	7		
ΣΤΕΝΟΥ	4	9	8		
Πηγή: Ερωτηματολόγιο					

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΥΘΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ ΔΗΜΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΡΚΑΔΙΑΣ

ΟΝΟΜΑ ΝΕΟΥ ΔΗΜΟΥ Ή ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ							
	Συνολικό μήκος (σε χλμ)	% συμμετοχής ανά Νέο Δήμο	Κύριο		Δευτερεύον		Αγροτικό & Δασικό	
			χλμ	%	χλμ	%	χλμ	%
Απόλλωνος	113,5	0,97%	36,5	32,2	0,0	0,0	77,0	67,8
Βαλτετσίου	669,0	5,71%	123,1	18,4	0,0	0,0	545,9	81,6
Βάρειας Κυνουρίας	1.982,0	16,91%	229,9	11,6	204,1	10,3	1547,9	78,1
Βυτίνας	309,0	2,64%	64,9	21,0	20,1	6,5	224,0	72,5
Γόρτυνος	401,0	3,42%	69,0	17,2	42,1	10,5	289,9	72,3
Δημητσάνος	333,8	2,85%	31,7	9,5	26,0	7,8	276,1	82,7
Ηραίας	490,7	4,19%	82,9	16,9	25,5	5,2	381,8	77,8
Κλείτορος	433,5	3,70%	144,4	33,3	42,9	9,9	245,8	56,7
Κοντοβαζαίνης	295,0	2,52%	54,9	18,6	22,1	7,5	218,0	73,9
Κορυθίου	371,1	3,17%	63,1	16,9	14,8	4,0	293,0	79,0
Λαγκαδίων	228,0	1,94%	8,0	3,5	140,0	61,4	80,0	35,1
Λεβιδίου	647,0	5,52%	82,2	12,7	38,8	6,0	526,0	81,3
Λεωνιδίου	511,0	4,36%	127,2	24,9	58,3	11,4	326,0	63,8
Μαντινείας	469,5	4,00%	81,7	17,4	8,0	1,7	379,8	80,9
Μεγαλόπολης	1.029,0	8,78%	174,9	17,0	50,4	4,9	803,6	78,1
Σκυρίτιδας	460,0	3,92%	57,0	12,4	23,0	5,0	380,0	82,6
Τεγέας	444,0	3,79%	50,2	11,3	0,0	0,0	393,8	88,7
Τρικολώνων	240,0	2,05%	25,0	10,4	19,9	8,3	195,1	81,3
Τρίπολης	277,0	2,36%	85,6	30,9	14,4	5,2	177,0	63,9
Τροπαίων	638,0	5,44%	88,0	13,8	102,7	16,1	447,2	70,1
Φαλαισίας	900,0	7,68%	170,1	18,9	50,4	5,6	680,4	75,6
Φαλάνθου	382,0	3,26%	50,0	13,1	9,9	2,6	322,0	84,3
Κοσμά	99,0	0,84%	36,0	36,4	0,0	0,0	63,0	63,6
ΣΥΝΟΛΟ ΝΟΜΟΥ ΑΡΚΑΔΙΑΣ	11.723,1	100%	1.934,5		913,6		8.875,5	

ΠΙΝΑΚΑΣ 10

ΔΙΚΤΥΟ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΥΘΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ ΔΗΜΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΡΚΑΔΙΑΣ

(δίκτυο σε χλμ.)							
ΝΕΟΣ ΔΗΜΟΣ / ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΥΔΡΕΥΣΗ						
	Συνολικό Μήκος	Αμίαντος		Πλαστικό		Χάλυβας	
			%		%		%
Απόλλωνος	35,0	4,0	11,4	29,0	82,9	2,0	5,7
Βαλτετσίου	117,0	46,4	39,7	65,1	55,6	5,5	4,7
Βόρειας Κυνουρίας	418,9	99,7	23,8	297,8	71,1	21,4	5,1
Βυτίνας	92,0	21,5	23,4	61,5	66,8	9,0	9,8
Γόρτυνος	53,5	7,0	13,1	41,5	77,6	5,0	9,3
Δημητσάνας	73,8	23,5	31,8	40,3	54,6	10,0	13,6
Ηραίας	187,9	53,6	28,5	102,0	54,3	32,3	17,2
Κλειτορος	61,2	8,4	13,7	49,3	80,6	3,5	5,7
Κοντοβαζαίνης	60,7	16,3	26,8	41,9	69,1	2,5	4,1
Κορυθίου	44,8	2,5	5,6	34,3	76,5	8,0	17,9
Λαγκαδίων	38,0	0,0	0,0	38,0	100,0	0,0	0,0
Λεβιδίου	151,8	32,2	21,2	27,2	17,9	92,3	60,8
Λεωνιδίου	242,5	39,0	16,1	155,9	64,3	47,5	19,6
Μαντινείας	74,0	24,0	32,4	26,0	35,1	24,0	32,4
Μεγαλόπολης	203,9	120,3	59,0	68,1	33,4	15,5	7,6
Σκυρίτιδας	58,7	14,3	24,3	40,5	69,0	3,9	6,6
Τεγέας	176,4	112,0	63,5	36,3	20,6	28,0	15,9
Τρικολώνων	35,0	14,0	40,0	20,0	57,1	1,0	2,9
Τρίπολης	158,3	57,8	36,5	91,8	58,0	8,9	5,6
Τροπαίων	127,1	20,7	16,3	96,0	75,5	10,5	8,3
Φαλαισίας	160,5	75,0	46,7	79,4	49,5	5,9	3,7
Φαλάνθου	60,5	28,0	46,3	32,5	53,7	0,0	0,0
Κοσμά							
ΣΥΝΟΛΟ ΝΟΜΟΥ ΑΡΚΑΔΙΑΣ	2.631,5	820,1		1.454,2		336,8	
Πηγή: ΔΕΥΑΤ							

ΠΙΝΑΚΑΣ 11

ΔΙΚΤΥΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΥΘΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΟΛΟΙ- ΠΩΝ ΔΗΜΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΡΚΑΔΙΑΣ

ΝΕΟΣ ΔΗΜΟΣ / ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ			
	Δίκτυο (με κάλυψη >50%)		Δίκτυο (με κάλυψη <50%)	
	Εξυπηρετούμενα Δημοτικά Διαμερίσματα	Μήκος	Εξυπηρετούμενα Δημοτικά Διαμερίσματα	Μήκος
Απόλλωνας				
Βαλτετσίου	2	3,5		
Βόρειας Κυνουρίας	2	11,15		
Βυτίνας				
Γόρτυνας	1	3	1	1
Δημητσάνας	2	11	2	0,7
Ηραίας				
Κλείτορος				
Κοντοβαζαίνης				
Κορυθίου				
Λαγκαδίων				
Λεβιδίου				
Λεωνιδίου				
Μαντινείας				
Μεγαλόπολης	1	3,5	1	0,5
Σκουρίτιδας				
Τεγέας	4	4,6		
Τρικολώνων				
Τρίπολης	1	1,5		
Τροπαίων				
Φαλαισίας	2	7,5		
Φαλάνθου				
Κοσμά	1	4		
ΣΥΝΟΛΟ ΝΟΜΟΥ ΑΡΚΑΔΙΑΣ		49,8	4,0	2,2
Πηγή: ΔΕΥΑΤ				

ΠΙΝΑΚΑΣ 12

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΤΟΥΣ 2006							
ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΣΟΔΩΝ							
ΚΑ	ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΣΟΔΩΝ	ΓΙΑ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 2005			ΓΙΑ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 2006		
		ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΝΑΜ. ΜΕΡΟΣ 31/12	ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ 31/12	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ % ΕΤΟΣ ΣΥΝΟΛΟ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΡΑΞΕΙΣ ΔΑΝΕΙΩΝ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ % ΕΤΟΣ ΣΥΝΟΛΟ
0 ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ							
01	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	17.700,00	15.247,11	0,90%	19.600,00	19.600,00	0,78%
02	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%
03	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	146.300,00	18.865,14	7,40%	151.500,00	151.500,00	6,05%
04	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	15.800,00	3.711,00	0,86%	11.000,00	11.000,00	0,44%
05	ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	15.100,00	2.821,35	0,76%	11.500,00	11.500,00	0,46%
06	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	435.000,00	431.707,52	22,01%	486.000,00	486.000,00	19,40%
07	ΛΟΙΠΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	14.800,00	10.272,79	0,75%	20.000,00	20.000,00	0,80%
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α.0		644.700,00	482.624,91	32,63%	699.600,00	699.600,00	27,92%
1 ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ							
11	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΚΙΝΗΤΗΣ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%
12	ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	78.760,00	45.326,60	3,99%	55.000,00	55.000,00	2,20%
13	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	780.629,43	1.016.106,02	39,50%	1.057.335,86	1.057.335,86	42,20%
14	ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΣΕΙΣ	43.000,00	6.541,10	2,18%	40.000,00	40.000,00	1,60%
15	ΠΡΟΣΔΥΣΕΙΣ-ΠΡΟΣΤΙΜΑ-ΠΑΡΑΒΟΛΑ	11.000,00	2.955,48	0,56%	8.000,00	8.000,00	0,32%
16	ΛΟΙΠΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	3.000,00	528,99	0,15%	2.000,00	2.000,00	0,08%
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α.1		916.389,43	1.071.458,19	46,38%	1.162.335,86	1.162.335,86	46,39%
2 ΕΣΟΔΑ (Π.Ο.Ε.)							
21	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ Π.Ο.Ε. ΤΑΚΤΙΚΑ	71.000,00	46.294,33	3,59%	56.000,00	56.000,00	2,23%
22	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ Π.Ο.Ε. ΕΚΤΑΚΤΑ	30.000,00	25.000,00	1,52%	0,00	0,00	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α.2		101.000,00	71.294,33	5,11%	56.000,00	56.000,00	2,23%
3 ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ Π.Ο.Ε.							
31	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%
32	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑ ΕΤΗ	15.978,67	14.142,45	0,81%	17.476,50	17.476,50	0,70%
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α.3		15.978,67	14.142,45	0,81%	17.476,50	17.476,50	0,70%
4 ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ							
41	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%
42	ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	0,00	307,80	0,00%	0,00	0,00	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α.4		0,00	307,80	0,00%	0,00	0,00	0,00%
5 ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ							
511	ΧΡΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ	3.019,66	3.019,66	0,15%	17.929,80	17.929,80	0,72%
512	ΧΡΗΣΗΣ ΑΠΟ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ	294.946,89	294.946,89	14,93%	552.328,77	552.328,77	22,04%
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α.5		297.966,55	297.966,55	15,08%	570.258,57	570.258,57	22,76%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ (Κ.Α. 1+2+3+4+5)		1.976.034,65	1.937.794,23	100,00%	2.505.670,93	2.505.670,93	100,00%

ΠΙΝΑΚΑΣ 13**ΕΣΟΔΑ**

ΚΩΔ.	ΕΣΟΔΟ ΤΙΤΛΟΣ	ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ
0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ			
01	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	16.362,22	13.639,74	2.722,48
02	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ			
03	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΝΤ/ΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	18.865,14	18.865,14	
04	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑ- ΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	3.711,00	3.711,00	
05	ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	2.821,35	2.821,35	
06	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	431.707,52	431.707,52	
07	ΛΟΙΠΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	10.272,79	10.272,79	
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α.0.	483.740,02	481.017,54	2.722,48
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΣΟΔΑ			
11	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΚΙΝΗΤΗΣ ΚΑΙ ΑΚΙ- ΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ			
12	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ Λ/ΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	265.259,10	265.259,10	
13	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	821.173,52	821.173,52	
14	ΔΩΡΕΕΣ-ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΕΣ-ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΕΣ	6.541,10	6.541,10	
15	ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ-ΠΡΟΣΤΙΜΑ-ΠΑΡΑΒΟΛΑ	2.955,48	2.955,48	
16	ΛΟΙΠΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	528,99	528,99	
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α.1	1.096.458,19	1.096.458,19	
02	ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ			
21	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	45.179,22	37.801,00	7.378,22
22	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΣΟΔΑ			
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α.2	45.179,22	37.801,00	7.378,22
03	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ & ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ Π.Ο.Ε.			
31	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ			
32	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΠΡΟΗΓ.ΕΤΩΝ	14.142,45	5.675,07	8.467,38
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α.3	14.142,45	5.675,07	8.467,38
04	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ			
41	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ			
42	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΡΙΤΩΝ	307,80	307,80	
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α.4	307,80	307,80	
05	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ			
511	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΠΟ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ		3.019,66	
512	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΠΟ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ		294.946,89	
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α.5		297.966,55	
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ (0+1+2+3+4+5)	1.639.827,68	1.919.226,15	18.568,08

ΠΙΝΑΚΑΣ 14

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

ΕΣΟΔΑ

	ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ
ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	543061,69	524.493,61	18.568,08
ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	1096765,99	1.096.765,99	
ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛ		297.966,55	
ΣΥΝΟΛΟ	1639827,68	1.919.226,15	18.568,08

ΕΞΟΔΑ

	ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ	ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΠΛΗΡΩΤΕΑ
ΕΞΟΔΑ	1348967,58	
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	570258,57	
ΣΥΝΟΛΟ	1919226,15	

ΠΙΝΑΚΑΣ 15

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙ- ΣΜΟΥ/ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΣΟΔΩΝ-ΕΞΟΔΩΝ

		<u>ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ</u>
<u>ΚΑ</u>	<u>ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ</u>	<u>ΣΕ ΕΥΡΩ</u>
0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	699.600,00
1(πλην 13)	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ (ΠΛΗΝ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗ- ΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ)	105.000,00
2	ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΕΤΩΝ	56.000,00
31	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ	0,00
	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ ΒΕΒΑΙΩ- ΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑ	
32	ΕΤΗ	17.476,50
	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΔΗΜΟΣΙΟΥ, ΑΣΦ.	
4	ΦΟΡΕΩΝ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	0,00
	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕ- ΝΟΥ ΕΤΟΥΣ	570.258,57
13	ΕΠΙΧΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	1.057.335,86
	ΣΥΝΟΛΟ ΠΟΡΩΝ	2.505.670,93
		<u>ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ</u>
<u>ΚΑ</u>	<u>ΕΞΟΔΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΕΣ</u>	<u>ΣΕ ΕΥΡΩ</u>
60	ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	262.134,81
61,62	ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	324.194,59
63,64,68	ΛΟΙΠΑ ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	22.150,00
651	ΤΟΚΟΧΡΕΩΛΥΣΙΑ ΔΑΝΕΙΩΝ	0,00
66	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ-ΑΝΑΛΩΣΕΙΣ ΥΛΙΚΩΝ	26.020,00
67	ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ	103.972,82
81	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ Π.Ο.Ε.	122.804,85
82,85	ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	0,00
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ		
71	ΑΓΟΡΕΣ	25.000,00
73	ΕΡΓΑ	1.542.159,05
74	ΜΕΛΕΤΕΣ	49.476,52
75	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	0,00
	ΤΟΚΟΧΡΕΩΛΥΣΙΑ ΔΑΝΕΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕ-	
652	ΩΝ	0,00
9111	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	27.758,29
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΩΝ	2.505.670,93

ΠΙΝΑΚΑΣ 16

ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΤΟΥΣ 2006					
ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΣΟΔΩΝ					
ΚΑ	ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ Ε- ΣΟΔΩΝ	ΓΙΑ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 2005		ΓΙΑ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 2006	
		ΠΡΟΥΠ/ΣΘΕΝΤΑ ΜΕ ΑΝΑΜ. ΜΕΧΡΙ 31/12	ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ ΜΕΧΡΙ 31/12	ΨΗΦΙΣΘΕΝΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ	ΕΓΚΡΙΘΕΝΤΑ ΑΠΟ ΠΕΡΙΦ/ΚΗ Δ/ΝΣΗ
0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	644.700,00	482.624,91	699.600,00	699.600,00
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	916.389,43	1.071.458,19	1.162.335,86	1.162.335,86
	ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟ- ΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ				
2	ΕΤΩΝ (Π.Ο.Ε.)	101.000,00	71.294,33	56.000,00	56.000,00
	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ				
3	Π.Ο.Ε.	15.978,67	14.142,45	17.476,50	17.476,50
	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ				
	ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ				
4	ΧΡΗΜΑΤΩΝ	0,00	307,80	0,00	0,00
	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙ-				
5	ΠΟ	297.966,55	297.966,55	570.258,57	570.258,57
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟ-				
	ΔΩΝ	1.976.034,65	1.937.794,23	2.505.670,93	2.505.670,93

ΠΙΝΑΚΑΣ 17

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΤΟΥΣ 2006							
ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ							
ΚΑ	ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΓΙΑ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 2005			ΓΙΑ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 2006		
		ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΜΕ ΑΝΑΜ. ΜΕΧΡΙ 31/12	ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ ΜΕΧΡΙ 31/12	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ % ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ	ΨΗΦΙΣΘΕΝΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ	ΕΠΙΧΡΕΩΘΕΝΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΣΚΕΨΗ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ % ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ
6 ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΣΗΣ							
	ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ						
60	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	261.773,18	198.632,64	11,79%	262.134,81	262.134,81	10,46%
61	ΑΜΟΙΒΕΣ ΑΙΡΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	157.285,90	77.955,81	7,08%	150.394,59	150.394,59	6,00%
62	ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	82.550,00	55.358,84	3,72%	173.800,00	173.800,00	6,94%
63	ΦΟΡΟΤΕΛΗ	200,00	73,00	0,01%	350,00	350,00	0,01%
64	ΛΟΙΠΑ ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	23.300,00	5.539,21	1,05%	21.800,00	21.800,00	0,87%
	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ						
65	ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΙΣΤΗΣ	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%
	ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ						
66	ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ	22.200,00	14.349,13	1,00%	26.020,00	26.020,00	1,04%
	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ, ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ-ΠΑΡΟΧΕΣ- ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ-ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ-						
67	ΔΩΡΕΕΣ	108.430,10	97.050,56	4,88%	103.972,82	103.972,82	4,15%
68	ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α.6	655.739,18	448.959,19	29,53%	738.472,22	738.472,22	29,47%
7 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ							
	ΑΓΟΡΕΣ ΚΤΙΡΙΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ						
71	ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΕΣ ΠΑΓΙΩΝ	24.500,00	6.378,45	1,10%	25.000,00	25.000,00	1,00%
73	ΕΡΓΑ	1.388.447,27	158.872,28	62,53%	1.542.159,05	1.542.159,05	61,55%
	ΜΕΛΕΤΕΣ, ΕΡΕΥΝΕΣ, ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΕΣ						
74	ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	58.280,63	0,00	2,62%	49.476,52	49.476,52	1,97%
75	ΤΠΛΟΙ ΠΑΓΙΑΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α.7	1.471.227,90	165.250,73	66,26%	1.616.635,57	1.616.635,57	64,52%
8 ΠΛΗΡΩΜΕΣ Π.Ο.Ε. ΚΑΙ ΛΙΠΕΣ ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ							
81	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (Π.Ο.Ε.)	77.404,27	49.093,06	3,49%	122.804,85	122.804,85	4,90%
82	ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%
	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΜΗ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΩΝ ΥΠΟΛΟΠΩΝ ΒΕΒΑΙΩΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΟΕ						
85	ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΟΚΟΝ.ΕΤΟΥΣ	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α.8	77.404,27	49.093,06	3,49%	122.804,85	122.804,85	4,90%
9 ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ							
	ΠΟΣΟ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΓΙΑ ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΕΠΑΡΚΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΜΗ ΠΡΟΒΛΕΠΜΕΝΩΝ ΣΤΟΝ						
91	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ	15.906,50	0,00	0,72%	27.758,29	27.758,29	1,11%
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α.9	15.906,50	0,00	0,72%	27.758,29	27.758,29	1,11%
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ (Κ.Α. 6+7+8+9)	2.220.277,85	663.302,98	100,00%	2.505.670,93	2.505.670,93	100,00%

ΠΙΝΑΚΑΣ 18

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΤΟΥΣ 2006					
ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ					
ΚΑ	ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΓΙΑ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ			
		2005		ΓΙΑ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 2006	
		ΠΡΟΫΠ/ΣΘΕΝΤΑ ΜΕ ΑΝΑΜ. ΜΕΧΡΙ 31/12	ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ ΜΕΧΡΙ 31/12	ΨΗΦΙΣΘΕΝΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ	ΕΓΚΡΙΘΕΝΤΑ ΑΠΟ ΠΕΡΙΦ/ΚΗ Δ/ΝΣΗ
6	ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΣΗΣ	655.739,18	448.959,19	738.472,22	738.472,22
7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	1.471.227,90	165.250,73	1.616.635,57	1.616.635,57
	ΠΛΗΡΩΜΕΣ Π.Ο.Ε. ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΟ- ΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟ-				
8	ΒΛΕΨΕΙΣ	77.404,27	49.093,06	122.804,85	122.804,85
9	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	15.906,50	0,00	27.758,29	27.758,29
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑ- ΝΩΝ	2.220.277,85	663.302,98	2.505.670,93	2.505.670,93

ΠΙΝΑΚΑΣ 19

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΤΟΥΣ 2006					
ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ-ΣΥΝΟΛΑ ΑΝΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ					
ΚΑ	ΤΙΤΛΟΣ	ΓΙΑ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ			
		2005		ΓΙΑ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 2006	
		ΠΡΟΫΠ/ΣΘΕΝΤΑ ΜΕ ΑΝΑΜ. ΜΕΧΡΙ 31/12	ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ ΜΕΧΡΙ 31/12	ΨΗΦΙΣΘΕΝΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ	ΕΓΚΡΙΘΕΝΤΑ ΑΠΟ ΠΕΡΙΦ/ΚΗ Δ/ΝΣΗ
0	ΓΕΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	291.963,28	198.255,61	280.117,63	280.117,63
10	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕ- ΣΙΕΣ	186.650,00	138.270,86	216.550,00	216.550,00
15	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙ- ΣΜΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	74.120,32	30.992,25	74.933,12	74.933,12
20	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΥ	102.086,06	46.183,61	130.087,38	130.087,38
25	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΑΡΔΕΥΣΗΣ	767.785,40	17.321,65	928.164,25	928.164,25
30	ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ	678.662,02	161.881,50	698.455,41	698.455,41
35	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	25.700,00	21.304,44	26.800,00	26.800,00
40	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΑΣΙΝΟΥ	0,00	0,00	0,00	0,00
45	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ	0,00	0,00	0,00	0,00
50	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΩΝ	0,00	0,00	0,00	0,00
50	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ	0,00	0,00	0,00	0,00
70	ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	0,00	0,00	0,00	0,00
	ΑΛΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΗ ΔΥΝΑΜΕΝΕΣ ΝΑ ΕΝΤΑΧΘΟΥΝ	93.310,77	49.093,06	150.563,14	150.563,14
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΔΑΠΑ- ΝΩΝ	2.220.277,85	663.302,98	2.505.670,93	2.505.670,93